

BLAŽENI ALOJZIJE Stepinac

GODINA XIX. (2012.) 11. listopada BROJ 3.–4. CIJENA 10 KUNA

Glasnik Postulature

UREDNIKOVA RIJEČ

- Zločini se ne smiju pravdati osvetom

NAŠ KARDINAL - NAŠ UZOR

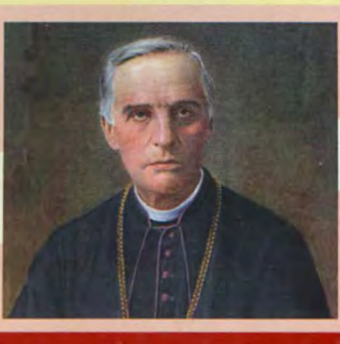
- Uzor kršćanske jakosti

POSTUPAK ZA PROGLAŠENJE SVETIM

- Sluga Božji Josip Lang

BISKUP MAHNIĆ - ADORATOR SSMI

Blaženi Alojzije Stepinče, moli za nas!

»Ljubiti pravdu, a mrziti nepravdu, to je moje načelo. A u ljubavi prema hrvatskom narodu ne dam se od nikoga natkriliti.«

(Bl. Alojzije Stepinac)

»Što je doista nužno u mom životu?«

Benedikt XVI. progovorio je o molitvi u katehezi na općoj audijenciji u Castel Gandolfu 1. kolovoza 2012. govoreći o sv. Alfonsu Liguorskom, biskupu i crkvenom naučitelju. Reče:

»Sveti Alfons jedan je od najpopularnijih svetaca iz 18. stoljeća zbog svoga jednostavnog i neposrednog stila i zbog svojeg učenja o sakramentu pokore: u razdoblju velikog rigorizma, ploda jansenističkog utjecaja, on je preporučivao ispovjednicima da pri podjeljivanju toga sakramenta pokornicima očituju radosni zagrljaj Boga Oca koji u svojem beskrajnom milosrđu neumorno prihvaća svakog sina koji se kaje (...).

Današnji nam blagdan pruža prigodu da progovorimo o učenjima svetog Alfonsa o molitvi koja su veoma dragocjena i puna duhovnog nadahnuća. Iz godine 1759. potječe rasprava *O velikom sredstvu molitve* (*Del gran mezzo della Preghiera*) koju je on smatrao najkorisnijim od svih svojih spisa. Naime, on u tome djelu opisuje molitvu kao »nužno i sigurno sredstvo za postizanje spasenja i svih milosti koje trebamo da bismo to spasenje postigli« (Uvod). U toj je rečenici sažet Alfonsov način shvaćanja molitve (...).

'Onaj tko moli taj se spašava, onaj tko ne moli taj se osuđuje!' Kao tumačenje te jezgrovite rečenice dodao je: 'Spasiti se bez molitve veoma je teško, štoviše nemoguće… ali ako moliš, tada ćeš se spasenja sigurno i vrlo lako domoći' (II., Zaključak). U nastavku dodaje i ovo: 'Ako ne molimo, za nas nema isprike jer je milost molitve dana svakome… ako se ne spasimo, isključivi krivci za to bit ćemo mi jer nismo molili' (isto). Tvrdeći, dakle, da je molitva nužno sredstvo, sveti Alfons želi pomoći shvatiti da se mora moliti u svakoj životnoj situaciji, osobito u času kušnje i u teškoćama. Moramo uvijek kucati s povjerenjem na Gospodinova vrata, znajući da on priskače u pomoć svojoj djeci, nama, u svakoj potrebi. Zbog toga smo pozvani bez straha mu se utjecati i s pouzdanjem mu upućivati svoje molbe, sigurni da ćemo postići ono što trebamo.

Dragi prijatelji, središnje je pitanje ovo: što je doista nužno u mom životu? Odgovaram sa svetim Alfonsom: 'Zdravlje i sve milosti koje su nam za to potrebne' (isto); on, naravno, pod tim podrazumijeva ne samo zdravlje tijela, već prije svega zdravlje duše, koje nam Isus daruje. Više od ičega drugog trebamo njegovu oslobađajuću prisutnost koja naš život čini u punini ljudskim i zato ga ispunja radošću. A jedino molitvom možemo prihvatiti njega, njegovu milost, koja nam, prosvjetljujući nas u svakoj situaciji, pomaže raspoznati pravo dobro i, jačajući nas, čini djelotvornom volju, to jest čini je kadrom da ostvari spoznato dobro. Gospodinov učenik zna da je uvijek izložen napasti i u molitvi moli od Boga pomoć da bi je svladao.

Sveti Alfons prenosi veoma zanimljiv primjer svetog Filipa Nerija koji je 'čim bi se ujutro probudio, rekao Bogu: 'Gospodine, držite ruke iznad Filipa jer ako to ne budete činili, Filip će vas izdati'' (III, 3). Sveti je Filip uistinu veliki realist! On moli Boga da budno pazi na njega. I mi, svjesni svojih slabosti, moramo ponizno moliti Božju pomoć, uzdajući se u bogatstvo njegova milosrđa.«

Na naslovnoj stranici: Bl. Alojzije Stepinca kao hodočasnik u Svetoj Zemlji u srpnju godine 1937.

Zločini se ne smiju pravdati osvetom

Ako međunarodna zajednica i danas tvrdi da zločin ne zastarijeva, onda ga nikakvi »niži kriteriji« ne mogu opravdati. Stoga je povijesno nepobitno da se današnjim tvrdnjama »antifašizma« pokušavaju opravdati i prikriti partizanski zločini koje je i međunarodna javnost osudila.

Mnogi su događaji obilježili naš povijesni hod od 8. svibnja 2012., datuma kad bijaše objavljen prošli broj *Glasnika*. Što čvršće koračamo prema budućnosti – u promišljanju da su komunizam i njegova ideologija strpani u ropotarnicu povijesti – to on smjelije gospodari hrvatskim javnim prostorom.

Koji je datum najvažniji u našoj povijesti?

Bili smo svjedoci kako je predsjednik RH Ivo Josipović u petak 22. lipnja 2012., na obilježavanju Dana antifašističke borbe, u šumi Brezovica nedaleko od Siska ustvrdio da je »22. lipnja 1941. godine jedan od najvažnijih datuma u hrvatskoj povijesti« jer je »zahvaljujući našim antifašistima, našim partizanima, Hrvatska završila na strani dobra, na strani pobjedničke antifašističke koalicije«.

Što su i tko su to »naši partizani«? Prema Josipovićevim riječima: »...nismo im dali važnost i značenje koje imaju u našoj povijesti«. Ne znam gdje je predsjednik Josipović živio u razdoblju od 1941. do 2012. godine. Zar je zaboravio teror kojim su se prsili ti isti partizani u upravljanju poduzećima, pljenidbi privatnog vlasništva, ubiranjem povlaštenih plaća i mirovina, i to ne samo za sebe, već su im i djeca proglašavana nosiocima partizanske spomenice 1941. godine i s očevima proganjali neistomišljenike?

❖Blaženi Alojzije Stepinac 5. prosinca 1951. uzima križ s oltara na kojem je u lepoglavskoj kaznionici slavio svetu misu da ga ponese na sljedeću postaju svoga križnoga puta na izdržavanju nepravedne kazne u župnom dvoru rodne župe Krašić

Prisjetimo se sloganâ partizanâ: »Nosim kapu sa tri roga i borim se protiv Boga!« To nije bila »antifašistička«, već ideološka borba. Naime, partizani se nikad nisu borili za nacionalno dobro, već za ideale Tita i Staljina zbog kojih su ta dva diktatora, potpomognuti svojim slugama, poubijali milijune žrtava u nastojanju da podčine svijet ideologiji komunizma.

Kad predsjednik RH tvrdi da smo »zahvaljujući partizanima mi danas demokratska zemlja!«, iz osobnog iskustva, a rođen sam kad su ratna klanja barem na bojišnicama bila završila, te iz svjedočenja desetaka i stotina tisuća raseljenih Hrvata za vrijeme komunističkog režima ili onih koji su ostali i bili ponižavani i proganjani na rodnoj grudi, s dubokim poštovanjem moram ponoviti istinitu tvrdnju đakovačkog i srijemskog biskupa Ćirila Kosa da su Hrvati zahvaljujući tim i takvim partizanima i njihovim komunističkim ideolozima u Titovoj Jugoslaviji bili građani »ne drugoga nego dvadeset drugoga reda«.

O tome je prozborio i šibenski biskup Ante Ivas u Bleiburgu 12. svibnja 2012. rekavši: »Komunistički pokret koji je sebi prisvojio naziv antifašistički, za razliku od zapadne Europe, u Hrvatskoj je (i u istočnoj Europi), nakon 1945. 'crni teror fašizma', zamijenio terorom komunističke 'cr-

❖Nadbiskup Stepinac u pratnji preč. Nikole Borića i preč. Dragutina Hrena dolazi na podjeljivanje sakramenta Sv. Potvrde u župi Sv. Nikole Tavelića u Kustošiji, 1943.

vene zvijezde'. I to po uzoru na velikog 'učitelja Lenjina i druga Staljina', čije su knjige postala obvezatno 'sveto štivo', a djela uzor koji je trebalo slijepo slijediti: 'Najbolji đubar koji je svijet dao ljudska je krv iz koje će procvjetati cvijeće novoga roda za pravedniji svijet', reče Staljin. I poteče more nevine krvi do danas neosušene, neoprane. Dok su mnogi narodi nakon završetka II. svjetskog rata odahnuli od terora fašizma i nacizma, hrvatski je narod, nažalost, umjesto u razdoblje slobode ušao u drugo teško razdoblje osvete, masovnih likvidacija, zločina, smaknuća, deportacija. Ušao je u beskrajni ocean stradanja. Nevinost ili krivnju pojedinaca i čitavih skupina proglašavali su politički komesari, sekretari, često kriminalni tipovi, šverceri, dezerteri, ucijenjeni špijuni i Jude. Bez dokaza, suda i obrane. I to ne samo stvarnih, nego i mogućih »neprijatelja naroda«. A to su među ostalima bili i popovi 'klerofašisti', kulaci 'kapitalisti', 'trula inteligencija', 'buržuji' i mnogi koji su dosljedno svjedočili i živjeli svoju vjeru i kršćanski humanizam i svoje nacionalno hrvatsko domoljublje.« Stoga dan osnivanja prvog partizanskog odreda nije najvažniji datum hrvatske povijesti već jedan od njenih upitnih spomendana.

Partizanski zločini prikrivaju se »antifašizmom«

Netočna je i tvrdnja predsjednika RH da je »antifašizam naša baština, dio našeg identiteta« kojom je spomenutom prigodom u Brezovici ponovno veličao ubojice stotina tisuća nevinih žrtava hrvatske narodnosti i katolika po vjeri! Uvjerenja sam, danas to više, kad se u gotovo svakoj prigodi života ruglu izvrgava katolički nauk i svjetonazor, kad se smisleno i nasilno zlo naziva dobrim, a dobro zlim, da antifašizam o kojemu govori predsjednik Josipović nije svijetla baština hrvatske stvarnosti niti plemenita srž hrvatskoga identiteta jer je nastavak nasilja svojstvenog komunističkoj ideologiji koju ne mogu prikriti humane formulacije. Moj vid antifašističkog značaja Titova komunizma jest onaj što ga je Ivan Pavao II. protumačio riječima »da je komunizam zlo jednako veliko kao i nacizam i fašizam«.

Sličnim ga je riječima opisao i akad. Dubravko Jelčić: »Bleiburškom operacijom komunistički antifašizam u Jugoslaviji pokazao je svoje pravo, krvavo lice i svoju totalitarističku narav. Bleiburg nije bio obračun komunista s ustašama, obračun 'antifašista' s 'fašistima', nego obračun velikosrp-

Dok su mnogi narodi nakon završetka II. svjetskog rata odahnuli od terora fašizma i nacizma, hrvatski je narod, nažalost, umjesto u razdoblje slobode ušao u drugo teško razdoblje osvete, masovnih likvidacija, zločina, smaknuća, deportacija. Ušao je u beskrajni ocean stradanja. Nevinost ili krivnju pojedinaca i čitavih skupina proglašavali su politički komesari, sekretari, često kriminalni tipovi, šverceri, dezerteri, ucijenjeni špijuni i Jude. Bez dokaza, suda i obrane.

skog jugoslavenstva s hrvatstvom. Mnogi hrvatski komunisti to dugo nisu uvidjeli, zaslijepljeni antifašističkom maskom i frazeologijom, kojom se velikosrpstvo uvelike služilo; a oni koji to ne uviđaju ni danas, ne bi se smjeli dičiti svojom političkom pameću, a još manje bi smjeli pripisivati sebi neke zasluge za Hrvatsku i hrvatstvo.«

Kako su u tom vidu proročke riječi Bl. Stepinca koje je, zastupajući pravo hrvatskog naroda na državu i ime, izgovorio pred »antifašistima«: »Ja bih bio, gospodo, obična ništarija, kad ja kao katolički nadbiskup, Hrvat, ne bih služio svojem narodu u vrijeme kad je bio jedno bespravno roblje u bivšoj Jugoslaviji. Ja sam statistikom u rukama nebrojeno puta dokazivao šefovima beogradske vlade i rekao: ako vi ovako nastavite, ja vam garantiram da će ta država, kako je i bilo, otići u propast jer hrvatski narod neće dozvoliti da bude bespravno roblje, jedan običan rob koji mora da dobije ikakvu poziciju ili mijenjati vjeru ili služiti inovjerniku da bude siguran za svoj kruh i položaj. To su gole činjenice. Kad upirete prst na moju poslanicu i Episkopat, na moje propovijedi – tu je zadnja veza svega – naglasio sam u njima moralne principe i moralna prava. Ako svaki narod na svijetu ima prava da upravlja svojom sudbinom, onda nitko ne može to pravo osporiti hrvatskom narodu.«

Stoga nije samo dvojbena, nego je i neistinita predsjednikova tvrdnja da je »odluka hrvatskih antifašista bila presudna i u stvaranju današnje demokratske, neovisne i samostalne Hrvatske«. Dok su partizani snivali i s Titom gradili zajednicu »jugoslavenskih naroda« u vječnom prijateljstvu sa Staljinom, demokratsku, neovisnu i samostalnu Hrvatsku, a ne NDH, branio je, na temelju Atlantske povelje, zagrebački nadbiskup Stepinac sa stotinama tisuća obespravljenih Hrvata po kojima je hrvatsko ime ušlo u anale političke karte svijeta i koje su u Domovinskom ratu časno obranili hrvatski branitelji, rodoljubi i nenaoružani narod s krunicom u ruci.

Naime, nitko dobronamjeran i istinoljubiv ne može i ne smije zaboraviti da su potomci spomenutih partizana, kamuflirani u »antifašiste«, u planu porobljavanja Hrvatske i očuvanja avnojevske Jugoslavije, prije Domovinskoga rata oduzeli narodu njegovo legitimno oružje, tzv. naoružanje teritorijalne obrane na koju je svaka savezna republika u SFRJ imala pravo, koje je hrvatski narod vlastitim novcem platio i preplatio, a oni su to naoružanje predali u ruke beogradske komunističke oligarhije koja se demaskirala u četništvu. Stoga je povijesno nepobitno da se današnjim tvrdnjama »antifašizma« pokušavaju opravdati i prikriti partizanski zločini koje je i međunarodna javnost osudila.

❖Bl. Alojzije Stepinac, Ivan Ev. Šarić i Dionizije Njaradi, Sarajevo, 24.–27. lipnja 1938.

»...Kad upirete prst na moju poslanicu i Episkopat, na moje propovijedi – tu je zadnja veza svega – naglasio sam u njima moralne principe i moralna prava. Ako svaki narod na svijetu ima prava da upravlja svojom sudbinom, onda nitko ne može to pravo osporiti hrvatskom narodu.«

Zločini se ne smiju pravdati ni osvetom ni »nižim kriterijima«

Hvaleći partizane antifašiste, u istoj prigodi progovorio je i Zoran Milanović, predsjednik Vlade RH, tvrdeći »kako je bilo grešaka, bilo je i zločina u toj antifašističkoj borbi. Međutim, to je bilo vrijeme drugih, nižih kriterija i standarda od onih koji vrijede danas«. To znači da su u osvajanju i održanju na vlasti komunisti antifašisti dobro činili kad su ubijali. Ako međunarodna zajednica i danas tvrdi da zločin ne zastarijeva, onda ga nikakvi niži kriteriji ne mogu opravdati. Pravo na život temeljno je ljudsko pravo. To je bît kršćanstva. To ne može opravdati nikakav ljudski zakon koji tolerira i odobrava ubijanje odraslog čovjeka i čovjeka embrija. To je zastupao i branio Blaženi Alojzije Stepinac. To je naša baština i naš identitet. On je bez sustezanja napisao liječnicima 10. siječnja 1940.: »Pobačaj je zlo u sebi. Nikakve socijalne indikacije, nikakvi naučni razlozi ne mogu opravdati direktni pobačaj niti učiniti da on bude nešto drugo nego što uisti-

»Zapanjujuća je izjava jednog našeg ministra koji je rekao da 'život počinje rođenjem djeteta, prvim plačem ili kad mama osjeti prve pokrete'. Bilo bi smiješno, da nije žalosno, to predstaviti kao spoznaju 21. stoljeća. Otkad to vrijednost ljudskog života ovisi o percepciji koju drugi ljudi imaju o njemu? Ako ćemo na takvim principima graditi budućnost, priznajem da me stvarno plaši kamo sve to vodi.«

nu jest i što pred Bogom ostaje: ubojstvo nevinog čovjeka.« Stoga nitko nema pravo snižavati kriterije zbog koristoljublja ili političke sljepoće i dodvoravanja lascivnom mentalitetu društva niti u ime »nižih kriterija« donositi deklaracije, davati izjave i izglasavati zakone protivne zbilji i tajni ljudskoga života. Pojava »nižih kriterija« u suvremenome hrvatskome društvu zapljusnutom ostavštinom i identitetom kamufliranog »antifašizma« dr. Vuko Brigljević, fizičar svjetskoga ugleda, prokazao je ovim riječima: »Dužnost Crkve je svakako bila upozoriti na nepravednost zakona koji negira ljudsko dostojanstvo. Nisam biolog, ali dovoljno razumijem da mogu reći kako se u ovom slučaju neki znanstvenici i liječnici, uz podršku političara, igraju Boga, uzimajući sebi za pravo odlučiti koje ljudsko biće zaslužuje poštovanje i zaštitu, a koje ne. Znanstvena je činjenica da je svaki ljudski embrij član ljudske vrste! Posebno me, pak, zapanjila duboko nerazumna i neznanstvena izjava jednog našeg ministra koji je rekao da 'život počinje rođenjem djeteta, prvim plačem ili kad mama osjeti prve pokrete'. Bilo bi smiješno, da nije žalosno, to predstaviti kao spoznaju 21. stoljeća. Otkad to vrijednost ljudskog života ovisi o percepciji koju drugi ljudi imaju o njemu? Ako ćemo na takvim principima graditi budućnost, priznajem da me stvarno plaši kamo sve to vodi.«[1]

»Pravo je čudo što nisi umrla, moja neumrla Hrvatska!«

Identitet Titovih »antifašista« razokrio je i šibenski biskup Ante Ivas rekavši na komemoraciji žrtava bleiburške tragedije i hrvatskog križnog puta u Bleiburgu 12. svibnja 2012.: »Bleiburg – grad olova – zajedničko je ime za stotine tisuća izdanih, predanih, poniženih razmijenjenih, na najgrozniji način mučenih i pobijenih muškaraca, žena i djece svih uzrasta i životnih sudbina, svjetonazora i narodnosti, a najviše Hrvata. 'Bleiburg i stotine Bleiburga! Gledam te u silnome plamenu do neba. U tisuću požara, na tisuće križeva, na tisuće vješala. Na tisuću stratišta. Na svima krvariš. Na svima uzdišeš. Na svima umireš! Pravo je čudo što nisi umrla, moja neumrla Hrvatska', pisao je jedan iz kolone.

Mi ne dolazimo ovdje da bismo ikome sudili, prezreli i obezvrijedili bilo koje žrtve, logore ili jame, prekrivali ili pravdali bilo koje zločine. Mi smo ovdje zbog povijesne istine da je 'narodna vlast' više od 65 godina nijekala da vi postojite, da ste vi ljudi, da zavrjeđujete bilo kakav spomen, osim mržnje i prezira. Ovdje smo jer se prava istina o vama i zločinu nad vama nije smjela ni znati ni otkrivati, ni prenositi ni govoriti. Još manje o naredbodavcima i izvršiteljima zločina.«

Aktualnost ovoga broja *Glasnika*

Zbog aktualnosti ovih događaja i zlokobne interpretacije povijesti u ovom broju *Glasnika* donosimo šire izvatke iz propovijedi biskupa Ivasa u Bleiburgu te kraća izvješća s obilježavanja obljetnica pokolja u Macelju i Jazovki. Činimo to iz poštovanja prema žrtvama »bez spomenika i obavijenih šutnjom« jer nitko istinoljubiv i pravedan ne smije ostati bešćutan za mnoštvo naroda koji se svake godine u samozataji spominje pobijenih Hrvata koji su bili žrtva komunističkog režima jer im službena vlast ne želi dati onu pozornost koju zaslužuju. Nakon izvršenog zločina događa se novi: šutnja i utjerivanje straha. Dok Hrvatski sabor ignorira obljetnice i mjesta gdje počivaju žrtve komunističkih zločina, u stotinama slovenskih jama i rovova, Macelja i Jazovke na ta mjesta s pijetetom dolaze stariji i mladi Hrvati noseći u srcu uspomenu i vjernički pijetet koji zaslužuje svaki čovjek bez obzira na vjersku, nacionalnu, političku ili društvenu opredijeljenost.

Kako sa svakim umrlim svećenikom u vječnost prelazi svjedok teške i mučeničke hrvatske povijesti ispisane perom komunističkoga režima, spominjemo se mučenika komunističkoga progona mons. Balde Mladoševića, svećenika Dubrovačke biskupije, koji je umro 30. lipnja 2012. Njegov svećenički značaj nisu shrvali ni zatvor u Lepoglavi, dvogodišnja samica, ni teški uvjeti rada na Golom otoku. Takvim svjedocima

[1] »Članstvo u Opus Dei«, *Slobodna Dalmacija*, 23. srpnja 2012., str. 6.

vjere i domoljublja hrvatska bi država, ne samo Crkva, trebala podizati spomenike jer su promicali i čuvali svijest hrvatskog domoljublja i hrvatske državnosti. Bili su žrtve baš zbog jasnoće svojih stavova i svoje ljubavi prema hrvatskome narodu i Katoličkoj crkvi.

Razotkrivanju mržnje i zloće komunističkoga režima pridonio je i Međunarodni simpozij o žrtvama komunističke represije koji je organizirala HBK u Zagrebu od 25. do 26. travnja 2012. godine.

> **Nekim ljudima, koji obnašaju službe javne vlasti u Republici Hrvatskoj netko bi morao dozvati u svijest da su zločini u NDH bili posljedica žandarskih progona u Kraljevini Jugoslaviji te pokolja hrvatskog življa u Srbu i u Lici odmah po osnutku NDH 1941.**

Sredstva javnoga priopćivanja prenijela su izjavu gosp. Milorada Pupovca da je »matica svih kasnijih zločina u Hrvatskoj i BiH zločin u Jadovnom«. Čudno! Zašto namjerno prešućuje zbilju da su i komunisti nakon Drugoga svjetskoga rata pjevali da je Kraljevina Jugoslavija bila robijašnica. Istinita povijest ne smije zaboraviti niti zanemariti da je Kraljevina Jugoslavija bila tvorevina za stvaranje jedinstvene jugoslavenske države i nacije pod srpskom diktaturom. Nekim ljudima, koji obnašaju službe javne vlasti u Republici Hrvatskoj netko bi morao dozvati u svijest da su zločini u NDH bili posljedica žandarskih progona u Kraljevini Jugoslaviji te pokolja hrvatskog življa u Srbu i u Lici odmah po osnutku NDH godine 1941., a uzrokovani su i zločinima koje su izvršili Srbi u Hrvatskoj protiveći se stvaranju hrvatske države, ma kako se ona zvala. Začuđuje i drskost gosp. Slavka Goldsteina koji sustavno broji i umnaža broj židovskih žrtava u Republici Hrvatskoj, gdje je tih žrtava doista i bilo. No, istinit pogled na povijesne činjenice i okolnosti ne smije zanemariti da nigdje u Europi židovsko pitanje nije tako radikalno riješeno kao u Srbiji, gdje su gotovo svi Židovi bili pobijeni i da su protužidovske mjere u Zagrebu prije 10. travnja 1941. dolazile od naredbi Kraljevine Jugoslavije koju je vodila velikosrpska vlast.

Ovih dana protječe 66. obljetnica presude kojom je Titov komunistički režim lišio slobode, lažno optužio i osudio zagrebačkog nadbiskupa Alojzija Stepinca. Bezakonje koje je izvršeno godine 1946., nažalost, ponavlja se u različitim oblicima do dana današnjega. Vlast izrasla iz laži, mržnje i smrti i danas uklanja sve što joj je na putu održanja na vlasti. Stoga je utješna okolnost da ovih dana protječe i 60. obljetnica obznane da će papa Pio XII. u kardinalski zbor uvrstiti zasužnjenog zagrebačkog nadbiskupa Alojzija Stepinca što je on i izvršio 11. siječnja 1952. godine. Važno je istaknuti da je prigodom uvrštenja nadbiskupa Stepinca u kardinalski zbor izgovorio riječi da ga je u taj zbor uvrstio kako bi »cio svijet znao da smo ga počastili dostojanstvom rimskog grimiza, ali ni iz jednoga drugog razloga nego samo da nagradimo njegove izvanredne zasluge, kao i da posvjedočimo njegovu narodu svoju dobrohotnost, da na osobit način pohvalimo i utješimo svoje drage sinove i kćeri koji u tim teškim vremenima ispovijedaju odlučno svoju katoličku vjeru«.

Potvrdio ih je i njegov nasljednik papa Ivan XXIII. zaželjevši da kardinal Stepinac koji »nije mogao ni jedanput izvan svoga rodnog mjesta i prisilnog zatočeništva razviti svoj i te kako zasluženi grimiz. No, uvjereni smo i nadamo se da će u milosti i svjetlu Gospodnjem razviti svoju zaštitu nad cijelim kardinalskim zborom, kojem služi na osobitu čast, kao i nad cijelom sv. Crkvom i cijelom Jugoslavijom«.

Uz izvješća o svečanostima priređenima u čast Bl. Alojzija Stepinca i objavljivanje prikaza o njemu ili vremenu u kojem je živio donosimo prikaz nastanka župnih, dekanatskih, biskupijskih, regionalnih i nacionalnih euharistijskih kongresa Crkve u Hrvata, a nastavljam i s predočenjem lika Sluge Božjega Franje Kuharića i Sluge Božjega Josipa Langa.

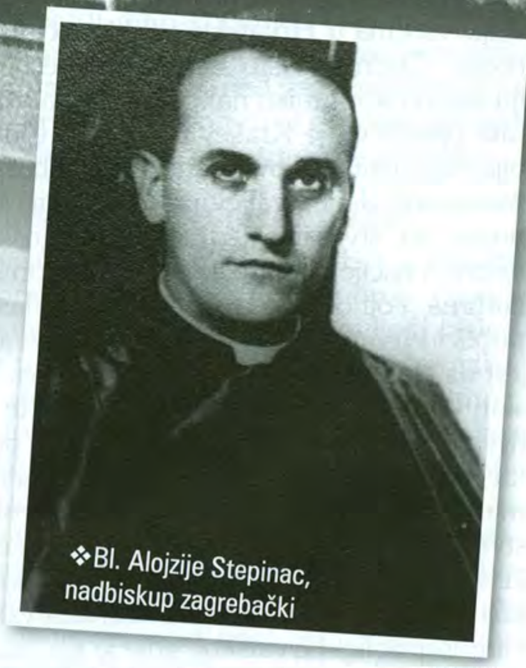
Čitatelji mogu pročitati i završetak izvješća o proputovanju Bl. Alojzija Stepinca Hercegovinom i Bosnom. Slike s toga puta, oduševljenje vjernika i njegove riječi ohrabrenja aktualne su i dandanas to više kad se sluge »mraka riječi« upiru zatrti zrelo političko promišljanje, pastirsku skrb i svjedočanstvo ljubavi zagrebačkoga nadbiskupa prema hrvatskome narodu u BiH gdje je on svoj na svome.

Preporučujući u molitve čitatelja što skorije proglašenje svetim Blaženoga Alojzija Stepinca, molimo čitatelje da se uključe u Molitvenu zajednicu Bl. Alojzija Stepinca, da i svoje znance upoznaju s *Glasnikom* i postanu njegovi pretplatnici te da Uredništvu proslijede Blaženikovu fotografiju ili osobno svjedočanstvo o susretu s njime te izvješće o milosti uslišanja ili ozdravljenja koju su primili na njegov zagovor.

U Zagrebu, 14. rujna 2012.
dr. Juraj Batelja, postulator

❖Nadbiskup Stepinac održao je u studenome 1938. pred Piom XII. prigodni govor. Nadbiskup je bio primljen u posebnu audijenciju kod Sv. Oca koji je tada bio vidno vrlo slab i izmučen. Nadbiskup mu je ukratko ponovio neke stvari o nacionalsocijalizmu. Sveti je Otac bio uzbuđen i bolno izustio vrlo teške riječi o njemačkim nacionalsocijalistima – *Orsi, orsi neri!* Divlje, divlje zvijeri! Kad mu je nadbiskup pričao da ima velikih poteškoća na sve strane pače i grožnja, rekao mu je Sv. Otac: »Ne boj se ništa i ja dobivam prijeteća pisma iz Moskve i drugud. Ako Bog bude dopustio, spremni smo sve ostaviti. *Il mondo è vasto!* Svijet je širok!« Iz ovih riječi Svetoga Oca vidjela se silna odlučnost za obranu Crkve Božje. (*Nadbiskupski dnevnik*, sv. III., str. 193.-194.)

❖Bl. Alojzije Stepinac, nadbiskup zagrebački

Naš kardinal – naš uzor

Hrvatski narod nestrpljivo je očekivao dan kada će njihov nadbiskup dr. Alojzije Stepinac biti uvršten u kardinalski zbor. Shvaćao je značaj njegove osobe i veličinu njegove žrtve. Papa Pio XII. htio ga je uvrstiti u kardinalski zbor na konzistoriju održanom godine 1946., ali je odustao zbog progona Crkve u Jugoslaviji pa se bojao da bi kardinalsko imenovanje moglo još više otežati položaj zagrebačkoga nadbiskupa.

Zanimljivo je i važno spomenuti se događaja kako je papa Pio XII. prigodom jedne audijencije na upit Hrvata kada će naš nadbiskup postati kardinalom odgovorio: »Nemate, doduše, kardinala, ali imate sveca!«

Više je puta Pio XII. govorio o nadbiskupu Stepincu očitujući svoje štovanje i veličajući njegove zasluge.

Vijest o imenovanju Kardinalom

To svoje uvjerenje učinio je stvarnim kad je donio odluku da nadbiskupa Stepinca uvrsti u kardinalski zbor. Tu Papinu odluku prenijele su 29. studenoga 1952. sve svjetske radijske postaje. Pročitajmo kako je tu vijest doživio krašićki župnik Josip Vraneković koji je

prvi stisnuo ruku novome knezu Crkve, drugoga dana ujutro, 30. prosinca 1952. godine:

»Iza moje sv. Mise zornice zaustavi me u sakristiji brazilijanski novinar. On mi je prvi saopćio imenovanje Preuzvišenog kardinalom. Bio je to mlad čovjek, onizak, mješanac crne i bijele rase, dosta simpatičan. Govori portugalski, a španjolski, talijanski i francuski vrlo malo. Za čas svrši sv. Misu i preč. Šimečki, i on mi to saopći. Potrčim upravo u sobu Preuzvišenoga da mu čestitam prvi! 'Ah, to ne stoji', reče mi on. 'Mene su već sto puta proglasili kardinalom i tisuću puta zločincem – ne vjerujem u to.'

Znao je on doduše za to, ali mi nije htio reći ni danas ujutro kad smo zajedno polazili u crkvu.

'Stoji to, stoji to tako', kažem mu, 'kad mi je to rekao onaj Brazilijanac, koji je jučer bio s msgr. Oddijem na primanju kod Tita!'

Predvedem mu tog novinara. Ovaj za čas odjuri autom u Zagreb po aparate za snimanje. I već snima kod poldanjice. U isto vrijeme upriličiše miting pred crkvom i tu napadaju Vatikan i kler.

Iza sv. Mise snima kardinala pred kućom i u kući.

Za vrijeme objeda dolazi gđica Fischer – dopisnik United Pressa. Pita:

'Hoćete li ići u Rim?'

'Ne! Jer bih morao tražiti dopuštenje vlasti, a to neću. A onda, tko mi garantira da bih se mogao natrag vratiti. U ovim teškim danima moram biti i ostati sa svojim narodom.' Fischer se opet interesira za moj porez...

Za vrijeme objeda Uzoriti je dosta uzbuđen. Narod pomalo doznaje za tu stvar. – Veselje! Pojedinci iz župe dolaze i čestitaju. – Milicija i Udba pojačana. Boje se manifestacija. Stizavaju prvi brzojavi iz Državnog tajništva Svetog Oca, Germanicuma, Sv. Jeronima, Oddi, Spellman, Draganić, itd...

'Vršiti svoju dužnost ostaje i dalje, nepromijenjeno moje držanje na novom položaju.' Rekao je Eminencija[1] Brazilijancu.

Kod večere reče:

'Ako onaj crveni kardinalski grimiz označuje krv, e onda me veseli da podnesem mučeništvo... Mislim da Gospodin Bog neće uništiti siromašni naš narod, da će mu se smilovati, kad je Sveti Otac ovo učinio... Kako će sada naši vani opet malo podignuti glave... Ali, dobri Bože, što mogu sada! Nove dužnosti, nove odgovornosti. Ali vidim i to: borba se nastavlja. Što će sada ovi naši?'

Baš danas sam proglasio vjernicima da u sumrak neka nitko bez važnoga razloga ne dolazi u župni dvor. – Svršimo večeru i još razgovaramo kad na ulazna vrata kucaju dva dopisnika *Associated Pressa*. To je Amerikanac koji je Eminenciju posjetio pred tri g. u Lepoglavi u pratnji tumača i snimatelja dr. Boškovića. Nisam ih poznao, pa ih ni pustio nisam odmah u kuću. Dr. Bošković tumači da su oni već posjetili Eminenciju u Lepoglavi – ali oprez! – Još ne otvaram. Eminencija mi veli da ih pustim – i ode u svoju sobu. Pitam još došljake da li je s njima milicioner. 'Nema ga, niti smo ga vidjeli.' Sad mi još ostala stvar sumnjiva.

No, za čas ih pustim! Predstave se i kažu da su došli na traženje jednog američkog katoličkog lista. Na putu autom iz Beograda imali su defekt. Sada im se žuri u Zagreb jer će brzojavom direktno slati intervju u London i onda u Ameriku.

Pitanje: 'Da li je moguća suradnja Crkve i države, dok vlast toliko odvodi mladež od Crkve?'

'To je veliko pitanje. To je konstantna latentna borba... Ali recite svima, u toj borbi duh će pobijediti, a ne materija. Nikada u povijesti svijeta nije se materijalizam trajno održao. Jao državi koja na materijalističkim principima bazira svoj opstanak. Ja sam čvrsto uvjeren u pobjedu Katoličke crkve.'

Još iste večeri Amerika ovo javlja.

Eminencija bio malo zamišljen poslije one izjave, ali nije se pokajao što je odlučno rekao.

Spomenem mu da ću sutra vjernicima u crkvi saopćiti njegovo imenovanje kardinalom. 'Nemojte ništa govoriti – nemojte se radi mene izlagati.' Kad sam mu spomenuo da je moja dužnost – dopustio je.«

Više je puta Pio XII. govorio o nadbiskupu Stepincu očitujući svoje štovanje i veličajući njegove zasluge. To svoje uvjerenje učinio je stvarnim kad je donio odluku da nadbiskupa Stepinca uvrsti u kardinalski zbor. Tu Papinu odluku prenijele su 29. studenoga 1952. sve svjetske radijske postaje.

[1] Velečasni VRANEKOVIĆ izraz *Eminencija* vrlo često u dnevnicima piše kraticom *E.*

Radost u Krašiću

Na Misu zornicu u krašićkoj župnoj crkvi 1. prosinca 1952. okupilo se mnogo vjernika. Nakon pročitanog Evanđelja, dok je novi Kardinal klečao na svom mjestu u svetištu, župnik je obznanio narodu veselu vijest: »Dragi župljani! Javljam vam vijest, koja je razveselila naš narod, cijelu Crkvu i sav svijet, da je Sveti Otac papa Pio XII. ovih dana našega Preuzvišenog gospodina Nadbiskupa imenovao kardinalom Svete Rimske Crkve.

Katoličkom crkvom upravlja namjesnik Isusa Krista na zemlji, Sveti Otac papa. Glavni njegovi savjetnici i pomoćnici u upravljanju i vođenju Crkve jesu kardinali, kojih u cijeloj Crkvi ima sedamdeset.

I sada jedan od ovih sedamdeset jest naš preuzvišeni gospodin Nadbiskup.

Kao što smo do sada, tako ćemo i od sada još više moliti Gospodina Boga i Presvetu Bogorodicu da nam Njegovu Uzoritost Kardinala i Nadbiskupa našega još dugo poživi za dobro Crkve i naroda, da ga blaženim učini na zemlji i ne da na volju njegovim neprijateljima.

Na tu nakanu pomolimo se.«

Potom je s vjernicima izmolio tri Očenaša, tri Zdravomarije i Slava Ocu. Svijet je kao ukopan slušao vijest, makar su mnogi to već znali.

Na izlasku iz crkve pristupi župniku Pavao Goričanec i priopćio mu kako je pred više godina slušao gdje kovač Pozel čestitao sada već pokojnoj majci Kardinalovoj imendan i zaželio da ona postane ne samo biskupska, nego i kardinalska majka!

Isti je upitao župnika: »A koliko sadašnji Sveti Otac ima godina?«

BLAŽENI ALOJZIJE STEPINAC – SVJEDOK EVANĐELJA LJUBAVI

Djelo J. Batelje *BLAŽENI ALOJZIJE STEPINAC – Svjedok Evanđelja ljubavi* po svojem je opsegu i sadržaju jedinstveno djelo hrvatske historiografije uopće. To je djelo jednako značajno za poznavanje životnoga djela A. Stepinca kao i za prosudbu povijesnoga vremena u kojem je Stepinac živio i djelovao. Pisanju toga historiografskog troknjižja prethodile su godine sustavnog istraživanja izvorne povijesne građe i bilježenje svih autentičnih svjedočanstava o životu i djelu A. Stepinca. J. Batelja istražio je postojeće izvore u 135 javnih i privatnih, crkvenih i svjetovnih pismohrana. Istražio je i izvornim svjedočanstvima potkrijepio opće povijesne, političke i društvene činjenice i sve bitne »sitnice« i potankosti Stepinčeva osobnog življenja. Osvijetlio je Stepinčev lik crkvenog službenika u službi za najmanje, najpotrebnije i najugroženije u teškim vremenima Drugoga svjetskog rata i poraća. Svako poglavlje Stepinčeva životnog puta i djela autor je osvijetlio i potkrijepio provjerenim činjenicama i svjetlom izvornoga svjedočenja. Zbog toga je to djelo u prvom redu izvorno znanstveno djelo, napisano po strogim kriterijima povijesne znanosti. Zato je to djelo po sebi uvjerljivo i povijest Stepinčeva života zajedno s pridodanim dokumentima predstavlja jedinstvenu dokumentarnu cjelinu. To je djelo konačna sinteza mnogih već prije ispisanih stranica o Bl. A. Stepincu. Njegova neprijeporna stručna i znanstvena vrijednost donosi i trajno svjedočanstvo višeg moralnog reda da živjeti i svjedočiti Evanđelje ljubavi znači živjeti istinu i istinski živjeti, trajno posvećeno, pred Bogom i ljudima, usprkos svim ljudskim sudovima i osudama. Kao što ovo djelo do sada na najpotpuniji način govori o istinskom ljudskom liku A. Stepinca, tako i A. Stepinac tim svjedočanstvima postaje istinska narodna povijest Hrvata u njegovu povijesnom vremenu.

U tom je svjetlu ovo jedinstveno djelo ispravilo do sada zamućenu povijesnu istinu o A. Stepincu kao čovjeku pravednu i svetu, ali i istinu o Katoličkoj crkvi i hrvatskom narodu koji je zajedno sa Stepincem bio na optuženičkoj klupi komunističkoga političkoga režima i njegove bezbožničke ideologije.

Zbog kvalitete neprijeporne i trajne povijesne i humanističke vrijednosti, smatram ovo djelo apsolutno vrijednim predložiti za dodjelu Nagrade »Ljubica Štefan« za 2010. godinu.

Milan Kruhek

Računao je da će Kardinal naš postati papa. To su razgovarali i župljani među sobom.

Podvečer u 17 sati došao je iz Zagreba vlč. Mijo Pišonić i donio vijest kako je činovnik Ministarstva upozorio biskupa Salisa da je odgovoran za sve manifestacije i provokacije uz »Stepinčevo imenovanje kardinalom«. Pojačanu mržnju i bijes Partija je pokazala i zabranom da biskup Lach odmah pođe u Krašić i čestita novome Kardinalu.

Idućih dana uslijedili su u novinama napadaji i proste klevete i izmišljotine protiv nadbiskupa Stepinca, a protiv Svetog Oca podigla se čitava bura prosvjeda. Bile su tiskane ogavne karikature nadbiskupove s biskupskim štapom u ruci i bodežom na vrhu. Klevetana je Sveta Stolica i na najsramotniji način vrijeđan je Sveti Otac i novi kardinal.

Nadbiskup, koji je za sve to znao, rekao je mirno: »Blago vama kad vas progone.«

U taj progon može se ubrojiti i vijest da je 17. prosinca te godine vlada FNRJ prekinula diplomatske odnose sa Svetom Stolicom. Kardinala je ta vijest u prvi mah potresla, ali se predao volji Božjoj, spreman i na najveće žrtve, ako treba i na žrtvu svoga života za stvar Božju.

U tajnom konzistoriju, koji je Pio XII. održao 12. siječnja 1953., imenovao je 24 nova kardinala, među kojima je bio i zagrebački nadbiskup Alojzije Stepinac. U svom govoru, vidljivo ganut, rekao je Papa i ove riječi: »Premda se radujemo, časna braćo, što vas vidimo ovdje pred nama, mislimo sa žalošću na našega časnoga brata, zagrebačkog nadbiskupa, komu zbog okolnosti u kojima se nalazi nije bilo dano da dođe u Rim k zajedničkom ocu i da se slobodno vrati, on je odsutan, mi ga očinskom ljubavlju grlimo i živo želimo da bi cio svijet znao da smo ga počastili dostojanstvom rimskog grimiza...«

U tajnom konzistoriju, koji je Pio XII. održao 12. siječnja 1953., imenovao je 24 nova kardinala, među kojima je bio i zagrebački nadbiskup Alojzije Stepinac. U svom govoru, vidljivo ganut, rekao je Papa i ove riječi: »Premda se radujemo, časna braćo, što vas vidimo ovdje pred nama, mislimo sa žalošću na našega časnoga brata, zagrebačkog nadbiskupa, komu zbog okolnosti u kojima se nalazi nije bilo dano da dođe u Rim k zajedničkom ocu i da se slobodno vrati, on je odsutan, mi ga očinskom ljubavlju grlimo i živo želimo da bi cio svijet znao da smo ga počastili dostojanstvom rimskog grimiza, ali ni iz jednoga drugog razloga nego samo da nagradimo njegove izvanredne zasluge i da posvjedočimo njegovu narodu svoju dobrohotnost, da na osobit način pohvalimo i utješimo svoje drage sinove i kćeri koji u tim teškim vremenima ispovijedaju odlučno svoju katoličku vjeru.

Nipošto se ne podudara s istinom da smo ubrajanjem ovoga prelata u sveti kolegij htjeli izazivati i vrijeđati jugoslavensku vladu. Niti je ovaj izbor odgovor na prežestoke riječi kojima nas i Svetu Stolicu ocrnjuju. Prežestoke riječi, opetujemo, koje opraštamo i hoćemo zaboraviti.

Naša savjest nije mogla odobriti da priznamo i odobrimo razloge koji se u optužbi zagrebačkog nadbiskupa navode. A nismo mogli razočarati ni nadu i očekivanje katolika cijeloga svijeta, kao i dobrog broja nekatolika, koji su s velikim zadovoljstvom primili vijest da je pastir, koji je uzor apostolske gorljivosti i kršćanske jakosti, podignut na dostojanstvo rimskoga grimiza.

Uza sve to što je kardinalat posve crkveno dostojanstvo, ipak državni poglavari i njihovi narodi običavaju očitovati najveću radost kad je tko od njihovih sugrađana pozvan da bude član sv. Zbora«.[2]

Veličinu i smisao kardinalske časti udijeljene Blaženom Stepincu Blaženi Ivan Dobri, papa, protumačio je diktirajući svojim suradnicima točke za propovijed koju je 17. veljače 1960. namjeravao održati u bazilici Svetoga Petra prigodom zadušnica za kardinala Stepinca: »Izrazili smo želju da se sveti obredi proslave u ovoj Bazilici, kamo je Uzoriti Pokojnik trebao doći i primiti kardinalski šešir iz ruku Našega Predšasnika, koji je grimizom želio nagraditi velikog Pastira duša i branitelja prava Crkve.

U ovom trenutku, kardinalski šešir sjaji na njegovome lijesu grimiznim odsjevima i doziva nam u svijest riječi Bogoslužja 'sve do prolijevanja krvi…«[3]

Doista, na razmaku od samo 60 godina možemo ustvrditi da je ime kardinala Stepinca upisano u Knjigu crkvenih knezova koji su svojim mučeništvom opečatili vlastitu vjernost Petrovoj stolici iskazanu ljubavlju prema Katoličkoj crkvi i hrvatskom narodu.

---

[2] Aleksa BENIGAR, *Alojzije Stepinac hrvatski kardinal*, II. popravljeno i prošireno izdanje, Zagreb 1993., str. 671.-672.

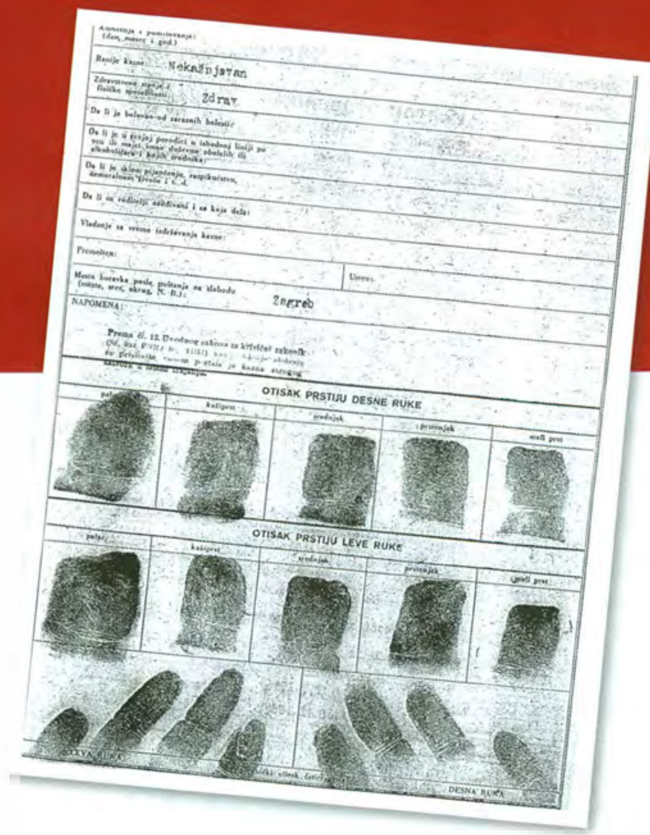
[3] *Informatio*, I., str. 855.

❖Nadbiskup dr. A. Stepinac u pratnji načelnika gosp. Marenića dolazi na svečanost osnutka župe Sv. Nikole Tavelića u Kustošiji.

Pogubne zablude

U *Crkvi na kamenu*, XXXIII., br. 6/2012., na str. 32. i 33. objavljen je članak pod naslovom: *Teza opasna po ekumenizam*. Zbog njegove aktualnosti prenosimo ga u cijelosti.

Nekažnjavan

zdrav

Zagreb

OTISAK PRSTIJU DESNE RUKE

OTISAK PRSTIJU LEVE RUKE

❖Otisak prstiju desne ruke, lijeve ruke i zajednički otisak četiriju prsta »osuđenika« Bl. Alojzija Stepinca. Otisci prstiju popraćeni su tekstom da mu je kazna »lišenje slobode sa prisilnim radom postala kazna strogom zatvora u istom trajanju«, ali se ne navodi tko je tu odluku donio i kada je stupila na snagu.

Piše: Juraj Batelja

Beogradska *Politika* objavila je 3. svibnja 2012. razgovor svoje novinarke Jelene Čalija s apostolskim nuncijem mons. Orlandom Antoninijem, predstavnikom Svete Stolice u Republici Srbiji od 2009. godine. Uredništvo je ispod naslova »Zaliječimo rane Drugoga svjetskog rata« izvuklo iz odgovora rečenicu: »Polako se shvaća da je ustaški režim počinio zločine u ime katolicizma, uvjeren sam da bi nove riječi povodom ovog pitanja mogao izgovoriti Papa ukoliko bi došao u Srbiju.«

Pošteno je, međutim, da se prenese cio kontekst tih riječi, koje se odnose na događaje u Drugome svjetskom ratu, a ne samo ono što je istaknuto u početku članka. A taj kontekst glasi: »Uvijek postoji mogućnost da Papa posjeti Srbiju nekom drugom prilikom. On je već bio pozivan, kako od države Srbije tako i od Katoličke crkve. Ona [mogućnost] bi se realizirala slično kao i u drugim većinski pravoslavnim zemljama, kao recimo u Rumunjskoj 1999. godine, Grčkoj 2001. godine, i drugim državama. Međutim, i za taj posjet Srbiji, kaže se, neophodno je prvo riješiti problem poznatih bolnih činjenica iz Drugoga svjetskog rata. Rekonstrukcija događaja koji su u pitanju, još uvijek nije urađena na konačan način, a konačni nisu ni podatci s kojima se strane ne slažu, iako se polako shvaća da je tadašnji ustaški režim, koji je prošle godine papa Benedikt Šesnaesti označio kao 'nehuman', počinio zločine u ime katolicizma. Uvjeren sam da bi nove riječi povodom ovog pitanja mogao izgovoriti baš Papa ukoliko bi došao u Srbiju, zato što na drugom mjestu nije lako pronaći priliku i pra-

vi trenutak da se one izgovore.« Tako preuzvišeni Sugovornik.

Ne samo »nove« nego i neobične riječi iz crkvenih krugova koje bi poslužile u ekumenske svrhe, odnosno u cilju dolaska Svetoga Oca u Srbiju. Jesu li te nove riječi ujedno i »nova istina«, koja nas je sposobna osloboditi i od kriva nacionalizma i od lažna irenizma? Odakle ta teza i komu ili čemu ona služi?

1. Općenito se smatra da ni onaj rat od 1941. do 1945., kao ni ovaj posljednji od 1991. do 1995. nije bio »vjerski rat«. Nije vođen ni uzročno ni posljedično iz vjerskih motiva. Nisu ga vodili vjerski lideri nijedne strane ni religije. Nisu to radili ni fašisti, ni ustaše, ni nacisti, ni komunisti u ime Katoličke Crkve, štoviše, oni su radili protiv Katoličke Crkve i njezinih načela! Ako se našlo religioznih ekscesa s bilo koje strane, to su doista bili ekscesi, pojedinačni ispadi koji se ne mogu generalizirati. Naprotiv, na ovim su prostorima vođeni međunacionalni sukobi zbog neriješenih nacionalnih pitanja kao i u drugim europskim zemljama. Bjesnio je međuideološki rat, a ne ratni konflikt između katolicizma i pravoslavlja. I ne u ime pravoslavlja i [ne] u ime katolicizma. Politička godina 1918. i ona 1929. rodile su političku 1941., 1941. izrodila je 1945. godinu, a iz 1945. nastala je 1991. i tako redom.

2. I sami su komunisti na montiranom suđenju nadbiskupu Stepincu i nekim ustaškim glavešinama u Zagrebu 1946. godine izmišljali razne optužbe, ali nije im palo na pamet da optuže cio ustaški režim da je činio zločine u ime katolicizma! U tom procesu Stepinac je bio predstavnik Katoličke Crkve na sudu, optužen za kolaboracionizam s ustaškim režimom!

3. Uostalom, najveći dio ustaša pripadao je po krštenju Katoličkoj Crkvi, drugi dio ostalim kršćanskim zajednicama, a dio muslimanskoj vjerskoj zajednici. V. Topalović, *Srednja Bosna – Ne zaboravimo hrvatske žrtve 1941.-50. 1991.-1995.*, Zagreb, 2001., str. 70., donosi podatak da je u NDH bilo 28 generala židovske i 10 generala pravoslavne vjere. Postavlja se pitanje: Je li sav taj mješoviti »ustaški režim« činio zločine »u ime katolicizma«?

4. Gdje je to ustaški režim ili bilo koji ustaški režimlija rekao, napisao, dao do znanja da nešto poduzima »u ime katolicizma«? I zar je njegovo da se u svojoj dnevnoj politici poziva na katolicizam? A ako je rekao ili napisao, sigurno je bio opovrgnut s mjerodavna crkvenog mjesta. Gdje se onda »polako shvaća da je ustaški režim počinio zločine u ime katolicizma«? Ni »prijelazi« nisu poduzimani »u ime katolicizma«, nego u ime »lude strasti«, kako je to nazvao nadbiskup Stepinac.

5. Spomenuta polemična i od Komunističke partije naručena pamfletistička teza o zločinima ustaškog režima »u ime katolicizma« provlači se kroz knjigu Viktora Novaka *Magnum crimen*, Zagreb, 1948., koja je doživjela više izdanja, posljednji reprint u Beogradu 1989. Talijanski pisac Marco Aurelio Rivelli objavio je u izdavačkoj kući Kaos u Milanu, 1999. knjigu *L'Arcivescovo del genocidio. Monsignor Stepinac, il Vaticano, e la dittatura ustascia in Croazia* [*Genocidni nadbiskup. Monsinjor Stepinac, Vatikan, ustaška diktatura u Hrvatskoj*], *1941-1945*. Objavio je i knjigu *Dio è con noi. Chiesa di Pio XII complice del nacifascismo* [*Bog je s nama. Crkva Pija XII., suradnika nacifašizma*], Kaos, 2002. U tim knjigama ponavlja se optužba, pa i u naslovu, o genocidu vezanu uz nadbiskupa Stepinca. Ali ti pamfleti proizašli iz Kaosa ne donose istinu nego komunističku antikatoličku propagandu. Kada stvar ne bi bila temeljito proučena i kada ne bi bilo nepobitno dokazano da Stepinac nema veze s genocidom, ne bi Papin pronuncij msgr. Patrick Hurley svaki put ustajao kad bi pokraj njega na suđenju bio proveden Stepinac; ne bi ga papa Pio XII. imenovao kardinalom, niti bi papa Ivan XXIII. i papa Pavao VI. držali onakve govore o njemu, niti bi ga papa Ivan Pavao II. uzdigao na čast oltara 1998. na Mariji Bistrici, niti bi Benedikt XVI. klečao na njegovu grobu u zagrebačkoj katedrali, 2011.

6. Papa je imao prigodu u Hrvatskoj 4. i 5. lipnja 2011. okvalificirati »ustaški režim« ne samo »nehumanim«. Barem je Sveti Otac neustrašiv da izrekne istinu! Ako je igdje mogao izreći takve riječi, morao bi ih izgovoriti u Hrvatskoj i javno osuditi »ustaški režim« koji je, eto, činio zločine »u ime katolicizma«. A nije to učinio. Kako će to papa Benedikt XVI. učiniti ako to nije povijesna istina. Papa je u zrakoplovu, u letu u Hrvatsku, novinarima govorio ovako: »Prvo, činilo se da je ustaški režim ispunio san o samostalnosti i neovisnosti, no u stvarnosti samostalnost je bila laž jer ju je Hitler podvrgnuo svojim probitcima. Kardinal Stepinac vrlo je dobro to shvatio i branio je pravu čovječnost protiv toga režima. Braneći Srbe, Židove, Cigane pokazao je – rekli bismo – snagu istinskoga humanizma, čak i trpeći. Zatim je nastupila suprotna diktatura, komunistička, u kojoj se opet borio za vjeru, za nazočnost Boga u svijetu, za stvarnu čovječnost koja ovisi o Božjoj prisutnosti: samo ako je čovjek Božja slika, onda humanizam cvate. Ta-

❖Djeca, među kojima ima i židovske djece, pokraj dječjeg doma u Zaprešiću koji je radi njihove skrbi blagoslovio zagrebački nadbiskup Alojzije Stepinac, 30. travnja 1944.

kva je bila – recimo – njegova sudbina: boriti se u dvjema različitim i suprotstavljenim borbama. Upravo po toj odluci za istinsko protivljenje duhu vremena, po pravom humanizmu koji dolazi iz kršćanske vjere, velik je uzor ne samo Hrvatima nego svima nama«, dakle i Srbima i Židovima i Ciganima itd. Papa bi mogao izgovoriti ove riječi usred Niša!

7. Papa u zrakoplovu 4. lipnja 2011. nije ulazio u problematiku srpsko-hrvatskih odnosa, i nije spomenuo treću, a vremenski zapravo prvu diktaturu u kojoj je živio nadbiskup Stepinac, a koja se i službeno tako zvala: diktatura, ona Kraljevine Jugoslavije! Svatko savjestan i čovjekoljubiv osuđuje svačije zločine, naravno i ustaške, ali za njihov povijesni kontekst nužno je poznavati i zločine koji su im prethodili, što se gotovo redovito prešućuje.

8. Možemo li se mi iz crkvenih sredina, kojima je stalo do pune istine, slagati s onim koji »polako shvaća« da je »ustaški režim počinio zločine u ime katolicizma«, ako se ujedno tvrdi da »rekonstrukcija događaja koji su u pitanju, još uvijek nije urađena na konačan način«? Zar se onda može govoriti i o kakvu »shvaćanju« ako nema konačne, nepobitne i istinite rekonstrukcije onoga što se stvarno zbivalo? Zar bi bilo razborito sugerirati Papi da izgovori takve nepotpune sudove kao »nove riječi«, a da rekonstrukcija događaja nije konačno provjerena i potvrđena? U vezi s tom »rekonstrukcijom«: koliko je bilo zločina za koje se nikada nije doznalo ni tko ih je izveo, ni kada su počinjeni, ni koliko je bilo žrtava, a pogotovo se ne zna iz kojih sve motiva. Pa i mi u Crkvi, koji otvaramo postupke za beatifikaciju svojih članova, zastanemo pred takvim neriješenim pitanjima. Takvi događaji traže detaljnu multidisciplinarnu analizu, a nikako sudove, koje je povijesna znanost moćna opovrgnuti.

9. Zar nije protuslovno govoriti o polakom shvaćanju da je ustaški režim »u ime katolicizma« činio zločine, premda se u istom razgovoru priznaje da ne postoje konačni podatci s kojima bi se strane složile? Strane u povijesnom sukobu jednostavno se ne slažu do danas.

10. Glasnogovornik Svete Stolice o. Federico Lombardi izjavio je 18. travnja da Sveti Otac ne ide u Srbiju 2013. godine. A 3. svibnja Nuncij u *Politici* kaže da bi, u slučaju da Papa dođe u Srbiju, mogao izgovoriti rečenicu: »da je ustaški režim počinio zločine u ime katolicizma«. Što bi Papa mogao izgovoriti, a što ne bi, to se zbilja ne zna dok to ne bi izgovorio! A sigurno, kao »suradnik istine« (njegovo je životno geslo: »cooperatores veritatis«!), ne bi mogao izgovoriti ni poluistinu, a pogotovo ne neistinu! Našu ekumenu ništa tako ne ranjava kao poluistina ili neistina. Samo nas istina, u ljubavi izrečena i učinjena, oslobađa i ozdravlja! Stoga ni za kakav ekumenski susret ili posjet nije potrebna takva opasna pretpostavka, a najmanje iz crkvenih krugova!

Ekumentator

❖Veličanstveni oltar podignut je po zamisli dr. Lemessija na obali, s baldahinom u romaničkom stilu, za euharistijsko slavlje prigodom Euharistijskoga kongresa u Cresu, od 20. do 24. travnja 1938.

»Hostija sveta Tebe sakriva – al' vjera zbori: ovdje je Bog!«

Hrvatski katolici su se u program Međunarodnih euharistijskih kongresa postupno uključivali i ostvarili velebno djelo euharistijskoga pokreta u koji je bio uključen gotovo sav kršćanski narod, a Crkvi je osvjetlao lice pred političkim protivnicima kojih nije manjkalo. Također je učvrstilo unutarnje jedinstvo srdaca koje je uslijed nasrtaja raznih, osobito bezbožnih, ideologija i političkih prilika bilo ugroženo.

Piše: Juraj Batelja

U nizu prikaza euharistijskih kongresa u hrvatskim biskupijama između dva svjetska rata u prvoj polovini dvadesetoga stoljeća, kako župnih tako i dekanatskih, regionalnih, biskupijskih i nacionalnih, želim na korijenima novije povijesti Crkve u Hrvata prepoznati preporodnu snagu euharistijske evangelizacije suvremenog čovjeka i društvenih prilika u kojima živi i proročki govor Crkve, koji je po slavljenju, čašćenju i blagovanju Euharistije svakom čovjeku dostupan i shvatljiv.

Euharistijski časopisi

Značajnu ulogu u promicanju euharistijske svijesti u hrvatskom narodu odigrali su brojni euharistijski časopisi. Neki su bili namijenjeni pojedinim skupinama vjernika, a neki svim slojevima vjernika. Tako su *Vjesnik SS. Eucharistia*, tiskan u Krku, potom *Sacerdos Christi*, tiskan u Zagrebu, bili časopisi za promicanje euharistijske duhovnosti u biskupijskom i redovničkom kleru, a *Euharistični glasnik*, s uredništvom u Zadru, Dubrovniku, Splitu i Šibeniku te časopis *Squilla Eucaristica* koji je izlazio za Zadarsku nadbiskupiju, imali su za cilj proširiti euharistijske pobožnosti u svim slojevima naroda. Osim tih časopisa snažan zamah i značajnu ulogu u promišljanju, pripremi i odvijanju euharistijskih pobožnosti i euharistijskih kongresa odigrali su službeni vjesnici pojedinih (nad)biskupija te katolički dnevnici i tjednici među kojima na osobit način ističemo *Katolički list*, *Hrvatsku stražu*, *Vrhbosnu*, *Narodnu svijest* i druge.

SS. Eucharistia

Vjesnik *SS. Eucharistia* bio je glasilo svećenika klanjalaca udruženih u posebnu bratovštinu (zajednicu). Potrebu za takvim glasilom uočio je krčki biskup dr. Antun Mahnić već na prvom hrvatskom katoličkom sastanku u Zagrebu 1900. godine gdje su hrvatski svećenici klanjaoci pohvalili ideju i odredili odbor za izdavanje posebnoga lista. To je Mah-

SS. EUCHARISTIA
VJESNIK HRVATSKIH I SLOVENSKIH SVEĆENIKA KLANJALACA.
= GODINA PRVA. =
PRIDI CESARSTVO TVOJE EUHARISTIČNO.
S Dopuštenjem i odobrenjem Crkvenih Poglavara
Izdavaju Hrvatski i Slovenski „S. K."
1902
KRK.
TISAK KURYKTE

❖Pozivnica i uspomena s dekanatskog Euharistijskog kongresa održana u Cresu od 20. do 24. travnja 1938.

Mahnićeva je zamisao bila da Hrvati i Slovenci imaju jedan zajednički vjesnik koji bi postao promicateljem ove euharistijske pobožnosti. Tu je ideju pospješio dolazak ljubljanskoga biskupa Antona Bonaventure Jegliča u Krk s kojim je dogovoreno izdavanje zajedničkog vjesnika hrvatskih i slovenskih svećenika klanjalaca.

nića ponukalo da se nešto poduzme kako bi se bratovština proširila i udomaćila na našim prostorima. To se, prema Mahnićevu shvaćanju, najlakše i najuspješnije moglo postići pomoću lista – časopisa koji bi upoznao svećenike s bratovštinom i s čašćenjem Presvetoga Sakramenta.

Budući da je tada bilo malo učlanjenih svećenika Hrvata klanjalaca, a kod Slovenaca preko 500, Mahnićeva je zamisao bila da Hrvati i Slovenci imaju jedan zajednički vjesnik koji bi postao promicateljem ove euharistijske pobožnosti. Tu je ideju pospješio dolazak ljubljanskoga biskupa Antona Bonaventure Jegliča u Krk s kojim je dogovoreno izdavanje zajedničkog vjesnika hrvatskih i slovenskih svećenika klanjalaca na hrvatskom i slovenskom jeziku.

Ubrzo je ta odluka priopćena središnjem ravnateljstvu Zajednice svećenika klanjalaca u Bozenu (Bolzanu) koje je spremno pozdravilo tu odluku i prihvatilo je. U uvodniku je nepotpisani autor, a bio je to biskup Mahnić, sažeto protumačio odluku i program novopokrenutog lista ovim riječima: »Vjesnik naš blagoslovilo nebo; neka ne samo što tjesnije spoji bratska srca svećenika klanjalaca hrvatskih i slovenskih, nego da što prije u njihovo kolo privede i ostalu braću svećenike, da budemo u istinu svi jedno u Srcu Isusovu. Od naših će se srca, kad se budu raspalila ljubavlju Isusa Euharističkog, žar naše vatre saopćiti i vjernicima; i tako će se razlijegati iz srca i usta cijelog hrvatskog i slovenskog naroda slava i poklon Isusu u Presvetom Oltarskom Sakramentu. Pa za to se i obraćamo Njemu s molitvom i živom željom za koju će Vjesnik naš raditi: Pridi Cesarstvo Tvoje Euharistično!«[1]

Mnogo je zanimljiviji uvodni pozdrav pisan Slovencima na slovenskome jeziku *Pozdrav duhovnim bratom po slovenskem*, a potpisao ga je *Dr. Anton Mahnić, škof*, jer sadrži nekoliko vrijednih autobiografskih bilješki o biskupu Mahniću koji je danas s pravom kandidat za čast oltara. On je na završetku uvodnika, pišući o namjeni lista, zaključio:

»List je namenjen slovenskim in hrvatskim duhovnikom, pisal se bo v obeh bratskih jezikih. Morda bo kdo v tem iztikal politiko? Takega bi morali mi le pomilovati; bilo bi pravo farizejsko pohujšanje. Naša politika v listu je politika Jezusa Kristusa in Njegove ljubezni. Bog nam priča, da ne iščemo ko Njegovo slavo, Njegovo kraljevstvo. Pa ako so se naši očetje, Hrvati in Slovenci, dvjesto let združeno borili proti polumesecu, da bi rešili Evropi vero in omiko krščansko, ne bi li smeli mi, njih unuki, pri skupnem ognjišču ogrevati se za Jezusa, v čigar presv. Imenu so oni sovraga slavno zmagali?«[2]

Prvi urednik lista bio je dr. Kvirin Klement Bonefačić, biskupski tajnik u Krku, predstav-

[1] *SS. Eucharistia*, br. 1., 5. siječnja 1902., str. 2.

[2] Isto, str. 4.-5.

❖Doček mons. Hermenegilda Pelegrinettija na željezničkom kolodvoru u Zagrebu prigodom dolaska na Nacionalni euharistijski kongres u Zagrebu, 17. kolovoza 1923.

nici vjesnika bili su dr. Josip Pazman u Zagrebu i Ignat Nadrah u Ljubljani. Tri godine kasnije list je izlazio pod nadzorom zastupnika slovenskih klanjalaca: mons. Ivana Flisa, generalnog vikara, kanonika i dijecezanskog upravitelja svećenika klanjalaca u Ljubljani, i Ignacija Nadraha, duhovnika uršulinki u Škofjoj Loki, te zastupnika hrvatskih klanjalaca dr. Josipa Langa, predsjednika Duhovnoga stola, duhovnika u Nadbiskupskom sjemeništu i dijecezanskog upravitelja svećenika klanjalaca, te dr. Josipa Pazmana, sveučilišnog profesora u Zagrebu.[3]List se uređivao i tiskao u Krku, u Mahnićevoj tiskari Kurykti, a prvi broj nosi nadnevak 5. siječnja 1902. godine.

List je bio zamišljen ponajprije za svećenike, stoga je na naslovnici bila primjedba: »Pretplatiti se mogu samo svećenici i bogoslovi pa i ne bili članovi Bratovštine.«

Vjesnik je donosio i sve relevantne dokumente Svete Stolice vezane uz ovu tematiku te je među prvim takvim dokumentima donio encikliku pape Lava XIII. o Euharistiji *Encyclica de SS. Eucharistia*[4] u latinskom originalu.

Zadnji broj sačuvanog časopisa *SS. Eucharistia*, br. 12., objavljen je u prosincu 1910. U uvodnom članku toga broja naslovljenom riječima »Casnoj braći Svećenicima« uredništvo je napisalo: »Eto u nas je dozrijela misao, da valja zadatak i program našeg lista ne samo proširiti, nego također prema novim zahtjevima i potrebama preudesiti, uopće ovom eminentno svećeničkom listu posvetiti više pažnje.«[5]

Bilo je u planu da već prvi broj u 1911. godini izađe s proširenim sadržajem i temama. U samom naslovu htjelo se nadodati da časopis

❖Božji je narod pjesmom i molitvom pratio Svetootajstvenoga Kralja ulicama grada Zagreba prigodom Nacionalnog euharistijskog kongresa, 19. kolovoza 1923.

»Vjesnik naš blagoslovilo nebo; neka ne samo što tjesnije spoji bratska srca svećenika klanjalaca hrvatskih i slovenskih, nego da što prije u njihovo kolo privede i ostalu braću svećenike, da budemo u istinu svi jedno u Srcu Isusovu.«

[3] Vidi: Isti,III, 5. Impresum na zadnjoj nutarnjoj nenumeriranoj stranici korica.

[4] Isto, I/7, str. 97-102. i I/8, str. 113-118.

[5] Uredništvo, »Časnoj braći Svećenicima«, *SS. Eucharistia*,IX. (12/1910.), str. 134.

❖Djeca svrstana u procesiju brigom časnih sestara milosrdnica u čast Euharistijskoga Kralja u Benkovcu, 14. srpnja 1938.

izdaje »Svećenička Zajednica« (pod zaštitom Presv. Srca Isusova) i trebao je ostati zajednički list hrvatskih i slovenskih svećenika klanjalaca. Premda su se i neki biskupi prijavili kao suradnici, čini se da zbog besparice, neplaćanja pretplate i manjka oduševljenja taj novi broj nije se pojavio u javnosti, a *SS. Eucharistia* prestala je izlaziti.[6]

GOD. VI. BROJ 1.

SIJEČANJ 1927.

SACERDOS CHRISTI

LIST NAMIJENJEN SVEĆENIČKOM DUHOVNOM ŽIVOTU

IZDAJE

MARIJINA KONGREGACIJA SVEĆENIKA U ZAGREBU

SADRŽAJ:

Sacerdos Christi

Prestankom izlaženja časopisa *SS. Eucharistia* nije u Crkvi u Hrvata zamrla potreba za časopisom koji je pomoć ne samo svećenicima klanjaocima, nego i svem kleru kao izvorište vjere i pobožnosti te nadahnuće izvornom duhovnom životu. Stoga je nakon prestanka njegova izlaženja, a po završetku Prvoga svjetskoga rata i u novim okolnostima sve snažnijeg prodiranja liberalizma, u Zagrebu dozrjela misao o potrebi objavljivanja euharistijskog časopisa pod naslovom *Sacerdos Christi*. Odlučili su ga izdavati svećenici Marijine kongregacije. Bio je zamišljen kao pomoć njima samima, ali i svećenicima klanjaocima i svemu kleru. Sluga Božji Josip Lang, tada pomoćni zagrebački biskup i biskupijski upravitelj Društva svećenika klanjalaca, istaknuo je uz objavljivanje novoga euharistijskog časopisa za svećenike kako »u Crkvi katoličkoj ima veoma mnogo pobožnosti, jedna ljepša i milija od druge, ali teško da će ikoja za svećenika biti prikladnija nego li je pobožnost k presv. Euharistiji. Svećenik je baš dužan iskazivati presv. Euharistiji sve i najdublje počitanje i najnježniju ljubav, ta on je čuvar presv. Euharistije, štoviše on je posvetitelj sv. Hostije, on je prvi ministar ovoga uzvišenoga kralja, koji se u ovoj presv. Hostiji krije, on je i posrednik između kralja kraljeva i svojega naroda«.[7]

Zagrebački nadbiskup dr. Antun Bauer novu je inicijativu podržao posebnom okružnicom. Svome svećenstvu uputio ju je na svetkovinu Bezgrješnog začeća Blažene Djevice Marije, 8. prosinca 1921. Napisao je: »Radosnim srcem prihvaćam prijedlog svojih svećenika, koji su članovi svećeničke Marijine kongregacije, da se na novi život uskrisi stara 'euharistija' odnosno 'svećenička zajednica'.

Ovu su misao potaknuli svećenici nekih drugih biskupija, osobito krčke, te ujedno izrazili želju da Zagreb preuzme tu lijepu zadaću jer Zagreb ima za to više sila nego druga mje-

[6] Usp. Isto. Devet godina ovoga časopisa sačuvano je u arhivu Krčke biskupije.

[7] *Sacerdos Christi*, list namijenjen svećeničkom duhovnom životu, god. I. (siječanj 1922.), br. 1., str. 1.

sta u Jugoslaviji. Pa su se evo naši kongreganisti odazvali tomu pozivu i, nadajući se da će ova sveta stvar probuditi kod braće svećenika interes i požrtvovnost, dali su se na posao pa evo *Sacerdos Christi* stupa prvi put pred kler. Njegov je program sadržan u njegovu imenu. Pa zato mislim da je ovo ime već samo po sebi dovoljna preporuka. No i ja stavljam svim svećenicima svoje nadbiskupije na srce, neka revno pripomognu da dođe ovaj svećenički list do onoga radosnoga procvata što ga zaslužuje uzvišena stvar koju zastupa. Neka svi svećenici smatraju ovaj list svojim.«[8]

Ovaj mjesečnik bio je od velike koristi svećenicima u ražarivanju njihove ljubavi prema euharistijskome Spasitelju. Prelistavajući brojeve časopisa *Sacerdos Christi* možemo se osvjedočiti da u njima prevladavaju misli i poticaji za svećenički život prema nauku Sv. Alfonsa Liguorija, Sv. Bonaventure, Bl. Kafassa, crkvenih otaca, Sv. Augustina, Sv. Ivana Krizostoma. Nailazimo na asketsku literaturu s brojnim člancima prenesenima iz teoloških časopisa i časopisa posvećenih duhovnom životu svećenika i vjernika laika, izvješća sa sastanaka svećenika u raznim krajevima Hrvatske, tekstove za pojedine ure klanjanja s temama za razmatranje te preporuku literature za uspješno propovijedanje i duhovni život svećenika.

Osobito su poticajni članci o pastirima Crkve koji su se odlikovali slavljenjem i čašćenjem Euharistije i oni koji su trebali u svećenicima i vjernicima pobuditi euharistijsku pobožnost: »Iskrice Ljubavi, Svetootajstvenome Isusu«, »Vječno svjetlo«, »Priprava za prvu svetu ispovijed i prvu svetu pričest«, »Od euharistije k malom Trojstvu«, »Živko, dijete euharistije«, »Zašto ljubim svoju Crkvu«, a osobito se odlikuju nagovori Sluge Božjega Josipa Langa svećeničkim ređenicima ili razmatranja o Svetom Otajstvu.

Časopis je sve do Drugoga svjetskog vrata donosio i upute glede euharistijskih pobožnosti te Pravila svećeničkog klanjalačkog društva i svećeničke lige.

Euharistični glasnik

Odobrenjem crkvene vlasti i starješinstva Reda provincije sv. Jeronima u Zadru je 1. listopada 1908. objavljen prvi broj mjesečnika *Euharistični glasnik*. Bio je to *Mjesečni ilustrirani*

God. I. Listopad 1908. Br. 1.

EUHARISTIČNI GLASNIK

MJESEČNI ČASOPIS
namijenjen proširenju bogoljubnosti
prema
Isusu u Presvetum Oltarskom Sakramentu

Izlazi svake treće Nedjelje u mjesecu. — Godišnja cijena 1 kruna. — Uredništvo i Uprava u Samostanu sv. Frane u Zadru.

časopis pobožnog Društva svagdanjeg općeg i vječnog klanjanja namijenjen proširenju bogoljubnosti prema Isusu u Presvetom Oltarskom Sakramentu, a izlazio je svake treće nedjelje u mjesecu.

Euharistični glasnik je u početku izlazio pod geslom: »Čast i Slava Isusu u Presvetom Oltarskom Sakramentu!«

Odobrenje i blagoslov prvom broju *Euharističnog Glasnika* dao je zadarski nadbiskup Mate Dujam Munzani. On je u pozdravnoj riječi poželio »širenje bogoljubnog dijela 'Svagdanjeg Klanjanja' Presvetom Oltarskom Sakramentu«, jer je bio uvjeren, »da će to djelo uvelike koristiti obnovi i učvršćivanju vjerskog čuvstva u kršćanskom pučanstvu«.[9]

Časopis je u zaglavlju naslovnice imao monogram Kristova imena u križu s napomenom: »Cilj je Svagdanjeg Klanjanja nadoknaditi Isusu za neprestane uvrede, koje On prima i za zapuštenost u kojoj je ostavljen.« Urednik Glasnika bio je fra Didon Hudolin. On je Svagdanje Klanjanje Otajstvenom Isusu nazvao Kraljicom pobožnosti, a novopokrenutim glasnikom želio je promaknuti »sva Euharistična djela, svagdanju i čestu Pričest, svagdanje prisustvovanje svetoj Misi i Blagoslovu, pozivljujući vjernike na svagdanji i česti poklon Svetotajstvu«. U uvodnom članku fra Didon napominje da će »časopis biti pučki, premda neće tim prestati da se pokaže kô mirisni cvijet i pred očima publike veće naobrazbe«.[10]

Kad je Zadar potpao pod Italiju, gdje je o. Hugolin ostao, tada je Euharistični pokret ostao bez vođe, a i Glasnik je na neko vrijeme prestao izlaziti, sve dok ga nije o. Hugolin za-

[8] *Sacerdos Christi*, list namijenjen svećeničkom duhovnom životu, god. I. (siječanj 1922.), br. 1., str. 1.

[9] *Euharistični glasnik*, br. 1, str. 1.

[10] *Euharistični glasnik*, br. 1., str. 3.

❖Mnoštvo sudionika na Euharistijskom kongresu u Benkovcu prati mimohod glazbe, 14. srpnja 1938.

jedno s tiskarom Vitaliani opet pokrenuo u Šibeniku.

S obzirom na to da je zadarski franjevački samostan pripadao dalmatinskoj Provinciji sv. Jeronima, tako je i Glasnik bio njezina svojina, pa je Provincija odlučila povjeriti uređenje Glasnika novom uredniku u Dubrovniku. Novo uredništvo Glasnika, pod geslom: »Ja sam kruh živi, koji sam s neba sišao«[11] predstavilo se javnosti u br. 3.-4., od 2. srpnja 1926. Novi urednik bio je fra Teofil Velnić, s iznimkom što je godište 1928. uredio fra Augustin Juničić.

Od 10. broja godine 1936. uredništvo i tiskara Glasnika nalazili su se u franjevačkom samostanu na Poljudu u Splitu. Uređivao ga je fra Ciprijan Lisica, zatim o. Ljudevit Šonje, fra Vl. Bilobrk ili fra dr. Teofil Velnić.[12] Zadnji broj Glasnika objavljen je za mjesec travanj 1941. Uredio ga je o. Ciprijan Lisica. Tako je u Splitu - Poljudu u 28. godini izlaženja prestao izlaziti *Euharistijski (Euharistični) Glasnik* koji je tijekom svih godina svoga izlaženja imao jasno izražen program, što ga je o. Hugolin Didon predočio javnosti ovim riječima: »Ovaj će mjesečni ilustrirani časopis svim žarom nastojati da sve duše upoznaju, ljube i štuju milog Spasitelja Isusa u Presv. Oltar. Sakramentu, donašajući zanimljive i birane članke, koji će velecijenjenim čitateljima predočiti:

1. Uzvišenost Presv. Euharistije u njezinoj ustanovi;

2. Mnogobrojna čudesa, što je Otajstveni Isus učinio tijekom vjekova, da potvrdi Svoju nazočnost u Presv. Otajstvu;

3. Životopis onih svetih duša, koje su se odlikovale u štovanju i ljubavi prema Svetootajstvenom Isusu;

4. Najzgodnija sredstva, da se uspiri u srcima dječaka i u opće svih duša prava bogoljubnost prema Presvetoj Euharistiji;

5. Praktične upute glede običajnih Euharistijskih vježbi, naime svete Mise, česte i svagdanje Pričesti, svagdanjeg pohoda, pratnje Svetootajstva pri Ophodima i k bolesnicima itd.;

6. Najvažnije crkvene vijesti;

7. Odredbe Rimskih Kongregacija odnosno na Presv. Euharistiju.

Molimo stoga najtoplije sve velecijenjene čitatelje neka za ljubav prema Otajstvenom Isusu postanu gorljivi njegovi širitelji i povjerenici, sakupljajući u tu svrhu i šaljući pretplate, po mogućnosti odmah, uredniku u Zadar.«[13]

[11] Usp. *Euharistični glasnik*, XIV. (srpanj 1926.), br. 3.-4., str. 5.-17.; Usp. *Euharistijski glasnik*, XIX. (kolovoz 1931.), br. 8., str. 189.-190.

[12] Usp. *Euharistijski glasnik*, XXV. (travanj 1937.), br. 4., str. 96.-97.

[13] Usp. *Euharistični glasnik*, III. (srpanj 1910.), br. 7., str. 99.

Squilla Eucaristica

Budući da u arhivu Zadarske nadbiskupije ni u Hrvatskom državnom arhivu u Zadru ne postoji ni jedan primjerak časopisa *Squilla Eucaristica* nije moguće utvrditi njegov sadržaj. U Okružnici koju je nadbiskup Munzani, 24. veljače 1936. godine, uputio svećenstvu i vjernicima o euharistijskim kongresima u točki sedmoj odredio je »da će mjesečno biti tiskan biskupijski listić koji će sadržavati vijesti, odredbe i savjete za slavljenje euharistijskog kongresa i barem ukratko izložiti misli o euharistiji koji bi bili od koristi u pripremi samih euharistijskih kongresa. Bilo je predviđeno da se ti listići prodaju na vratima crkvi. U tu je svrhu zamoljeno da se do 15. ožujka 1936. naruči dovoljan broj primjeraka za svaku župu. Istodobno su župnici do 15. ožujka Ordinarijatu trebali poslati glavne teme o kojima će se govoriti na kongresima kako bi mogli pridonijeti što većoj duhovnoj koristi u nadbiskupiji.[14]

Nadbiskup Munzani je 1. ožujka 1936. posebnom okružnicom pozvao svećenike svoje nadbiskupije da se, u svrhu boljih priprema i plodonosnijeg sudjelovanja u biskupijskim euharistijskim kongresima, pretplate na reviju svećenika klanjatelja. Štoviše, odredio je da se svi župni uredi moraju pretplatiti na *Annali dei Sacerdoti Adoratori*, koji je talijansko glasilo Djela za euharistijske kongrese.[15]

Svi župnici, upravitelji župa i dušobrižnici izvijestili su nadbiskupa Munzanija o broju primjeraka euharistijskog časopisa *Squilla Eucaristica* za svoju župu ili crkvu. Nadbiskup Munzani sustavno je u svojim okružnicama poticao na pretplatu na ovaj euharistijski glasnik i tražio od župnika izvješća o zanimanju vjernika za taj časopis. Čini se da je najveći problem bio talijanski jezik na kojemu je list izlazio, a župnici su sustavno molili nadbiskupa literaturu na hrvatskome jeziku jer većina naroda u župama na Lošinju, Cresu, Unijama i Susku ne razumije talijanski jezik, već samo hrvatski.

Zanimljivo je da su gotovo sve župe pozitivno odgovorile i predbilježile se za euharistijski časopis. U župi Cres na nj se pretplatilo

[14] Pietro Duimo Munzani, »*Disposizitioni*«, br. 339, Zara, 24 Febbraio 1936., AZDN - Metropolija, spisi Ordinarijata, kut. 1936., sveščić *Euharistijski kongresi*.

[15] Circolare - Abbonamento alla Rivista dei Sacerdoti Adoratori, br. 361/36, Zara, li 1 Marzo 1936.

Nadbiskup Munzani sustavno je u svojim okružnicama poticao na pretplatu na ovaj euharistijski glasnik i tražio od župnika izvješća o zanimanju vjernika za taj časopis. Čini se da je najveći problem bio talijanski jezik na kojemu je list izlazio, a župnici su sustavno molili nadbiskupa literaturu na hrvatskome jeziku jer većina naroda u župama na Lošinju, Cresu, Unijama i Susku ne razumije talijanski jezik, već samo hrvatski.

50 osoba,[16] u Susku 10,[17] u Unijama 70,[18] u Nerezinama 63 osobe[19] itd.

Da je bila vrlo ozbiljna nakana nadbiskupa Munzanija za objavljivanje euharistijskog časopisa, vidi se iz njegova pisma upućenoga 16. travnja 1936. župnom uredu u Dragozetićima, koji ga je molio da mu se dostave statuti Bratovštine Presvetog Oltarskog Sakramenta, u kojemu odgovara da će »sljedeći broj biskupijskog časopisa 'la Squilla Eucaristica' donijeti i statute Bratovštine Presvetog Oltarskog Sakramenta koji se odnosi na cijelu biskupiju«.[20] Ozbiljnost nadbiskupove nakane potvrđuje i njegovo pismo upućeno župnom uredu Unije u kojem je napomenuo da će »čim budu tiskani primjerci časopisa *Squilla Eucaristica*, što je predvidio za veljaču 1938., poslati mu željeni broj primjeraka«.[21]

(nastavak slijedi)

[16] Vlastoručni dopis župnika Josipa Crivellarija, br. 555/36, Cherso, li 14 Aprile 1936., u: AZDN - Metropolija, spisi Ordinarijata, kut. 1936., sveščić *Euharistijski kongresi*.

[17] Dopis župnika Nikole Mužića, br. 23, Sansego, 7/VII/36., AZDN - Metropolija, spisi Ordinarijata, kut. 1936., sveščić *Euharistijski kongresi*; Dopis Župnog ureda u Susku, br. 105/37, od 15. prosinca 1936., AZDN - Metropolija, spisi Ordinarijata, kut. 1936., sveščić *Euharistijski kongresi*.

[18] Dopis, br. 108/36, Unie, 10-7-1936., AZDN - Metropolija, spisi Ordinarijata, kut. 1936., sveščić *Euharistijski kongresi*; Dopis, br. 161/36, od 24. rujna 1936., AZDN - Metropolija, spisi Ordinarijata, kut. 1936., sveščić *Euharistijski kongresi*; Dopis, 14/37, Unie, li 22. I. 1937., AZDN - Metropolija, spisi Ordinarijata, kut. 1937., sveščić *Euharistijski kongresi*.

[19] Usp. Dopis župnika iz župnog ureda Nerezine.

[20] Pismo nadbiskupa D. P. Munzanija, br. 665/36, Zara, 16 Aprile 1936., AZDN - Metropolija, spisi Ordinarijata, kut. 1936., sveščić *Euharistijski kongresi*.

[21] Dopis nadbiskupa Munzanija župnom uredu Unije, br. 146/37, Zara, 24 Gennaio 1937., AZDN - Metropolija, spisi Ordinarijata, kut. 1937., sveščić *Euharistijski kongresi*.

Festival vjere

U glavnom gradu Irske, Dublinu, održan je od 10. do 17. lipnja 2012. godine 50. Euharistijski međunarodni kongres pod geslom: »Euharistija: zajedništvo s Kristom i među nama«. Kao uvod u kongresne svečanosti u ponedjeljak 11. lipnja održan je teološko-znanstveni simpozij o Euharistiji.

❖Sveta Misa bila je središnja proslava 50. Euharistijskog međunarodnog kongresa u Dublinu 17. lipnja 2012. Predslavio ju je kardinal Marc Ouellet, pročelnik Kongregacije za biskupe, a suslavio je i mons. Pietro Marini, predsjednik Papinskog vijeća za Euharistijske međunarodne kongrese (nekoć tajnik Bl. Ivana Pavla II.); stoji iza predsjedatelja.

Euharistijski međunarodni kongres okupljanje je katolika svake četvrte godine s ciljem da se promiče svijest o središnjem mjestu Euharistije u životu i poslanju Katoličke crkve. On također pomaže da se u životu vjernika poboljša razumijevanje i slavljenje bogoslužja. Posebno se naglašava socijalnu dimenziju Euharistije.

Papin legat na Kongresu bio je kardinal Marc Ouellet, Kanađanin, pročelnik Kongregacije za biskupe, a bio je nazočan i mons. Pietro Marini, predsjednik Papinskog vijeća za Euharistijske međunarodne kongrese. Na završnoj Misi sudjelovalo je oko 80 tisuća vjernika iz svih krajeva svijeta među kojima oko 12 tisuća hodočasnika iz europskih zemalja.

Papa Benedikt XVI. videoporukom obratio se prisutnima na svetoj misi napomenuvši da je »od prvih vremena pojam zajedništvo – *koinonia* ili *communio* – bio u središtu poimanja koje Crkva ima o samoj sebi, u središtu svojeg odnosa s Kristom, svojim utemeljiteljem, i sakramentima koje slavi«.

»U listopadu«, nastavio je Papa, »obilježava se 50. obljetnica otvorenja Drugog vatikanskog sabora. Sabor je pokrenuo liturgijsku obnovu, najveću u povijesti Crkve. Rezultat te obnove silno je velik, ali su nastala i brojna nerazumijevanja i nepravilnosti. Obnova izvanjskih forma, koju su željeli koncilski oci, bila je zamišljena kako bi olakšala poniranje u prisnu dubinu otajstva. Njezin pravi cilj bio je privesti ljude k osobnom susretu s Gospodinom koji je prisutan u euharistiji, a time i k živome Bogu, kako bi, po tom doticaju s Kristovom ljubavlju, također mogla rasti uzajamna ljubav njegove braće i sestara. Ipak, nerijetko je obnova liturgijskih oblika ostala na izvanjskoj razini, a aktivno sudjelovanje brkano je s izvanjskim činjenjem. Stoga ostaje još mnogo toga što valja učiniti na putu istinske liturgijske obnove. U svijetu, koji se promijenio i koji je sve više usredotočen na materijalne stvari, moramo naučiti iznova prepoznavati otajstvenu prisutnost uskrsloga Gospodina koji jedini može našem životu podariti dah i dubinu.«

Potom je Sveti Otac istaknuo kako je »Euharistija bogoštovlje cijele Crkve, ali zahtijeva i punu zauzetost svakog pojedinog kršćanina u poslanju Crkve«. Ona je poziv na svetost »svega naroda Božjega«, ali i na »osobnu svetost«. Stoga, Sveti Otac napominje, Euharistiju treba slaviti s velikom radošću, ali i s najvećim mogućim dostojanstvom i poštovanjem. Ona nas poziva na »kajanje za osobne grijehe«, ali i na »opraštanje braći i sestrama«. Euharistija nas ujedinjuje u Duhu, ali nas također poziva da »pružimo radosnu vijest o spasenju drugima«.

Sveti je Otac najavio da će se sljedeći Euharistijski međunarodni kongres, 51. po redu, održati 2016. u gradu Cebuu na Filipinima.

Prema oduševljenom očitovanju hodočasnika s različitih strana svijeta može se zaključiti da je ovaj 50. Euharistijski međunarodni kongres bio festival vjere i predstavljanje bogate irske katoličke baštine.

***

Nije poznato koliko je hrvatskih vjernika sudjelovalo na ovom važnom crkvenom događaju kojim se kao preko praga ulazi u Godinu vjere. Duhovnu prisutnost i solidarnost s »Mističnim Tijelom Kristovim«, s Crkvom raširenom diljem svijeta hrvatski su biskupi između dva svjetska rata u prošlom stoljeću očitovali šaljući kleru i vjernicima okružna pisma uoči Euharistijskih međunarodnih kongresa. Takve okružnice kao izraz solidarnosti s općom Crkvom i poticaje na uvećanje euharistijske vjere i pobožnosti upućivao je Božjem narodu i Bl. Stepinac. Učinio je to i 28. siječnja 1937. kad je pozvao vjernike na duhovnu povezanost s vjernicima okupljenima na Međunarodnom euharistijskom kongresu u Manili. Evo glavnog dijela te okružnice:

»Od 3. do 7. veljače o. g. održava se 33. Međunarodni euharistijski kongres u Manili na Filipinskom otočju. U vezi sa zaključkom ovogodišnjih plenarnih Biskupskih konferencija u pogledu duhovne saradnje naših vjernika sa spomenutim Euharist. kongresom određujem za Zagrebačku nadbiskupiju, *za dan 7. veljače*, slijedeće:

1) Župna, dotično konventualna, misa neka se služi po mogućnosti svečano, a oracijama koje su po rubrikama propisane neka se doda *collecta de Ssma Eucharistia.*[22] Ova collecta neka se uzme u svima misama na taj dan, i to mjesto sadanje *imperate pro quacumque necessitate.*[23] – Kod propovijedi koja će se održati pod sv. misom ili kod blagoslova neka bude govora o presv. Euharistiji u vezi s Euharist. kongresom u Manili.

2) Vjernike, a osobito članove katoličkih društava, treba pozvati da u što većem broju na taj dan pristupe sv. Pričesti.

3) Poslije podne neka se kroz vrijeme od jednoga sata obavlja klanjanje pred izloženim presv. Sakramentom koje će završiti euharist. blagoslovom. Dozvoljava se u crkvama gdje je to moguće da se klanjanje obavlja cijeli dan.«[24]

---

[22] Vlastita zborna molitva.

[23] Molitva u bilo kojoj potrebi.

[24] OKRUŽNICA, *Euharistijski kongres u Manili*, br. 24/BK/28. siječnja 1937., *Katolički list*, 88. (4. veljače 1937.), br. 6., str. 70.

Molitva u čast Blaženoga Alojzija Stepinca, biskupa i mučenika

Gospodine, Bože naš,
Ti si Blaženom Alojziju Stepincu dao milost
čvrsto vjerovati u Isusa Krista
i spremnost trpjeti za njega
sve do mučeničke smrti.
Pomozi nam slijediti njegov primjer
i njegov nauk
da bismo ljubili Krista kako ga je on ljubio
i služili Crkvi kako joj je on služio
sve do darivanja vlastitoga života za nju.
Njegova živa vjera u Isusa Krista
i postojana ljubav prema Crkvi
neka nas učvrste u borbama života
na putu vječnoga spasenja.
Po njegovu zagovoru udijeli milost
svoga blagoslova našim biskupima,
svećenicima, redovnicima i redovnicama,
svećeničkim i redovničkim pripravnicima,
našim obiteljima da budu čvrste u vjeri
i blagoslovljene novim i brojnijim životima.
Budi utjeha svim starijim osobama
te pomoć bolesnicima i patnicima.
Očeve i majke, djecu i mlade
očuvaj od unutarnjih i vanjskih pogibelji
duše i tijela.
Udijeli milost svećeničkih i redovničkih zvanja
našoj župi, našoj biskupiji i Crkvi u Hrvata.

(Po njegovu zagovoru udijeli mi milost ...)
Po Kristu Gospodinu našemu. Amen.

Nakon toga izmoli: Oče naš, Zdravo, Marijo, Slava Ocu, sa zazivom:

Blaženi Alojzije Stepinče, moli za nas!

OBAVIJEST ČITATELJIMA *GLASNIKA*

Vjernici koji na Blaženikov zagovor budu uslišani – zadobiju tjelesno ili duhovno ozdravljenje ili koju osobitu milost – neka opis uslišanja i cjelovitu liječničku dokumentaciju dostave na adresu:

dr. Juraj Batelja, postulator
Kaptol 18, p. p. 949
10001 ZAGREB

***

U Muzeju Bl. Alojzija na Kaptolu 31 možete nabaviti medalju Bl. Alojzija – odlivenu u srebru ili bronci, uokvirenu staklenim okvirom – koja može biti dragi dar ili uspomena.

Cijena je 150 kn.

Postupak za proglašenje svetim kardinala Franje Kuharića

Uvijek sam molila za njega, da ustraje, da bude potpora svim ljudima. Imao je blage riječi, davao je lijepe upute kao i naš Blaženi Alojzije. Stvarno su oni uzor kršćanskog života. On je tako milosrdno, blago, poticao hrvatski narod da živi bez nasilja i bez mržnje, da tuđe poštuje, da budemo pravedni i pošteni.

Nakon imenovanja mons. Jurja Batelje za postulatora u kanonskom postupku proglašenja svetim zagrebačkog nadbiskupa kardinala Kuharića, novoimenovani postulator je, nakon potrebnih konzultacija i provjere spisa koji su mu bili dostupni, zatražio od zagrebačkog nadbiskupa kardinala Josipa Bozanića da pokrene kanonski postupak. Naime, kanonski postupak ne može otpočeti dok se za to ne prikupe potrebni dokumenti, provjeri pismena ostavština Sluge Božjega te teološka i povijesna komisija daju svoj pravorijek ima li u njima štogod protivno katoličkoj vjeri i moralu.

Osim toga, zagrebački nadbiskup kao pokretač postupka posavjetovao se s biskupima HBK na zasjedanju 17. travnja 2012. o svrhovitosti kanonskog postupka za proglašenje svetim kardinala Franje Kuharića. Čim Tajništvo HBK proslijedi pokretaču kauze pismenim putem da su biskupi jednodušno podržali uvođenje postupka za proglašenje svetim kardinala Franje Kuharića, uslijedit će molba Kongregaciji za kauze svetaca za pristanak (*Nulla osta*) uvođenja spomenutoga kanonskog postupka.

Dok se očekuju daljnji postupci, donosimo čitateljima nekoliko razmišljanja vjernika iz krašićke, pribićke i slavetićke župe koji su svoje očitovanje izgovorili na hodočašću Majci Božjoj Dolskoj 20. svibnja 2012.

Drago JURKOVIĆ (rođ. 26. lipnja 1940., iz Pribića): »Kardinal Kuharić puno znači za naš kraj i za mene kršćanina. On je ovdje rođen. Osjećao sam da ne živi samo za preporod našega kraja. Za njega su svi ljudi bili jednaki. U svemu je značajan i velik. Manje ga se sjećam kao svećenika, ali kao biskupa vrlo se dobro sjećam. Bio sam mu ministrant u Pribiću, saslušao sam mnoge njegove propovijedi i uvijek imao dojam da je pravedan čovjek. Znam da je pratio događanja u svijetu, ali me se uvijek dojmilo kad je pitao kako ljudi u našem selu, župi, pa i kako mi živimo u obitelji. Oduševljavalo me kako vodi brigu za svakog čovjeka i da mu nitko nije bio nevažan.«

Ivan BURJA (rođ. 10. lipnja 1929., iz Krašića): »Poznavao sam kardinala Kuharića i prije nego što je imao mladu misu. O njemu mogu reći puno lijepih stvari i samo dobro. Kad sam ga slušao, razmišljao sam kako je on duhovan, čvrst čovjek. Blagim je riječima znao izreći ozbiljne pouke. Štovao je Majku Božju. To iskustvo prenosio je nama običnim vjernicima potičući nas na traženje njezine pomoći, utječući se u njezin zagovor, osobito molitvom krunice.«

Marija BARUNDIĆ r. Špoljar (rođ. 2. listopada 1947., iz Krašića; suprug Franjo Barundić, rođ. 11. prosinca 1943.; vjenčani su 14. siječnja 1967. u Krašiću, imaju dva sina: Ivana i Josipa): »Štujem Blaženoga Alojzija Stepinca otkad znam za sebe. To su me naučili baka, majka i otac. Govorili su o njemu sve najljepše najprije kao svećeniku, poslije biskupu, a sada i pravedniku, svecu. To ja svojoj djeci prenosim. Mene je kao djevojčicu, i druge kolegice, kad god bismo mu, osobito u svibnju, donijele stručak cvijeća, podario bombonima. No, nešto važnije. Moj je suprug bio siroče. Otac mu je poginuo u ratu, majka mu je umrla. Bilo mu je na utjehu kad je mogao doći u župni stan gdje je bio naš Blaženik. On je sa sestrama vodio brigu da bi se svaki dan malome pružilo zalogaj hrane za pojesti. Bio je gladan, takoreći gol i bos. Kad je jedne zime došao u župnu kuću, Blaženi je Alojzije rekao: 'Sestro, gledajte, mali nema ni cipele, ni kape, ni kaputića. Hajde onaj moj stari kaput prekrojite i malome sašijte kaputić. Otiđite kod 'Bate' i kupite mu cipelice, a ovu moju francusku kapu – jer je prevelika za njega malo prekrojite za njegovu glavu. Vidite da je dječak pobožan, dolazi na Misu i na krunicu, pa ne može tako slabo obučeno dijete stajati u hladnoj crkvi. Ja sada nemam čime nagraditi Vaš trud, ali ću odslužiti svetu Misu za Vašu družbu.'

Isto tako vidim kardinala Franju Kuharića. Uvijek sam molila za njega, da ustraje, da bude potpora svim ljudima. Imao je blage riječi, davao je lijepe upute kao i naš Blaženi Alojzije. Stvarno su oni uzor kršćanskog života. On je tako milosrdno, blago, poticao hrvatski narod da živi bez nasilja i bez mržnje, da tuđe poštuje, da budemo pravedni i pošteni.

Razlika između njih samo je u tome što kardinal Kuharić nije bio u zatvoru, ali je trpio za hrvatski narod i za našega Blaženika. Uvijek je govorio istinu. Što je govorio riječju, potvrđivao je životom. Imao je velike poteškoće, velik pritisak sa strane države i vlasti koja je htjela istinu pretvoriti u laž.«

Barica MILETIĆ (rođ. 1. studenoga 1946., iz Slavetića): »Idem redovito u Dol. Poznavala sam kardinala Kuharića. Bio je dobar čovjek, pobožan. Propovijedao je odlučno i pravedno. Bilo ga je ugodno slušati. Njegove bi me riječi dirnule u srce i razmišljala sam o onome što je govorio. On nikoga nije ostavljao ravnodušnim.«

Njegove su propovijedi bile dirljive, potakle bi me na razmišljanje. Dok je on propovijedao, imao sam dojam da je to uistinu Božja riječ. Duboko me dirnula njegova oporuka u kojoj se vidi da je još za života na zemlji osjećao radosti neba.

Josip BAKALAZ (iz Dola): »Jačala nas je moralna snaga kardinala Kuharića. Posjedovao je živu vjeru u Boga. Puno mi je značila i njegova pobožnost prema Majci Božjoj. Kad bi došao ovamo u crkvu u Dolu, zamolio bi nas da ga ostavimo barem pola sat u miru za molitvu u sabranosti. Bio je putokaz svima nama da krenemo njegovim stopama, njegovim putem vjere. Pokušao sam tu njegovu vjeru opisati stihovima i nastalo je nekoliko pjesama. Neke su i uglazbljene. On je za mene svetac. Njegove su propovijedi bile dirljive, potakle bi me na razmišljanje. Dok je on propovijedao, imao sam dojam da je to uistinu Božja riječ. Duboko me dirnula njegova oporuka u kojoj se vidi da je još za života na zemlji osjećao radosti neba.«

Darovatelji za postupak proglašenja svetim kardinala Franje Kuharića: Ljubica LJETI – Novi Travnik

Postupak za proglašenje svetim Sluge Božjega Josipa Langa

Nadbiskupija zagrebačka s ponosom otvara stranicu svetosti puno intenzivnije negoli je to bilo u drugim razdobljima kroz 11 stoljeća njezine bogate duhovne povijesti.

U tijeku je izrada pozicije za proglašenje blaženim Sluge Božjega Josipa Langa, pomoćnoga biskupa zagrebačkoga. Proučava se i za tisak pripremaju izjave svjedoka koji su na crkvenom sudu od 1946. do 1980. godine svjedočili o krjeposnom životu i glasu svetosti ovoga Sluge Božjega. Budući da dokumentacija s tog postupka broji tisuće stranica na talijanskome jeziku postupak će potrajati koju godinu, ali s obzirom na to da je riječ o istinskom apostolu kršćanske ljubavi, vjerujemo da će kanonski postupak biti uspješno dovršen.

Čitateljima prenosimo molbu dr. Nikole Kolareka da se uvede kanonski postupak za proglašenjem blaženim i svetim biskupa Langa iz katoličkog časopisa *Sacerdos Christi*. S obzirom na to da je pismo napisano odmah nakon Langove smrti, vjerujem da će današnji vjernici lakše upoznati značaj ovoga Isusova učenika.

Za kanonski proces † biskupa Langa Naš urednik primio je list sljedećeg sadržaja:

Roma, 13. XI. 1924.

Velečasni gospodine!

Evo me, da Vam se javim iz moga novog boravišta, sv. Jeronima. Razlog ovog pisma, ili bolje poticaj za nj dao mi je razgovor što sam ga imao jučer s prof. fundamentalne teologije p. Van Laakom S. I. U razgovoru došli smo na to, da sam mu spomenuo neke stvari iz života pok. biskupa dra Langa. On se je veoma interesirao za stvar, pa sam mu morao pripovijedati više toga o svetom životu pok. biskupa. Kako je on imao prilike da prostudira nebrojene akte u procesima za beatifikaciju i kanonizaciju, odmah je predložio, da se što prije počne sakupljati materijal za biografiju pok. biskupa, na temelju kojega bi s vremenom mogao započeti kanonski proces. Za početak procesa ne traži se ništa više, nego 5-10 svjedočanstva *de fama sanctitatis* i o visokom stupnju kreposti. Ne treba ni kakovih izvještaja o čudesima. To dolazi kasnije. Ne treba se ni bojati poteškoća, da se mogne dokazati herojski stupanj kreposti. Ovakove se poteškoće riješe mnogo laganije u toku procesa, nego odmah na početku. Jednako nije potrebno suviše se plašiti pred većim financijalnim poteškoćama, jer za početak nijesu troškovi veliki. Kasnije, kad stvar dobro uspijeva, nađe se uvijek benefaktora među vjernicima.

Naročito je P. Van Laak upozorio na razliku, kako u sličnim slučajevima postupaju Talijani i Francuzi, a kako Nijemci i mi. Danas sve više prevlađuje tendencija, da se za kanonizaciju ne traži drugo, pored čudesa, koje valja iznuditi od Boga, nego da je dotični na savrše-

❖Sluga Božji Josip Lang predvodi procesiju u svetište Majke Božje Remetske

ni način vršio dužnosti svoga zvanja. Moje je skromno mišljenje, ne bi bilo to teško dokazati za pok. biskupa dra Langa. *Pa ako se pokrene jedna ustrajna molitvena akcija, da Gospod proslavi jednog svetog biskupa, koji je nikao iz našega naroda u danima tako sudbonosnim za Crkvu u hrvatskim zemljama, mislimo, da se s velikim pouzdanjem možemo nadati uslišanju naših molitava.* Kad bi biskup dr. Lang živio u Italiji, siguran sam, da bi se već stvorio skup ljudi, koji bi započeli akciju za kanonski proces. – Pišem to eto, Vama, jer ste dobro poznavali pok. biskupa, u nakani, da se pokrene takva akcija. Prvo, što bi bilo potrebno, jest dobra biografija biskupova. A onda molitva, da stvar dobro uspije. Radovat ću se, ako sam s ovim predlogom došao među zadnjima.

Preporučajuć se u memento, Vama u Kristu odan

Dr. N. Kolarek.

Na našu radost bio je doista dr. Nikola Kolarek među zadnjima s ovim predlogom, jer je Hrv. kat. nar. savez već sve ovo zaključio. Miče se i kod nas, Bogu hvala, naprijed. Možda imade biskup dr. Lang zaslugu, da smo već toliko naprijed pokročili.

Uredništvo [1]

Pozivam stoga svakoga čitatelja *Glasnika* da bude pronositelj glasa svetosti Sluge Božjega Josipa Langa i neka moli da Bog na njegov zagovor učini koji čudesan znak kao potvrdu da se Bogu u potpunosti svidio.

Zahvaljujemo...

■ Sve čitatelje *Glasnika* i štovatelje Bl. Alojzija Stepinca koji su se pismenim putem preporučili u zagovor Bl. Alojzija Stepinca i zatražili molitvu na njegovu grobu, potičemo da se u molitvi sjedine sa svim njegovim štovateljima koji sudjeluju u svetoj Misi svakog 10. u mjesecu u zagrebačkoj prvostolnici u 18 sati.

***

■ Hvala svim čitateljima, štovateljima Blaženoga Alojzija Stepinca u domovini i širom svijeta, za molitve i darove te za nesebično i velikodušno promicanje glasa svetosti i mučeništva kardinala Alojzija Stepinca.

[1] *Sacerdos Christi*, list namijenjen svećeničkom duhovnom životu, god. III. (studeni 1924.), br. 11., str. 172.-173.

Žrtva je najuzvišeniji oblik darivanja

»Potaknuti Stepinčevim primjerom dozrijevali smo za svećeništvo. Bio je primjer kršćanske jakosti u kušnjama života te vjernosti Bogu i Crkvi!«
Mons. Aldo ROMA

❖Mons. Aldo Roma, prijatelj malenih

❖Mons. Aldo Roma, štovatelj Bl. Alojzija Stepinca, apostol djece i mladih

U nedjelju 16. travnja 2012. u ranim jutarnjim satima umro je u 83. godini života mons. Aldo Roma. U župu Piombino Dese došao je godine 1954. kao kapelan. Od najranije mladosti zavolio je skrb za radnike i rješavanje društvenih pitanja. Njegov dinamičan i komunikativan način rada u suradnji s društvenim vlastima omogućio je da je preobražaj samoga mjesta i cijele župe iz seljačkoga u suvremeno radničko stanje premostio bez trauma ili gubitka vjerničke svijesti kod ljudi. Upravo su njegovim zalaganjem uspostavljene dvije prve tvornice u mjestu za koje je on pripremio vodeće ljude da bi potom mogao svima jamčiti radno mjesto, razvitak i napredak. Budući da je imao velik ugled u narodu i izvrstan u svećeničkom životu i radu, biskup mu je povjerio skrb duhovnog asistenta za pokrajinu Treviso i pastoral radnika u biskupiji. Na toj je službi djelovao od godine 1963. do 1971. On je već 1956. zajedno s mons. Dal Colleom utemeljio odsjek Katoličke akcije za radnike da im bude od pomoći u zapošljavanju i za njihovo školovanje.

Mons. Roma je u svojoj biskupiji bio savjetnik za redovnike i podupiratelj za promicanje njihove formacije. Uspostavio je prve škole za zaručnike u pripravi za brak, zatim škole društvene i političke formacije za načelnike s jasnom kršćanskom orijentacijom, a uspostavio je i poseban odbor koji se brinuo za skrb župljana raseljenih širom svijeta.

U zauzetom radu i suradnji s vjernicima pridonio je obnovi veličanstvene župne crkve koja se s pravom naziva bazilikom. Obnovljenu je crkvu 30. listopada 1988. posvetio kardinal Bernardin Gantin koji je s tom prigodom pozorno slušao svjedočenje mons. Rome o Bl. Stepincu kao mučeniku za jedinstvo Crkve.

Mons. Roma organizirao je molitvene zajednice i različite skupine vjernika za proučavanje crkvene povijesti, liturgijske djelatnosti i poznavanje Svetoga pisma i posebno je orga-

❖Prvi prikaz lika Bl. Alojzija Stepinca u liturgijskom prostoru na ambonu župne crkve Sv. Blaža i Josipa u Piombino Dese (Italija)

nizirao skrb za najmlađe uspostavivši u župi dječje vrtiće. Za svoje djelovanje primio je priznanje pape Ivana Pavla II., odlikovanje predsjednika Republike Italije te zlatnu medalju gradonačelnika mjesta Piombino Dese.

Zauzeo se za razvoj kršćanskoga odgoja u osnovnoj školi i u oratoriju. Bio je duša prepoznatljive misijske osjetljivosti u župi u stalnom kontaktu s brojnim misionarima i misionarkama svoje župe i domaćin brojnim svećenicima koji su ponikli uz njegov pastoralni rad i rad njegovih suradnika.

U glasilu župe *Costruire insieme* (*Gradimo zajedno*) često je pisao svjedočanske članke o Blaženome Alojziju Stepincu i stavljao ga za uzor svojim vjernicima. Poznavajući njegovu pobožnost prema Bl. Stepincu, mjesni je biskup prije tri godine na Stepinčev grob uputio sve svećenike zaređene zadnjih deset godina. Tako se ljubav jednoga svećenika umnožila u srcima pedesetak drugih.

Postulatura Bl. Alojzija Stepinca zahvaljuje mons. Aldu Romi za svjedočanstvo o Blaženom Alojziju Stepincu koje je svojim župljanima i svećenicima svoje biskupije pružao desetljećima. Nakon što je njegov brat dobio olakšanje u teškoj bolesti na zagovor Bl. Alojzija Stepinca i što je i sam bio formiran u stavu Bl. Alojzija Stepinca i njegovoj vjeri, on mu se utjecao u zagovor još za života, a osobito nakon njegove smrti. Bio je jedan od rijetkih svećenika koji je svake godine 10. veljače imao svečani Requiem u svojoj župi za kardinala Stepinca, a od godine 1999. svečano je proslavljao njegov blagdan.

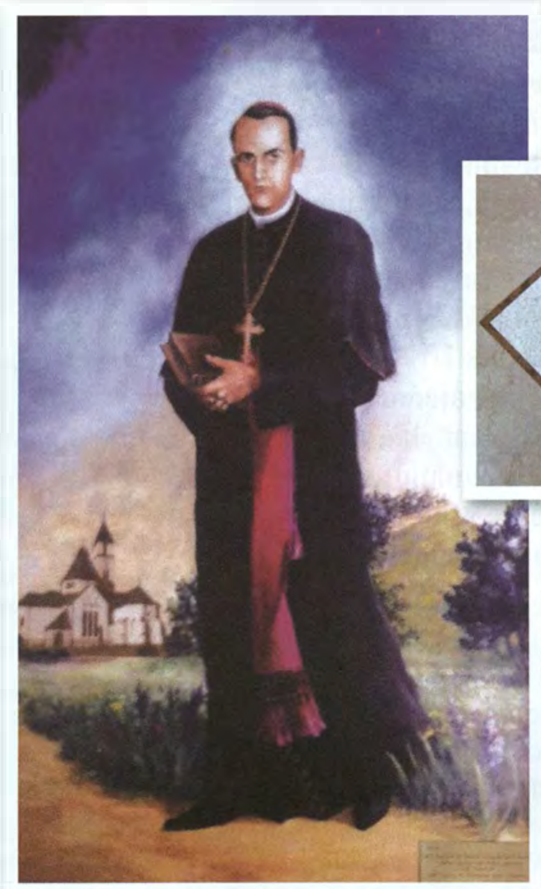
Žrtva je najuzvišeniji oblik darivanja i sudjelovanja pojedinca u životu, u zdravlju i u spasenju čovječanstva i bez sumnje je mučeništvo najuzvišeniji oblik žrtve. Od mučenika zajednica crpi vjeru i nadvladava životnu sumnju: sumnju o tome »tko smo«, i »kamo idemo«.

Mons. Aldo Roma prvi je svećenik u Katoličkoj crkvi koji je lik Bl. Alojzija Stepinca postavio na ambon novouređene župne crkve. Naime, na jedinstvenom reljefu prikazan je Uskrsli Krist, kao srce spasenja čovjekova i kao najuzvišeniji primjer žrtve. Njegov lik i žrtva isprepleteni su sa žrtvom današnjega čovjeka, a predstavljaju je mučeništvo Bl. Maksimilijana Kolbea u Auschwitzu, Bl. Alojzija Stepinca u Zagrebu i svećenika Stanislava Popieluszka u Poljskoj.

Žrtva je najuzvišeniji oblik darivanja i sudjelovanja pojedinca u životu, u zdravlju i u spasenju čovječanstva i bez sumnje je mučeništvo najuzvišeniji oblik žrtve. Od mučenika zajednica crpi vjeru i nadvladava životnu sumnju: sumnju o tome »tko smo«, i »kamo idemo«.

Umjetnik je dao dvostruko svjedočanstvo naroda u hodu – »Crkve« – u prošlim vremenima i »Crkve« u sadašnjem i budućem vremenu.

Totalitarne režime Rimskoga Carstva te nacizma i boljševizma, dakle, razdoblje progona Crkve u Rimskom Carstvu i u naše suvremeno doba, predstavljaju vojnici presječena lica. Umjetnik nije želio otkriti do kraja silinu mržnje progonitelja prema Bogu i Crkvi. S lijeve strane je sveto platno (Sindone) s likom Isusovim, a s desne strane su prepoznatljiva lica trojice suvremenih mučenika: Maksimili-

❖Slika Bl. Alojzija Stepinca koju je preč. Dragutin Kučan, župnik krašićki, darovao mons. Aldu Romi, svakogodišnjem hodočasniku na grob Alojzija Stepinca u Zagrebu i u mjesto njegova preminuća u Krašiću, mons. Roma ju je postavio na zid kapele uz župnu crkvu Sv. Blaža i Josipa u Piombino Deseu (Italija) da bude poticaj vjernicima na vjernost Kristu i Crkvi

jana Kolbea, Alojzija Stepinca i Stanislava Popieluszka.

Ovim je prikazom umjetnik naznačio snagu organiziranoga nasilja i represije, uvijek nesposobne zaustaviti hod kršćanske zajednice i snagu svjedočanstva očitovanoga »sve do prolijevanja krvi«.

Naime, uskrsli Krist uznosi u nebo trojicu mučenika koji predstavljaju cijelu Crkvu, uvijek u progonu, a mučenici iz svakidašnjega života Crkve uzneseni su s Kristom u Sunce koje predstavlja svemir i cijeli spašeni svijet.

Tim prikazom župnik Roma i njegovi župljani htjedoše da njihova župna zajednica živi poruku mučenika i u naše doba, jer ni danas ne manjka kušnji za vjeru ni poteškoća za vjernost uskrslom Kristu.

Mons. Roma postavio je ime Bl. Stepinca i na pločici u kapeli uz župnu crkvu, pred svetohranište, da svakog prolaznika upozori na poklon Svetootajstvenom Isusu po primjeru kardinala Stepinca. U tu istu kapelu postavio je i sliku Bl. Alojzija Stepinca koju mu je poklonio krašićki župnik Dragutin Kučan.

❖Pločica u podu kapele uz župnu crkvu Sv. Blaža i Josipa u Piombino Deseu s natpisom »BEATO LUIGI STEPINAC MARTIRE – BLAŽENI ALOJZIJE STEPINAC MUČENIK«

Mons. Roma svake je godine hodočastio dva puta na grob Bl. Alojzija Stepinca: jednom na proljeće sa župljanima, gotovo redovito u tri autobusa, a jednom na jesen s najbližim župnim suradnicima. Svoju ljubav prema Bl. Stepincu očitovao je i pomažući Zagrebačkoj nadbiskupiji, kako kardinalu Kuhariću tako i kardinalu Bozaniću, a u njegov dom navraćali su i brojni svećenici Zagrebačke nadbiskupije.

Sprovodne obrede na mjesnom groblju u Piombino Dese u ponedjeljak 17. travnja predvodio je biskup Trevisa Gianfranco Agostino Gardin uz asistenciju umirovljenog biskupa Trevisa mons. Paola Magnania i mons. Silvija Padoina, umirovljenog biskupa Pocuolia i nekoć tajnika Kongregacije za biskupe, brojnih svećenika biskupijskih i redovničkih te u nazočnosti predstavnika mjesnih i pokrajinskih vlasti, društava i mnoštva Božjega naroda.

Mons. Roma svake je godine hodočastio dva puta na grob Bl. Alojzija Stepinca: jednom na proljeće sa župljanima, gotovo redovito u tri autobusa, a jednom na jesen s najbližim župnim suradnicima. Svoju ljubav prema Bl. Stepincu očitovao je i kroz pomoć Zagrebačkoj nadbiskupiji, kako kardinalu Kuhariću tako i kardinalu Bozaniću, a u njegov dom navraćali su i brojni svećenici Zagrebačke nadbiskupije.

Zahvaljujemo mons. Aldu Romi za svjedočanstvo svećeničke ljubavi kojom je uspješno i pohvalno ukrasio cjelokupni prostor župne crkve i pouzdanja u zagovor Bl. Alojzija Stepinca kojim nam očituje njegovu zaštitu u cijeloj Crkvi.

Umro don Baldo Mladošević, mučenik komunističkog progona

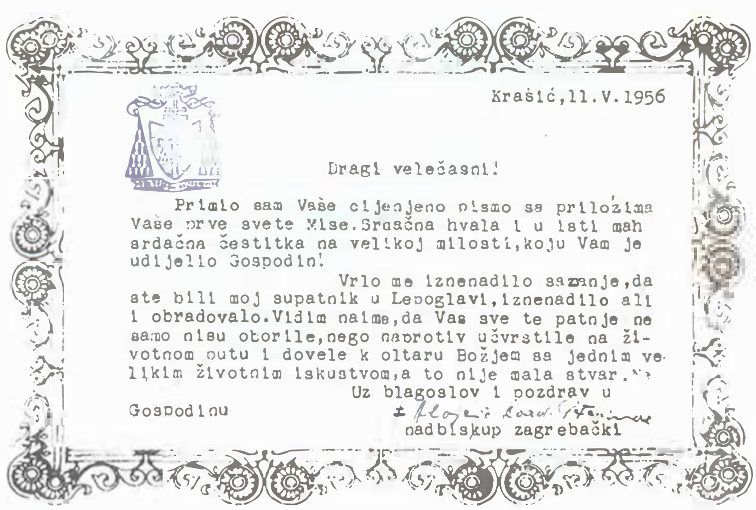

Mons. Baldo Mladošević rođen je 1922. u Vitaljini od oca Antuna i majke Jele rođene Brajević. Osnovnu školu pohađao je u Vitaljini, gimnaziju u Dubrovniku. Studij teologije započeo je 1943. godine kod dominikanaca u Dubrovniku, a završio ga, zbog ratnih previranja i poratnih progona, 1956. godine na dubrovačkoj franjevačkoj bogosloviji. Tri puta ga je ondašnja jugoslavenska vlast zatvarala, a 1947. godine bio je osuđen na sedam godina zatvora s prisilnim radom. Posljednje dvije godine zatvora proveo je u samici u Lepoglavi odakle je pušten na slobodu nakon potpuno izdržane kazne 31. prosinca 1954. Za svećenika ga je zaredio biskup Pavao Butorac u dubrovačkoj katedrali Gospe Velike 11. ožujka 1956. godine. Bio je župnik župe sv. Nikole u Dubravci u Konavlima devet godina, a od 1963. upravljao je i župom sv. Srđa i Baha u Pridvorju. Godine 1965. postao je župnikom župe Presvetog Trojstva na Grudi i na toj službi ostao trideset i četiri godine, sve do umirovljenja u rujnu 1999. godine. Od 2007. godine boravio je u Domu umirovljenika u Dubrovniku, a posljednjih mjeseci u svećeničkom domu. Odlikovan je čašću prelata Njegove Svetosti. Preminuo je 28. lipnja u 90. godini života i 56. godini svećenstva u svećeničkom domu u Dubrovniku.

Pokopan je na mjesnom groblju u Vitaljini u subotu 30. lipnja 2012. Misu zadušnicu i sprovodne obrede u nazočnosti velikog broja svećenika, redovnika, redovnica i vjernika predvodio je dubrovački biskup Mate Uzinić. Polazeći od stihova svećenika i pjesnika Izidora Poljaka »Planite bijeli ognjevi duše« i evanđeoskog teksta o soli zemlje i svjetlosti svijeta, biskup Uzinić rekao je u uvodu propovijedi kako su mnogi biskupi, svećenici, redovnice i redovnici i brojni vjernici svoje opredjeljenje da bacaju »snopove zlatne svjetlosti« morali potvrditi mučeništvom, a nemali broj i prolijevanjem krvi. Osvrćući se na vrijeme nakon II. svjetskog rata, biskup je istaknuo: »I mnogima su u tim olovnim vremenima, obilježenima progonom ljudi samo zato što su bili druge rase, klase, druge vjere ili nacionalnosti, jedina utjeha bile riječi: 'Blago vama kad vas – zbog mene – pogrde i prognaju i sve zlo slažu protiv vas! Radujte se i kličite: velika je plaća vaša na nebesima!' Tom nizu svjedoka i mučenika, bacača snopova zlatne svjetlosti, među kojima osobito svijetli lik Bl. Alojzija Stepinca, pridružio se svojom skromnom pojavom čovjek i svećenik, prelat Njegove Svetosti, don Baldo Mladošević.«

O najtežim godinama pokojnikova života i ustrajnosti da unatoč svemu postane svećenik, biskup je rekao: »Njegov život ostao je trajno obilježen neobjašnjivim progonom i sedmogodišnjim zatvorom u Lepoglavi koji brojem sedam ne zaokružuje samo patnju kojoj je bio izložen dvogodišnjom samicom i teškim povremenim radovima na Golom otoku, Lonjskom polju, Novom Beogradu i autoputu, nego i utjehom koju je pronalazio u činjenici da je zatvorski prostor, makar se i nisu mogli susretati, dijelio s Bl. Alojzijem Stepincem i mnogim drugim hrabrim svjedocima vjere i domoljublja.

Možda je baš ovo posljednje ono što mu je pomoglo da ne odustane, nego da i nakon zatvora krene zacrtanim putem bacača snopova svjetlosti svećeničkim služenjem Bogu u svojoj Dubrovačkoj biskupiji.«

Krašić, 11. V. 1956

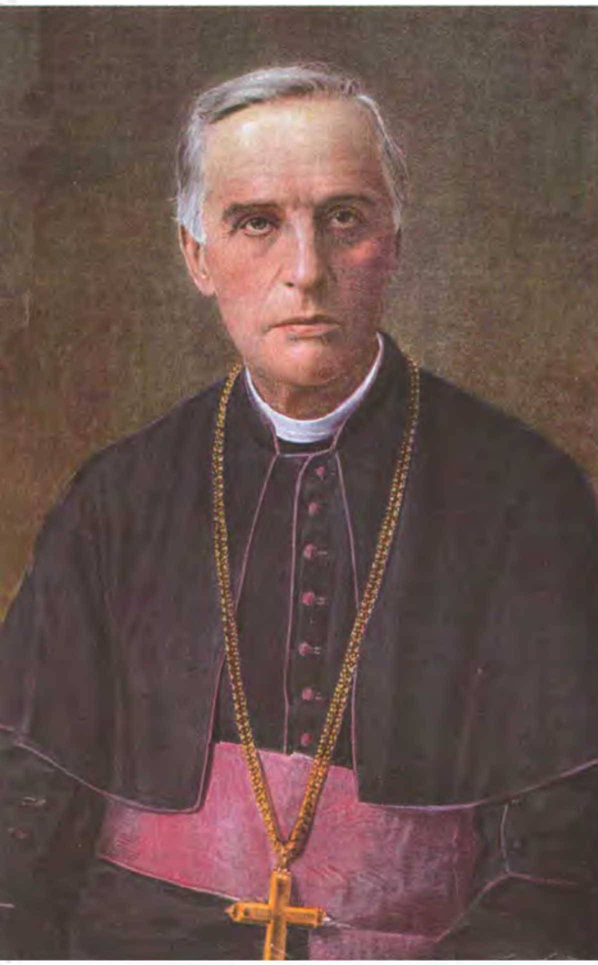
Dragi velečasni!

Primio sam Vaše cijenjeno pismo sa prilozima Vaše prve svete Mise. Srdačna hvala i u isti mah srdačna čestitka na velikoj milosti, koju Vam je udijelio Gospodin!

Vrlo me iznenadilo saznanje, da ste bili moj supatnik u Lepoglavi, iznenadilo ali i obradovalo. Vidim naime, da Vas sve te patnje ne samo nisu oborile, nego naprotiv učvrstile na životnom putu i dovele k oltaru Božjem sa jednim velikim životnim iskustvom, a to nije mala stvar.

Uz blagoslov i pozdrav u Gospodinu

† Alojzije kard. Stepinac
nadbiskup zagrebački

Biskup Mahnić adorator SSmi*

Apostol euharistijskih pobožnosti i angažiranja Kristovih vjernika-laika u Crkvi i u svijetu bijaše u Crkvi u Hrvata krčki biskup Antun Mahnić. Premda je rođenjem bio Slovenac, po duhu i djelu može ga se držati za istinskog Kristova učenika i hrvatskog rodoljuba. Njegovo se tijelo danas čuva u katedrali u Krku. Znakovito je što se, otkako je godine 2002. s groblja na Ksaveru u Zagrebu preneseno u Krk, vjernici, stariji i mladi, mole na njegovu grobu i svoju vjeru u snagu njegova duha potkrjepljuju neuvelim cvijećem i stalnim svjetlom svijeća.

Čitateljima prenosimo razmišljanje dr. Kvirina Bonefačića, biskupa splitskoga i makarskoga o Mahniću kao klanjatelju Presvete Euharistije.

»O mnogim velikim i svetim muževima pripovijeda se da su za svog dnevnog rada mnogo molili i radi molitve često svoj posao prekidali; da su se zabavljeni svojim redovitim zanimanjem u duhu Bogu klanjali, da su često kroz dan i pri poslu prigibali svoja koljena na poklon Bogu.

O sv. Tomi Ak. kaže se da su njegova *Summa* i druga djela, kojima se mi danas divimo, plod molitve, razmišljanja, dar s neba, pa i sâm na tom daru Bogu zahvaljuje.

I biskup Mahnić, koji je nama svećenicima uopće bio u mnogom pogledu uzor i ogledalo za života pa je to ostao i poslije smrti, bio je na osobiti način *vir orationis*, ali ne *ore*, nego više *mente et corde* – a napose je bio gorljiv klanjalac Presvetog Sakramenta, bio je najvjerniji i najsavjesniji S. K.[1] Tu je bila njegova škola gdje se vježbao u krepostima, trpao znanje i mudrost. Da ga promotrimo!

U kapeli biskupske palače u Krku nije se prije čuvao Presv. Sakramenat. Došavši g. 1897. u Krk, opazio je da mu nešto manjka i valjda je odmah prvog dana odlučio da što prije nastani kraj sebe svog najboljeg pomoćnika i savjetnika: Boga-čovjeka u Euharistiji. Međutim, brzo su opazili Krčani da se novi biskup – što prije nije bio običaj – češće i po više puta tjedno navraća u stolnu crkvu koja je samo preko puta biskupske palače i da tamo ostaje duže vremena, po cio sat. Djeca kao djeca radoznala, dovikujući jedno drugomu: 'Il vescovo c'è dentro', povirivala su na vrata da bi vidjela što on u crkvi radi, pa opazivši kako on mirno, poniknute glave kleči u koru ili pred oltarom Presvetoga, s prstom na usnama udaljavala su se. Svi su u Krku naskoro znali zašto biskup sam polazi u crkvu tako često i u razno doba dana i što tamo radi.

Više puta došao bi koji svećenik ili seljanin da govori s biskupom, ali njega nema u kance-

*Radi lakšeg čitanja i razumijevanja teksta promijenio sam autorove riječi *Mahnič* u *Mahnić*, *euharistični* u *euharistijski*, *diceza* u *dijeceza*, *poduzimlje* u *poduzima*.

[1] Kratica znači *svećenik klanjalac*.

lariji ni u njegovoj radnoj sobi – a vrata širom otvorena. Znalo se gdje će ga se naći. Ako je bilo štogod hitno, trebalo je samo poći do stolne crkve i bilo kako dati mu znak da ga trebaju. Digao bi se i vesela lica, kao da bi se htio ispričati, rekao bi: 'Zar ste dugo čekali?'

Bivalo je tako sve do konca 1898. Obavljala se radikalna restauracija palače, pa se on pobrinuo da se dolično popravi i uredi i kapela koju je opet on sam kasnije ljepše ukrasio o svom trošku. Povrativši se pred Božić te godine s prvog pohoda *ad limina* iz Rima, zadovoljan uspjehom audijencije kod Sv. Oca Lava XIII., koga je izvijestio i o svojoj rezidenciji, uvodi Presvetu Euharistiju u biskupsku kapelu. Sada nastaje novi život! U kapeli pred Presvetim može se sigurno biskupa naći u svako doba. Stoga odsele, čim tko dođe u palaču, prije nego zazvoni, pogledava najprije sam, pa i kroz ključanicu, u kapelu, je li biskup tamo, a onda tek traži i pita gdje je i može li se s njime govoriti.

Iz kapele su jedna vrata vodila u blagovaonicu. On premješta blagovaonicu tamo u jednu sobu prema vrtu, a uz kapelu, kraj euharistijskoga svog Gospodina, uređuje sobu, gdje će raditi, pisati; hoće da bude tik uz izvor svake mudrosti, pred očima Boga-čovjeka. Zato i vrata kapele samo malko pritvara da svjetlost vječne luči dopre svojim zrakama do njegova stola! Put u biskupsku kancelariju i natrag ne vodi ga više preko hodnika, već kroz kapelu, gdje se za čas zaustavlja, kao da želi blagoslov ili zahvaljuje za ono što je u spisima koji su mu u ruci. Piše za svojim stolom, a onda najednom ustaje, ide i sa svom poniznošću pobožno moli u kapeli pred oltarom. Malo za tim vraća se opet k svome stolu i dalje piše. Tako to dan na dan i češće kroz dan ponavlja. Imao sam prigode više puta opaziti gdje je on u slučaju protuslovlja od svojih podređenih, u neugodnostima, u teškoćama u upravi dijeceze i u kojekakvim drugim neprilikama... mjesto da plane gnjevom, kako obićaju slabi ljudi, pohrlio u kapelu i vruće molio. – Kada se ono poslije rimskog pokreta o porabi glagoljice iz g. 1898. i za vrijeme prve dijecezanske sinode (1901.) bila podigla protiv Mahnića, sa strane službenih i neslužbenih Talijana, poduprtih od carske vlade, cijela hajka zbog glagoljice, pa ga i u Rimu oklevetaše i prikazaše kao šizmatika, te je trebalo da neprestano i opetovano izvješćuje i da se 'opravdava'..., on nije klonuo duhom. Čim bi pregledavajući poštu uočio kakvo pismo iz Rima ili od nuncijature iz Beča..., uzdahnuo bi i rekao: 'No, opet nešto...' i stisnuv pismo u ruci pošao bi zamišljeno i mirno u kapelu. Drugi već dan trebalo je prepisivati jasan i odlučan odgovor, sastavljen u klasičkoj latinštini ili finoj talijanštini.

Bio je uvijek i u svakom pitanju pun žive vjere u uspjeh i u konačnu pobjedu istine i pravice. Nije se nikad bojao za dobru stvar, pa je i druge sokolio kada je vidio da počinju kolebati i gubiti postojanost i pouzdanje. Tu je moć on dobivao u svojoj kapeli pred svetohraništem po euharistijskom Isusu. Na ovom euharistijskom vrelu biskup Mahnić je crpio blago prave mudrosti što ju je onako odlučno u svojim spisima učio i širio, tu je primao utjehe, poticaje i jakosti u radu, svjetla za provođenje velikih svojih osnova, što ih je samo ondje klečeći pred Presvetim i zamišljao i stvarao.

Nije se nikad bojao za dobru stvar, pa je i druge sokolio kada je vidio da počinju kolebati i gubiti postojanost i pouzdanje. Tu je moć on dobivao u svojoj kapeli pred svetohraništem po euharistijskom Isusu. Na ovom euharistijskom vrelu biskup Mahnić je crpio blago prave mudrosti što ju je onako odlučno u svojim spisima učio i širio, tu je primao utjehe, poticaje i jakosti u radu, svjetla za provođenje velikih svojih osnova, što ih je samo ondje klečeći pred Presvetim i zamišljao i stvarao.

Ali biskup Mahnić nije bio samo od sebe i za sebe ljubitelj i žarki klanjalac Euharistije, nego je on bio i u euhar. organizaciji te bez dvojbe jedan od najrevnijih članova udruge svećenika klanjalaca (Br. S. K.) pa je želio, preporučivao, molio i radio da bi to bili svi svećenici! Svoju je dužnost kao član najsavjesnije ispunjavao: svoj je (dvo-) mjesečni *libel*[2] o ovršenim satovima adoracije redovito i točno dostavljao diec. upravitelju S. K.; na tim njegovim *libelima* malo i rijetko se vidjelo + – znak sata klanjanja, – već je bilo obično poprijeko svih dana napisano: *quotidie nisi aliter impeditus*,[3] a niže u opasci opet redovito koja želja ili potreba što bi je preporučivao u molitve drugim S. K. – Mahnić biskup pored tolikih službe-

[2] Knjižicu.

[3] Svakodnevno ako drugim nije bio spriječen.

❖Zastava s Euharistijskog kongresa u Cresu održanog od 20. do 24. travnja 1938.

nih posala i dužnosti, uz neprestano čitanje te pisanje nebrojenih filozofskih i nabožno-bogoslovnih članaka i rasprava, s tolikom drugom korespondencijom... premda je već možda 20 puta bio u kapeli pozdravio i poklonio se Presvetomu, nalazi još uvijek – *quotidie* – vremena da po jedan cio sat proboravi klečeći pred svetohraništem, da zadovolji više nego dužnosti jednog S. K. Nije mu teško, ne ponizuje ga, da o toj svojoj dužnosti ne bi redovito i točno izvijestio dijecezanskog upravitelja S. K., u tom poslu svog poglavara, a inače jednog svog kapelana! A mi? Ne možemo, naći vremena ni za jedan sat adoracije na tjedan, čini nam se neko poniženje i suvišna stvar pošiljati *libel* o ovršenoj adoraciji! Kako smo sitni prema njemu!

Hoće on da sve svoje vjernike po dijecezi, i svećenike i svjetovnjake, privede k većemu čašćenju presvete Euharistije. Za to postavlja kao konačni cilj prvim općim pučkim misijama u god. 1898./99. presv. Srce Isusovo u Euharistiji. Kao vidljivi vanjski uspjeh tih misija ustanovljuje se po svim župama Djevojačko društvo Srca Isusova za naknadnu sv. Pričest, a malo kasnije uvodi se u većim župama Vječno klanjanje, pa u tu svrhu prima od čč. sestara predragocjene Krvi Isusove u Banjaluci hrvatski prijevod Valserova djela *Vječno klanjanje* i daje ga tiskati u nakladi svoje »Kurykte«, koja izdaje za puk *Cvijeće Srca Isusova* i *Put k Srcu Isusovu*.

Opazio je, dok je sam dolazio da obavi uru klanjanja, da i jedan njegov mlađi svećenik kad i kad adorira. Nije mogao, a da ga jednom ne upita: 'Je li vam možda poznata *Associatio sacerdotum adoratorum*?' – 'Ja sam član iste i primam njemački Vjesnik S. K. SS. Eucharistia iz Bolcana'. Kao da se nekako razvedrio. Posljedica je bila da je za koji mjesec bila uvedena u dijecezu udruga S. K...malo kasnije sporazumno sa Zagrebom i Ljubljanom ustanovljuje se i tiska u Krku 'SS. Eucharistia', vjesnik hrvatskih i slovenskih S. K., u kojem on sâm najviše piše, priređuje se sastanak svećenika klanjalaca na Trsatu, euharistijski kongres u Ljubljani, u Dubrovniku... Biskup Mahnić klečeći pred Euharistijom daje inicijativu svemu, pokreće sve, duša je svemu, što sve poduzima; ali sam se ne ističe, već ostaje u zatišju i moli, osobito ako predviđa, da bi koja počast mogla biti namijenjena njegovoj osobi. Ne će da se znade za nj i za njegov rad, pa zato i ne prisustvuje osobno euharistijskim sastancima, već ih samo izdaleka skromno pozdravlja i želi najbolji uspjeh. Euharistijska škola poniznosti i samozataje!

Pod iskusnim vođom Mahnićem euharistijsko kraljevstvo se tako među Jugoslavenima širi, učvršćuje, cvate, donosi i daje ploda pojedincima i cijelome narodu. Ali, na žalost, dođe rat, koji prijeti da uništi sve, pa i ovo djelo, što je tako lijepo započelo i uspijevalo. Ne dolazi više na naša vrata 'SS. Eucharistia', pretvorena u 'Sveć. Zajednicu', da nas opominje, tješi, bodri i potiče; nema traga zajedničkom euharistijskom životu i radu. Svršetkom rata valja da se sve obnovi... i obnavlja se. Mahnićevu dijecezu, u kojoj se euharistijski Bog – čovjek od svih vjernika s biskupom – patnikom na čelu osobito častio, snalazi teška kušnja talijanske okupacije! U zapadnom dijelu iste biskupije 'više nego dvijetisućljetna kultura' ili bolje moderno barbarstvo grubom silom pretvara i obara u rasulo kroz 20 godina krasno razvijeni euharistijski život, rastjeruju se bez obzira pastiri, da se lakše rasprše ovce...; ponestaje ne samo euharistijskog nego uopće religioznog života. Euharistijski Bog-čovjek hoće da poštedi biskupa Mahnića te ne bi vidio takve desolacije. On zaklapa svoje trudne oči daleko od svoga stada, podliježe ljutim ranama, što ih je barbarstvo zadalo njegovu srcu, koje je kipjelo od iskrene i žarke ljubavi prema Bogu i narodu svome. On umire..., a dijeceza njegova, vjernici njegovi tek poslije nekoliko dana i krišom doznaju za tamnu vijest, ali ne mogu, ne smiju da odaju javnu poštu njegovoj uspomeni, da se skupno za nj pomole!«

Dr. K. Bonefačić.[4]

[4] *Sacerdos Christi*, list namijenjen svećeničkom duhovnom životu, god. I. (svibanj 1922.), br. 5., str. 73.-75.

❖Zagrebački nadbiskup Alojzije Stepinac i križevački vladika dr. Dionizije Njaradi na putu za Sarajevo, u Konjicu 24. lipnja 1938. (fotoarhiv Provincije, Mostar, fotoostavština fra B. Bubala)

Pohod nadbiskupa Stepinca Bosni i Hercegovini

O pohodu nadbiskupa Bl. Alojzija Stepinca katoličkim vjernicima i svim ljudima dobre volje u Bosni i Hercegovini već smo izvijestili u članku Josipa Joze Sutona »Dr. Alojzije Stepinac na putu kroz Bosnu i Hercegovinu 1938. god.« (Usp. Glasnik Blaženi Alojzije Stepinac, br. 4 (2002.), str.98.–101.; br. 1. (2002.), str. 35.–36.) Želja nam je objaviti posebnu spomen-knjigu o tom značajnom događaju za hrvatski narod i Katoličku crkvu u Bosni i Hercegovini, pa ćemo u nekoliko sljedećih brojeva Glasnika o njemu izvješćivati prema opisu prof. Vjenceslava Topalovića.
Ako tko od čitatelja zna koju pojedinost o tom događaju, ili posjeduje fotografiju o njemu, neka ih proslijedi na adresu Postulature u Zagrebu.

Piše: prof. mr. sc. Vjenceslav TOPALOVIĆ

Proslava je počela 25. lipnja u 11 sati. Prvi su svečanu obljetnicu nadbiskupu Šariću kao svome nadbiskupu čestitali pripadnici klera Vrhbosanske nadbiskupije s dr. Buljanom na čelu, zatim oci franjevci na čelu s provincijalom o. M. Jakovljevićem, tajnikom o. Ilovačom te rektor teologije u Sarajevu dr. Ante Alfirević D.I. Potom su dobre želje izrekli ostali čestitari: predsjednici HKD »Napredak« i »Napretkova zadruga«, dr. Z. Šutej u ime ostalih hrvatskih kulturnih društava, kanonik Nedić u ime središnjeg odbora za gradnju crkve sv. Josipa u Sarajevu, prof. R. Zaplata u ime delegacije »Vojske sv. Antuna«, predvodnik delegacije Katoličke akcije M. Palandžić, predsjednik »Katoličkih muževa«, direktor gimnazije Poljak u ime kongregacija, č. s. Laura u ime katoličkih škola i zavoda, č.s. provincijalka kćeri Božje ljubavi i mnogi drugi. Čestitkama su se pridružili i predstavnici državnih institucija Kraljevine Jugoslavije: hrvatski poslanik dr. Subašić te predstavnici grada Sarajeva. Pred kraj proslave nadbiskupu Šariću se obratio i čestitao mu tako važan i lijep jubilej zagrebački nadbiskup dr. Alojzije Stepinac, a potom i križevački vladika dr. D. Njaradi i dubrovački biskup dr. J. M. Carević. Na kraju su pročitana i neka od mnogobrojnih pisama što su ih prigodom jubileja nadbiskupu poslali različiti crkveni i civilni dostojanstvenici pa je tako pročitano i pismo, odnosno čestitka, hrvatskog vođe dr. Vladka Mačeka.

❖Na proputovanju iz Mostara u Sarajevo nadbiskup Stepinac prolazio je kanjonom rijeke Neretve

Ovim je pozdravnim govorima završen prijepodnevni dio proslave koji je bio zatvorenog tipa za crkvene i druge dostojanstvenike, a uvečer je nastavljena proslava ispred nadbiskupskog dvora. Na ovoj se proslavi okupilo

❖Uspomena s pohoda franjevačkom samostanu u Mostaru 24. lipnja 1938.; sjede slijeva: nepoznati civil, fra Viktor Nuić st., fra Lazar Čolak (stoji), fra Dominik Mandić, nadbiskup Alojzije Stepinac, fra Mate Čuturić (fotoarhiv HFP Mostar, Mapa 3/20)

❖Zagrebački nadbiskup Alojzije Stepinac i križevački vladika dr. Dionizije Njaradi na putu za Sarajevo, u Konjicu 24.6.1938. (fotoarhiv Provincije, Mostar, fotoostavština fra B. Bubala)

čitavo katoličko Sarajevo i okolica. Svirale su dvije glazbe: Križarska i Hrvatska glazba. U ime Hrvata grada Sarajeva i cijele Vrhbosanske nadbiskupije svečara je pozdravio i čestitao mu jubilej tadašnji hrvatski narodni zastupnik dr. Jure Šutej, koji je tom prilikom istaknuo da okupljeno mnoštvo svjedoči koliko hrvatski puk Sarajeva i cijele Bosne i Hercegovine cijeni i štuje svoga nadbiskupa i zahvalju je Bogu za taj veliki dar - nadbiskupa Šarića, vjernoga sina Crkve i hrvatskog naroda. Nakon pozdravnog govora dr. Šuteja, nadbiskup Šarić je zahvalio svima na čestitkama, okupljenome narodu na podršci, pozvao je hrvatski narod na ljubav i slogu kazavši: »Budite uvijek katolici, uvijek Hrvati! U to ime: živjela Hrvatska!« Potom je zazvao na sve apostolski blagoslov koji mu je podijelio Sv. Otac brzojavno i osobno kad je nedavno bio kod njega u Rimu. Nakon nadbiskupova govora narod je dugotrajno pljeskao i klicao nadbiskupu, ali i Svetome Ocu papi i nadbiskupu Stepincu, što je bio poticaj da nadbiskup Šarić posebno zahvali nadbiskupu Stepincu što je došao na proslavu njegova jubileja i pozvao ga da se obrati okupljenima. Praćen oduševljenim poklicima nadbiskup Stepinac se obratio okupljenima ističući kako je iznimno sretan što je došao na proslavu ovako važne obljetnice, da je time počašćen, ali da je »smatrao svojom dužnosti prije svega radi toga, da pokaže svima onima, koji bi htjeli, da se mi svađamo, kako se ljuto varaju u svojim računima, jer kad god se radi za obranu naših vjerskih i narodnih prava i ideala, mi smo jedno i ostat ćemo jedno, te da kao Hrvati i kao katolici ostajemo jedna duša i jedno srce«. Na kraju je nadbiskup Stepinac poželio nadbiskupu Šariću »još barem 30 godina biskupovanja na slavu i korist Crkve i hrvatskog naroda«. Praćeni još dugo poklicima i pljeskom okupljenoga puka slavljenik i gosti povukli su se u nadbiskupske odaje.

Sutradan, u nedjelju 26.1ipnja, nadbiskup Šarić služio je svečanu misu u sarajevskoj katedrali uz nazočnost nadbiskupa Stepinca, biskupa dubrovačkog Carevića i banjolučkog Garića te vladike križevačkoga Njaradija i visokih dužnosnika Vrhbosanske nadbiskupije. I u katedrali i ispred katedrale i u okolnim

❖Uspomena iz Mostara, 24. lipnja 1938.; sjede slijeva: fra N., nepoznati civil, direktor bogoslovije fra Lujo Bubalo, zagrebački nadbiskup i metropolit Alojzije Stepinac, križevački vladika dr. Dionizije Njaradi, provincijal fra Mate Čuturić; stoje: N., Kvirin Vasilj, Zoran Ostojić, Miron Lasić, Čedo Škrobo, Nenad Pehar, Željko Zadro, Dominik Ćorić, Lucijan Kordić, Hinko Prlić, Jerko Karačić, Karlo Pleše, Blago Karačić, Patricije Šumanović, Slobodan Lončar, Vitomir Naletilić, Predrag Kordić, Zvonko Grubišić, don Petar Čule, Andrija Šoljić, Viktor Nuić stariji (fotoarhiv HFP Mostar)

ulicama okupilo se mnoštvo vjerničkog puka. Na kraju sv. mise na sve je nadbiskup Šarić zazvao papinski blagoslov. Po završetku svečane svete mise nadbiskup Šarić je sve uzvanike pozvao na svečani objed u Nadbiskupski dvor u 13 sati. Na ručku je bio oko 60 uzvanika. Nadbiskup Šarić prigodnim je riječima zahvalio svim uzvanicima na čestitkama, a potom je zagrebački nadbiskup preuzvišeni gospodin dr. Alojzije Stepinac također pozdravio sve nazočne, a slavljeniku poželio sve najbolje u daljnjem radu uz obilje Božjeg blagoslova. Tom je prilikom istaknuo kako bi rado osobno za nadbiskupa Šarića, kao svoj prigodni dar, naručio portret od slikara po izboru nadbiskupa Šarića. Nadbiskup Šarić je zahvalio rekavši kako bi rado da je to bosanskohercegovački slikar i da jako cijeni rad mladoga slikara Ismeta Mujezinovića, pa je tako i dogovoreno. Nakon svečanog objeda nadbiskup Stepinac je u Sarajevu iskoristio vrijeme da posjeti mnoge katoličke zavode, razgovarao je sa zastupnicima bosanskih Hrvata, zanimajući se za prilike u kojima žive Hrvati u Bosni i Hercegovini. Dao je izjavu glavnom uredniku *Katoličkog tjednika* iz Sarajeva pri čemu je istaknuo kako je, iako je znao da je vjera bosanskohercegovačkih Hrvata jaka i nepokolebljiva, ipak iznenađen velikim brojem samostana, katoličkih zavoda i ustanova i tako jako ukorijenjenom vjerom u narodu. Istaknuo je: »Narod žive vjere i koji je tako visoko stao ne može propasti«. Popodne toga dana nadbiskup Stepinac, vladika Njaradi i banjolučki biskup krenuli su iz Sarajeva preko Visokog i Viteza u Travnik. To je naročito bilo drago biskupu Josipu Gariću jer je bio sretan da nadbiskupu Stepincu može pokazati svoj rodni Vitez.

Od Visokog prema Vitezu – nadbiskup Stepinac u srcu Bosne

Nadbiskup Stepinac i drugi visoki gosti nakon kraćeg puta došli su u Visoko gdje ih je ispred poznate visočke franjevačke gimnazije dočekao gvardijan s ocima franjevcima, mjesni župnik te mnogobrojni katolički, vjernički puk. Nadbiskup je posjetio crkvu, konvikt te franjevački muzej s prirodoslovnom zbirkom, lapidarijem, povijesnom zbirkom i galerijom slika. Bio je oduševljen svime što je vidio. Nakon kraće okrjepe gosti su nastavili put prema Vitezu.

(nastavak slijedi)

MOLITVENA ZAJEDNICA BLAŽENOG ALOJZIJA STEPINCA

Već sedmu godinu u Zagrebu djeluje Molitvena zajednica Blaženoga Alojzija Stepinca. To je skupina katoličkih vjernika koja nastoji živjeti evanđelje nadahnuta primjerom Bl. Alojzija Stepinca. Do sada se u zajednicu uključilo oko 5000 molitelja. Ta naša braća i sestre nastoje molitvom, praćenom savjesnim kršćanskim životom, pridonijeti vlastitoj osobnoj duhovnoj formaciji, a time i duhovnoj i moralnoj obnovi Crkve u Hrvata i samoga hrvatskoga naroda, na temeljima četrnaeststoljetne katoličke baštine.

Tko može postati članom i što čini član Molitvene zajednice Bl. Alojzija Stepinca?

Svaki se kršćanin može uključiti u Molitvenu zajednicu Blaženoga Alojzija Stepinca koja promiče molitveni život, duhovne vrijednosti i širi Kristovu ljubav u sva područja javnoga života, kako je to činio i Bl. Alojzije.

■ Prijavnica se može naručiti na sljedećoj adresi:
Zajednica štovatelja BLAŽENOG ALOJZIJA STEPINCA
10 000 Zagreb, Kaptol 31, Tel. (01) 4894 879

Svaki štovatelj Blaženog Alojzija Stepinca uključen u ovu molitvenu zajednicu moli:

- za čast i proslavu Isusa Krista i Katoličke crkve,
- za čvrstoću osobne vjere i vjernosti Isusu Kristu i Crkvi,
- za svoje osobne nakane i potrebe,
- za domovinu Hrvatsku i svakoga čovjeka,
- za očitovanje i potvrdu svetosti Bl. Alojzija Stepinca u postupku njegove kauze za proglašenje svetim.

Uz molitvu svaki štovatelj Bl. Alojzija Stepinca uključen u ovu molitvenu zajednicu svojim radom nastoji:

- savjesno obavljati svoje svakodnevne obveze,
- svjedočiti kršćanske istine u osobnome i javnome životu,
- surađivati s Postulaturom u promicanju Blaženikova glasa svetosti,
- sudjelovati svakoga 10. dana u mjesecu u slavlju sv. Mise ili na molitvenom sastanku,
- darom i žrtvom pridonositi uspješnu dovršetku postupka za proglašenje svetim Bl. Alojzija Stepinca.

S vjerom u Općinstvo svetih, za svoje potrebe i potrebe braće ljudi, osobito za ozdravljenje bolesnih i obraćenje nevjernika, moli zagovor Bl. Alojzija Stepinca, biskupa i mučenika, s nakanom što skorijega njegova proglašenja svetim.

OBAVIJEST

Obavještavamo čitatelje da se na adresi Postulature može naručiti i nabaviti *Crna knjiga o grozovitostima komunističke vladavine u Hrvatskoj*, (priredio, uvod napisao i bilješkama popratio J. BATELJA), Zagreb, [2]2000. (cijena: 50 kn + poštarina)

»BL. ALOJZIJE STEPINAC – ČIMBENIK CRKVENOG I NARODNOG JEDINSTVA«

U sklopu obilježavanja Županijskih dana Zadarske županije 2012. godine, u petak 20. travnja 2012. godine u Gradskoj loži u Zadru održao je predavanje mons. Juraj Batelja. Tema predavanja bila je »Bl. Alojzije Stepinac – čimbenik crkvenog i narodnog jedinstva«. Predavanju je nazočilo brojno slušateljstvo među kojim su zapažena i dva gimnazijska razreda.

Za tu prigodu je poljski umjetnik Dragan Kwiatowski izradio svojevrstan portret Bl. Alojzija Stepinca i darovao ga Postulaturi na proslavi Gospe Loretske u Zadru 10. svibnja 2012.

❖Kip Majke Božje Loretske koja se časti u Arbanasima od godine 1743.

PREDSTAVLJANJE KNJIGE O BL. STEPINCU I BLAGDAN GOSPE LORETSKE U ZADRU

Postulator kauze Bl. Alojzija Stepinca mons. Juraj Batelja predstavio je u srijedu 9. svibnja, u svečanoj dvorani školskih sestara franjevki u Arbanasima u Zadru, knjigu *Alojzije Stepinac, Propovijedi – govori – poruke, 1941.-1946.*

Bio je to uvod u svetkovinu Gospe Loretske koja se u zadarskim Arbanasima osobito svečano slavi. Nekoliko dana ranije mladići iz župe ispleli su vijence od žuke (brnistre) i njima ukrasili trg pred crkvom.

Nakon predstavljanja knjige o blaženom Stepincu slijedilo je misno slavlje u kojem je postulator o njemu progovorio kao uzornome štovatelju Majke Božje i propovjedniku Lauretanskih litanija. Brojni vjernici ispunili su prostranu crkvu molitvom i pjesmom te nakon mise zastali pred Gospinim kipom koji prethodno okitiše zlatnim i srebrnim nakitom: naušnicama, ogrlicama, medaljonima, narukvicama i prstenjem, izrazom njihove vjere i pobožnosti Loretskoj Gospi od dolaska njihovih pređa u Arbanase godine 1726.

Na samu svetkovinu Gospe Loretske, 10. svibnja, tijekom prijepodnevnih misa postulator je propovijedao o Bl. Alojziju kao apostolu Bogorodičine slave, a večernju misu predvodio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić uz asistenciju brojnih svećenika i pred velikim mnoštvom naroda.

Nakon misnog slavlja krenula je arbanaškim ulicama veličanstvena procesija u kojoj su vjernici molitvama i pjesmom, nošnjama i laticama cvijeća te na kraju dodirom Gospina kipa častili onu »koja je štit i obrana naroda našega«.

❖Procesiju s kipom Majke Božje Loretske prigodom njezine godišnje svetkovine i proslave dana Bl. Alojzija Stepinca u Zadru predvodio je zadarski nadbiskup mons. Želimir Puljić uz pratnju brojnih svećenika i Gospinih štovatelja, 10. svibnja 2012.

MUČENICI NAŠI SUVREMENICI

Tijekom devetodnevne priprave za blagdan sv. Dujma, u srijedu 2. svibnja, koncelebrirano misno slavlje u splitskoj prvostolnici predvodio je postulator kauze Bl. Alojzija Stepinca dr. Juraj Batelja u koncelebraciji s dr. Antom Mateljanom i župnikom Tomislavom Ćubelićem. Nakon mise postulator Batelja je s dr. Antom Mateljanom predstavio tri knjige posvećene Bl. Stepincu.

Nakon predstavljanja knjiga dr. Batelja održao je predavanje na temu »Stepinac – izazov vremena«. »Blaženi Alojzije Stepinac sustavno je, jezgrovito i jasno propovijedao istinu o dostojanstvu ljudske osobe i o potrebi čuvanja ljudskoga života. Govorio je to i 1941. i 1946. godine«, rekao je dr. Batelja. Stepinac je uvijek zastupao misao da tko se Boga boji, ne treba strepiti pred ljudima. Iz silnoga pouzdanja i žive vjere u Boga bio je budan pastir i svjetlo narodu i njegova potpora u trenucima nesmiljenog progona i zatiranja. Odvažnost kojom su sv. Dujam i Bl. Stepinac naviještali i posvjedočili vjeru u Krista Gospodina potrebna je i Crkvi današnjega vremena u hrvanju s Božjim neprijateljima, kako s onima koji otvoreno napadaju istine kršćanske vjere tako i onima koji to rade pritajeno.

❖Nadbiskup Stepinac podjeljuje sakrament sv. Potvrde u župi Sv. Nikole Tavelića u Kustošiji, godine 1943.

TRIBINA U ŽUPI BLAŽENE DJEVICE MARIJE ŽALOSNE U ŠPANSKOM

U sklopu priprema za Susret hrvatske katoličke mladeži u Sisku, u nedjelju 22. travnja župu Blažene Djevice Marije Žalosne u Španskom posjetio je mons. Juraj Batelja, postulator kauze za proglašenje svetim Bl. Alojzija Stepinca i za proglašenje blaženim kardinala Franje Kuharića. Mons. Batelja odazvao se pozivu župnika mr. Stjepana Rusana i župnog vikara Nikole Jurkovića kako bi ponajprije mladima, ali i ostalim župljanima, približio lik nadbiskupa Stepinca kao svijetli primjer za nasljedovanje.

Nakon mise, u kratkoj katehezi mons. Batelja je govorio o životu kardinala Stepinca prikazavši glavne događaje iz života blaženog Alojzija u kojima se on pokazao velikim domoljubom te poštenim i plemenitim nadbiskupom. Govornik je mladima predočio odnos mladoga Stepinca prema djevojci Mariji Horvat s kojom je bio nakanio sklopiti sakrament ženidbe, i to na temelju među njima razmijenjenih pisama u kojima se otkriva sva ljepota i čistoća njihove priprave za brak koju je Marija ipak prekinula shvativši da Alojzijev put ide u smjeru drugih ideala za koje se borio i za koje je izgarao sve do mučeničke smrti.

BLAGOSLOV VITRAJA I KIPA BL. STEPINCA U ZADRU

Zadarski nadbiskup Želimir Puljić blagoslovio je u četvrtak 24. svibnja 2012. u crkvi Bezgrješnog začeća BDM na Puntamiki u Zadru vitraje na teme iz života Majke Božje, a ispred te župne crkve na Trgu Bl. Alojzija Stepinca i Stepinčev kip. Vitraje je izradio akademski slikar Mate Ljubičić, postavila ih je tvrtka *Svijet stakla*.

Kip Bl. Alojzija Stepinca težak 800 kg, visok 2,60 m izradio je u lijevanom mramornom kamenu akademski kipar Dragan Kwiatkowski.

Vitraji i kip u cijelosti su plaćeni darom župljana na poticaj župnika Emila Bilavera.

MISLI IZ PROPOVIJEDI ŠIBENSKOG BISKUPA ANTE IVASA U BLEIBURGU

U propovijedi misnoga slavlja prigodom komemoracije žrtava bleiburške tragedije i hrvatskog križnog puta u Bleiburgu 12. svibnja 2012. mons. Ante Ivas, biskup šibenski, izgovorio je svjedočansku propovijed iz koje čitateljima *Glasnika* donosimo izvatke koji sažimaju tragične povijesne događaje i naglašavaju njihovu aktualnost i potrebu da se ne zaborave.

»Smilujte se meni, smilujte se meni, barem vi, prijatelji moji... Zašto me progonite!? Tko će učiniti da se napišu govori moji i zabilježi u knjige gvozdenom pisaljkom, i na ploču od olova ili dlijetom urežu u kremenu...?!« Tako je biblijski patnik Job, u svojoj zgaženosti, napuštenosti i osamljenosti, molio Boga i prijatelje. Čujemo li mi danas taj isti jobovski krik kojim su ovdje i odavde po cijeloj Hrvatskoj i svemu svijetu, kriknule stotine tisuće hrvatskih Jobova, izdanih, predanih, i poniženih, zgaženih, mučenih i u bezbroj »hudih jama« pobacanih!? »Gorko plače noću i suze teku niz obraze njegove, nema tko da ga utješi od svih milih njegovih. Spomeni se, Gospode, što nas zadesi, pogledaj i vidi sramotu našu...« Prepoznajemo li u ovom plaču Jeremije proroka plač i našega hrvatskog naroda? Čitamo li još pismo ovdje izdanih, ojađenih, nestalih? »Pišem ti, mila moja zemljo Hrvatska, ljubavi moja vjerno voljena. Moja lijepa, među zemljama najljepša. Kroz vjekove ubijana, u vjekovima neubijena. Pišem, vjeran vjernoj: nikad te zaboraviti neću! Zbog tebe su mnogi na obraz mi pljuvali, al' ja se ponosim tobom, o moja časna i ponosna, zemljo moja plemenita. Neka te čitav svijet niječe, ja te nikad zanijekati neću... Mi umiremo sa slikom tvojom na srcu. S imenom tvojim na usnama, s vjerom i pokojem u duši da ćeš živjeti vječno, naša besmrtna Hrvatska!«

Mi smo danas ovdje na mjestu koje je postalo simbol nemilosrdnog zločina nad mnoštvom nevinih ljudi, naše braće i sestara, koji su i prije i nakon Bleiburga ginuli od »osloboditelja«, gonjeni kroz pakao mržnje razapinjani na »križnim putovima«, odavle do Dakse, do Gradiške, od Jasenovca do Golog otoka i Grgura, do Vukovara i Haaga?

Stojimo ovdje s dubokim poštovanjem prignuti nad svim križevima, jamama i rakama, da se pred Bogom, Ocem i pravednim sucem, molimo i spomenemo njihovih neznanih imena i sudbina. Sjećamo se ovdje i onih koji još i danas plaču za mrtvima i nestalima i svih onih izbjeglih i

prognanih generacija, koje su na »obalama rijeka babilonskih«, odavle do »Ognjene zemlje«, neutješno plakali i čeznuli za svojom izgubljenom domovinom (...).

Htjeli smo vjerovati da će Istina pobijediti jer smo vjerovali u Isusovu riječ da će nas »Istina osloboditi« i donijeti mir. »Justitia et pax« (Pravda i mir), tijela biskupskih konferencija Hrvatske, Slovenije i BiH, upozorila su 2008. godine na Rezoluciju Vijeća Europe iz 1996. koja »inzistira da sve žrtve imaju pravo na sućut, razumijevanje, počast i priznanje njihove patnje, pa tako i žrtve komunističkog terora«. Komisije su podsjetile da je i Hrvatski sabor 2006. godine donio Deklaraciju o osudi zločina počinjenih tijekom komunističkog poretka u Hrvatskoj i upozorio na neosporne povijesne činjenice »da je komunistički režim provodio sustavne i masovne represije nad osobama koje su proizvoljno, bez suda ili obrane, označene tzv. »narodnim neprijateljima i ratnim zločincima«.

Komunistička ideologija, temeljena na marksizmu i lenjinizmu, od samog je početka u svoj sustav ugradila »revolucionarni teror, zločin i diktaturu...« Na svim razinama tijekom cijelog rata, Komunistička partija, koja je preuzimala vlast, dosljedno je zastupala pravo na obračun sa svima koji nisu bili u suglasju s »revolucionarnim planovima i tekovinama kominterne i NOB-a« i s idejom stvaranja nove socijalistič-

Milost, milosrđe i oprost bili su znak slabosti i kukavičluka, »reakcionarne« i zato nemilosrdno kažnjive pojave. Pobjeda se dozivala i nazivala kao konačni »čas odmazde«!
Povijesna je Istina da je ovdje počeo taj strašni, konačni »čas odmazde«.
Rezultat je bio strašan: 1800 do sada otkrivenih grobišta u bivšoj Jugoslaviji – 900 u Hrvatskoj, 600 u Sloveniji, 200 u Srbiji, 100 u BiH. Kočevski rog, Tezno, Macelj, Jazovka... Masovna grobišta.

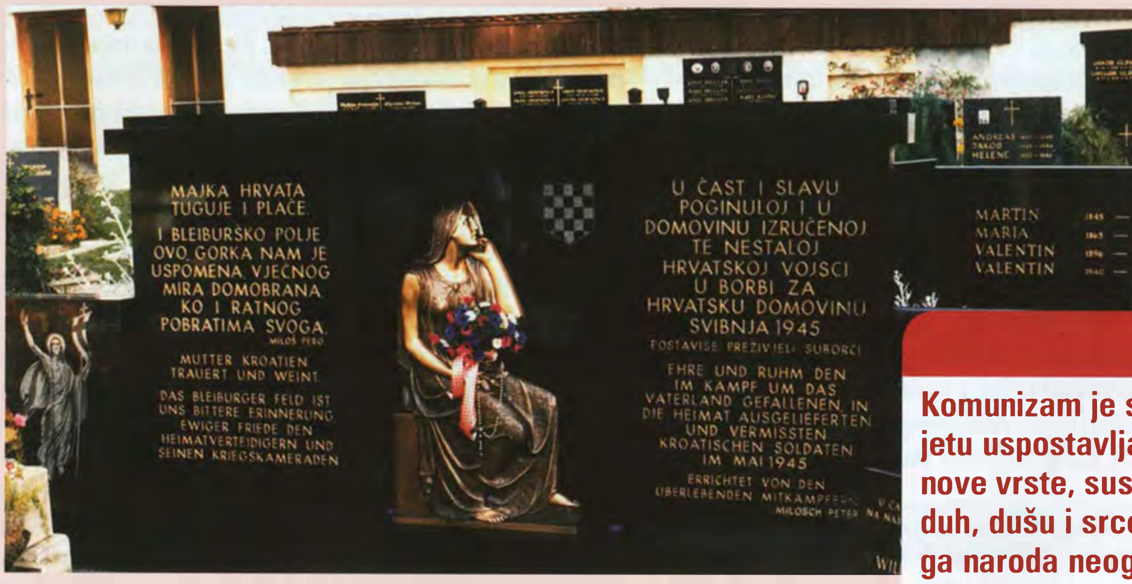
ke Jugoslavije, i to po uzoru na sovjetsku Rusiju, obračun sa svima onima koji su se usudili drugačije misliti, pogotovo s onima koji su htjeli samostalnu hrvatsku državu a ne novu »jugoslavensku tamnicu«. Milost, milosrđe i oprost bili su znak slabosti i kukavičluka, »reakcionarne« i zato nemilosrdno kažnjive pojave. Pobjeda se dozivala i nazivala kao konačni »čas odmazde«!

Povijesna je Istina da je ovdje počeo taj strašni, konačni »čas odmazde«. »U komunističkoj državi će naši neprijatelji svjetlost dana gledati samo toliko dugo koliko traje put do najbliže jame«, rekao je Tito ovih dana svibnja 1945. (...). Rezultat je bio strašan: 1800 do sada otkrivenih grobišta u bivšoj Jugoslaviji – 900 u Hrvatskoj, 600 u Sloveniji, 200 u Srbiji, 100 u BiH. Kočevski rog, Tezno, Macelj, Jazovka... Masovna grobišta. Mnoga od njih uništena, preorana, pretvorena u gradilišta ili smetlišta, do danas neotkrivena. Bez imena i spomena! I nitko za to do danas nije kriv, ni odgovoran. Kao da se radi o bajkama nekim ili dječjim igračkama!

Znamo da je strijeljano 385 svećenika, od toga su 355 ubili partizani. Na tisuće svećenika, redovnika i redovnica stjerano je u zatvore i logore, među njima i blaženi nadbiskup Stepinac. Mnogi su bili pod trajnom prismotrom i izvrgnuti javnom ruglu i linču, poput šibenskog biskupa Banića i drugih »nepodobnih i opasnih«. Prema ozbiljnim procjenama, broj žrtava komunizma u svijetu penje se na 100 milijuna ljudi, a komunistički režimi u Europi tijekom prvih deset godina nakon rata pobili su oko milijun ljudi. Ali, još uvijek traje zavjera šutnje, falsificiranje istine i opasno neznanje, gotovo kod svih uzrasta, navlastito kod mlađih naraštaja. Eto, i zato smo ovdje danas. Bog sigurno zna njihova imena i grobove i pravu istinu o njima i svima nama. Zato se Bogu danas za sve njih i za sve nas, molimo, za pokoj njihovih duša misu slavimo i u Bogu im iskazujemo ovo sjećanje i počast, molitvu i zahvalnost.

Čuli smo nedavno izjavu da »u školskim udžbenicima još nije napisana puna istina o II. svjetskom ratu«. Da, ne samo da nije napisana, nego je u mnogima cjelovita istina falsificirana. Istina je da su se školski udžbenici punili samo jednostranom »komunističkom istinom«. Ali, i sve drugo, i školske knjižnice i svjetske biblioteke. Školska djeca, pioniri i omladina i vojska bili su na »trajnom moralno-političkom vaspitanju«, na preodgajanju i »pranju mozgova«! Bezočnim krivotvorenjem povijesti pokušavalo se prebrisati tisuću godina državnosti hrvatskog naroda... Njegova kultura, ime, jezik, njegova književnost, vjera, kršćanska tradicija, cijeli vrijednosni sustav i identitet. Povijest su nam pisali u Moskvi i Londonu, »po šumama i gorama«, u Beogradu, Oplencu i Karađorđevu. Htjeli bi danas i u Hagu. Druga strana istine nije se smjela ni spominjati, nego samo napadati i izrugivati. Ništa nije smjelo stajati na putu te jedine partijske (socijalističke) istine. Za to su postojala etiketiranja, progoni, zatvori, mučenja, tajne službe, doušnici, debeli udbaški i policijski dosjei, OZNA, UDBA, javni i tajni planovi i »načrtanija« SANU.

Komunizam je svuda po svijetu uspostavljao ropstvo nove vrste, sustavno trovao duh, dušu i

Komunizam je svuda po svijetu uspostavljao ropstvo nove vrste, sustavno trovao duh, dušu i srce i hrvatskoga naroda neograničenim količinama prijezira i mržnje na sve vrijednosti bogoljublja, čovjekoljublja i domoljublja.
Nitko nije tako prisiljavao ljude ubijati istinu o sebi i drugima, izdavati i gaziti svoju savjest i uvjerenja, lažno svjedočiti protiv najbližih, gaziti svoje dostojanstvo do ludila i gađenja samima sebi (...).

srce i hrvatskoga naroda neograničenim količinama prijezira i mržnje na sve vrijednosti bogoljublja, čovjekoljublja i domoljublja. Neograničenim moćima Partija je nametala i širila »revolucionarni moral i istinu« u sva područja života. Nitko nije tako prisiljavao ljude ubijati istinu o sebi i drugima, izdavati i gaziti svoju savjest i uvjerenja, lažno svjedočiti protiv najbližih, gaziti svoje dostojanstvo do ludila i gađenja samima sebi (...).

Ovdje smo zato jer je sve očitije da nijekanje i nekažnjavanje zločina komunizma opet stječe »pravo građanstva«. Namjerno prešućeni povijesni događaji postali su »crne rupe« hrvatske povijesti, upozorava Komisija »Justitia et pax« HBK 2009. godine: »Ponovno se javljaju glasovi nijekanja masovnih zločina i njihovih totalitarnih korijena. Zabrinjavaju nas pojave negacionizma, nijekanje komunističkih i inih zločina nad Hrvatima i u Drugom svjetskom ratu i u poraću (što je i bio uzrok da se mnogi zločini ponove i u Domovinskom ratu). Totalitarni je komunizam, usprkos obećanome »raju« i parolama o »bratstvu i jedinstvu«, o »slobodi i pravdi«, bio samo licemjerni brat blizanac rasističkoga nacizma. Upravo su komunisti progonili i likvidirali (mnoge) uvjerene antinaciste i antikomuniste. Mnoga svjedočanstva izričito kazuju da se radilo o provođenju stava i odluka političkog vrha KPJ, političkih komesara, partijskih sekretara i partizanskih zapovjednika na čelu s Titom. Još nam mučnije danas pada sve vidljivija i glasnija činjenica da se zločini i zločinački komunistički sustav opet javno brani i opravdava. Da se pojavljuju apologije i apologeti zločina, unatoč istini da su to bili zločini političke mržnje i slijepe osvete. Treba priznati istinu da se ovdje dogodio zločin i onih koji su naredili povlačenje stotina tisuća hrvatskih vojnika i civila, prepuštajući obezglavljenu vojsku i izbjeglice njihovoj predvidljivoj sudbini. Ovdje se dogodio i zločin onih »savezničkih, političkih i vojnih vođa«, koji su (ne poštujući nikakve konvencije) predali stotine tisuća izbjeglih vojnika i civila, iako su znali da će biti izloženi masovnim odmazdama i pogubljenjima. Gotovo je nemoguće povjerovati da smo nedavno mogli pročitati izjavu kako »partizani 1945. na križnim putovima nisu dovoljno poubijali, i da bi nam bilo puno bolje da jesu jer je to smeće 90-ih samo isplivalo i uništilo sve što je valjalo u onoj državi« (*Kat. tjednik*, veljača 2012.).

Ovdje smo danas i zbog nesretne i zabrinjavajuće odluke Hrvatskog sabora da više ne bude pokrovitelj ovoga spomena. Jer, kažu da se ovdje nisu dogodile žrtve, nego tek neke vojske. Čuli smo tvrdnju da se ovdje dogodio zločin i križni putovi tek »namah«, kao trenutni izljev mržnje što je tobože uvijek bilo i bit će u ljudskoj prirodi« (Milanović). Kao da ovdje nije počeo, ili se nastavio, i to na najstravičniji način, jedan sustavni proces zatiranja i smrti koji je trajao skoro 45 godina! Nije to tek »namah«! I danas neki ponavljaju, draga braćo i sestre mučenici, da su

vaše smrti zaslužene kazne, da su opravdane, razumljive. One koji su vas hladnokrvno mučili i ubijali nazivaju herojima, a njihova djela herojskima, da oni zavrjeđuju odlikovanja i spomenike. Mnoštvo spomenika. Da vi ne spadate u one iz »povelje UN o ljudskim pravima«. Da ste bili na krivoj strani!

Nažalost, do danas nije mogla u Hrvatskoj zaživjeti ni »Državna komisija«, niti »Ured za istraživanje i obilježavanje grobova žrtava komunističkih zločina«. Onemogućuje se da djeluje slobodno, neovisno o bilo kakvoj kontroli vlasti i interesa. Ne vidimo uvjerljiva razumskog obrazloženja, osim da je »došlo naređenje iz štaba«. Kao nekad!?

Držimo da sve to nije poruka mira nego nemira. Nije poruka pomirenja nego novih suprotstavljenosti i svađa. Ni poruka nove pravednosti nego novih nepravda. Nije lijek nego otrov. Nije poruka Istine nego povratak laži. Nije poruka života nego smrti. Ne znamo kome je u interesu da se opet toliko otrova izlijeva u našu Hrvatsku? Da se opet, za domaću ili vanjsku upotrebu, šalju (falsificirane) slike o buđenju ekstremizma, guja. U isto pak vrijeme »neki političari ne pridaju gotovo nikakvu važnost, ili ne vide, ili se prave da ne vide, da su sve glasniji oni koji se ne mire s ikakvom samostalnom hrvatskom državom, i oni koji imaju i teritorijalne pretenzije na račun RH pa čak s njima kriomice i surađuju, pregovaraju, izjednačavaju žrtve i agresore, ukidaju krivnje pogađaju se i »trguju!«. U isto vrijeme se predlažu i donose vitalno važni zakoni za pojedince i čitav narod, »po hitnom postupku«, bez prave javne i demokratske rasprave: i to o životu, o obitelji, o začeću i rađanju, o odgoju o školi i vjeronauku. Opet nova zaduženja, rasprodaje, stečajevi, nezaposlenost, bujanje cijena i troškova života. I opet »u ime naroda« ali mimo naroda »odnarođeno«. Kao da nam opet naviru Matoševe riječi: »Jer Hrvatsku mi moju objesiše,/ ko lopova, dok njeno ime briše,/ za volju ne znam kome, žbir u uzama!« Kome to treba i kome to po volji ili po zapovijedi!? Takva pitanja muče tihu hrvatsku većinu! (...)

Sve je više izvjesno da nijekanje istine i strah pred istinom danas poprima oblike novog totalitarizma kojim se udara u same temelje društva i morala, na dostojanstvo čovjeka (od začeća do smrti), na obitelj i brak, na odgoj i na slobodu savjesti. Istina postaje najveća žrtva današnjega svjetskog poretka na svim razinama. Sve više svijetom kruži sablast besmisla i beznađa jer su pobrkani svi vrijednosni pojmovi istine, ljubavi i slobode. Sloboda bez istine i ljubavi postaje neostvariva i besmislena. Besmislena sloboda bez granica, na kraju postaje za čovjeka i društvo pakao i prokletstvo. Čovjek postaje neuspjelo stvorenje i bitak bez smisla. Kao »kula babilonska« (...)

Mi stoga i danas ovdje, molimo i zaklinjemo. Nemojte nas opet svađati, dijeliti i suprotstavljati starim etiketama tzv. »hrvatske krivnje i genocidnosti«! Otvorimo šanse i pomozimo jedni drugima da postanemo novi ljudi, da gradimo bolji svijet. Potrebne su nam trajne duhovne, moralne i etičke vrjednote koje će bolje uskladiti naše međuljudske odnose. Treba nam obnova naših obitelji i temeljit obiteljski odgoj. Treba nam čvrsto zadana riječ, vjernost u braku, iskrenost u razgovorima i postojanost u dogovorima. Trebaju nam nova radna mjesta, pravedne plaće i zasluženi nedjeljni odmor. (Država kojom se ne upravlja pravedno pretvorit će se na kraju u veliku lopovsku družinu«, rekao je sv. Augustin.) Ne sporimo se tko je najveći, najzaslužniji, najčasniji, nego poslušajmo Isusovu riječ: »Tko želi biti prvi neka bude poslužitelj svima!« (Mk 9). Tko sije laž, razdor i mržnju žanje vjetar. Đavao stoji u korijenu laži i razdora. A on je ubojica ljudi od početka.« Samo oprostiteljska ljubav Kristova može iščupati i liječiti laž i mržnju.

»NENARODNA VLAST«

U četvrtak 19. travnja održana je konferencija za novinare prigodom završetka zasjedanja HBK. Odgovarajući na pitanje vezano uz ukidanje pokroviteljstva Hrvatskog sabora nad obilježavanjem stradanja na Bleiburgu, sisački biskup i predsjednik Komisije »Justitia et pax« HBK mons. Vlado Košić izjavio je da bi svima moralo biti »stalo da se već jednom maknu te ideologije od prošlih događaja i da se vrednuju događaji takvi kakvi su bili. I stoga smatramo, u ime Komisije i u osobno ime, da je sramotno da se to događa Hrvatskom saboru koji je već toliko godina bio pokrovitelj najvećeg stradanja Hrvata u povijesti. To je najveća tragedija započeta na Bleiburgu i koja se događala tijekom križnih putova u čitavoj tadašnjoj državi. Pobijeno je na stotine tisuće hrvatskih ljudi«.

Napominjući da je »Slovenija veliko groblje, i to upravo Hrvata«, biskup Košić je istaknuo važnost da se to »ne stavlja pod tepih, da se vlast ne distancira, ali ako to radi, tada pokazuje da je odnarođena vlast jer narod neka bude pokrovitelj događaja koji se dogodio narodu, ako vlast nije osjetljiva da ostane uz svoj narod koji je bio na različitim stranama«.

HRVATSKE ŽRTVE DRUGOGA SVJETSKOG RATA U VRHBOSANSKOJ NADBISKUPIJI

U Odžaku je 18. svibnja 2012. održan kolokvij o hrvatskim žrtvama i mučenicima Drugoga svjetskog rata u Vrhbosanskoj nadbiskupiji. Nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić pozvao je na kolokvij dekane Vrhbosanske nadbiskupije te predstavnike redovničkih zajednica iz nadbiskupije s ciljem da se nastavi rad na prikupljanju podataka o hrvatskim žrtvama u Drugom svjetskom ratu i poraću osobito među vjernicima laicima.

O važnosti kolokvija kardinal Puljić je rekao: »Mi smo dužni upoznati istinu i doći do svih podataka o broju stradalih, o mjestima stradanja te na neki način to zabilježiti. Uz to što ćemo ostaviti pamćenja za buduća pokoljenja, dužni smo moliti za njih. Ovo je Godina vjere u kojoj s vjerom i s dužnim poštovanjem pristupamo svim stradalima u Drugom svjetskom ratu i poraću. A onda želimo s ovoga stratišta, gdje je bilo najteže, pomalo probuditi svijest i odgovornost prikupljanja podataka stradalih na cijelom području Vrhbosanske nadbiskupije i tako se uključujemo u program koji čini Crkva u Hrvata.«

Uz goste predavače iz Zagreba te mons. Milu Bogovića, predsjednika za Hrvatski martirologij HBK i BK BiH, predavanja su održali dekani i predstavnici redovničkih zajednica izvijestivši što je učinjeno u popisivanju žrtava na njihovu području.

BISKUP ŠTAMBUK BLAGOSLOVIO VITRAJE ŽUPNE CRKVE U MIRCIMA

Na spomen-dan Prečistoga Srca BDM u subotu 16. lipnja hvarsko-bračko-viški biskup Slobodan Štambuk blagoslovio je tijekom misnoga slavlja nove vitraje na prozorima župne crkve Pohođenja BDM u Mircima na Braču. Postavljeni vitraji s prikazima hrvatskih svetaca i blaženika: Bl. Alojzija Stepinca, Sv. Leopolda Bogdana Mandića, Bl. Ivana Merza, Sv. Nikole Tavelića i Sv. Marka Križevčanina, rad su akademskoga slikara Josipa Botterija Dinija.

Župu Mirca pohodio je 23. siječnja i 2. veljače 1938. jedan od izloženih hrvatskih blaženika kardinal Alojzije Stepinac te na Svijećnicu u župnoj crkvi sudjelovao u liturgijskom bogoslužju.

NOVI APOSTOLSKI NUNCIJ U HRVATSKOJ

Papa Benedikt XVI. imenovao je 21. svibnja 2012. nadbiskupa Alessandra D'Errica novim apostolskim nuncijem u Republici Hrvatskoj. U propovijedi tijekom misnog slavlja na početku preuzimanja službe u Hrvatskoj 8. srpnja 2012. u zagrebačkoj katedrali nuncij D'Errico preporučio se u molitve hrvatskih katolika i svoju je službu preporučio zagovoru blaženog Alojzija. Reče: »Siguran sam da ćete me intenzivno pratiti molitvama. Ne samo danas nego i u svakome trenutku moga poslanja. Zajedno s vama, svoju službu u Hrvatskoj od danas želim povjeriti blaženom kardinalu Alojziju Stepincu, biskupu i mučeniku, pastiru kojega vi toliko volite i častite. Veoma računam na vaše molitve. One će nam pomoći da se zajedno suočimo s izazovima s kojima se država i narod Božji u Hrvatskoj moraju suočiti.«

MOLITVA ZA ŽRTVE KOMUNISTIČKOG ZLOČINA U MACELJU

Mnoštvo vjernika, dvadesetak župa i tridesetak žrtvoslovnih udruga hodočastilo je na svetkovinu Presvetoga Trojstva u nedjelju 3. lipnja u Macelj, na spomen-misu u povodu 67. obljetnice križnoga puta.

Svečanost je započela pobožnošću križnoga puta posvećenog svim žrtvama koje su nakon završetka Drugog svjetskog rata, u svibnju i lipnju 1945., u maceljskim šumama pobili partizani. Biskup Gorski u propovijedi je istaknuo kako istina Presvetog Trojstva, »na koju se zaklinjemo, zahtijeva da se otkrije i puna ljudska istina, ma koliko to bolno bilo. I istina o masovnim ubojstvima izvršenima pod vodstvom Komunističke partije, jer dokle god se taji istina, postoje razlozi za podijeljenost naroda. Nije li upravo to težnja onih koji je skrivaju?«

»STEPINAC – SVJEDOK VJERE RIJEČJU I ŽIVOTOM!«

U organizaciji Katoličkog društva prosvjetnih djelatnika u Požeškoj biskupiji u Dvorani Bl. Alojzija Stepinca dr. Juraj Batelja, postulator kauze Bl. Alojzija Stepinca, održao je 25. svibnja predavanje »Stepinac – svjedok vjere riječju i životom«. Predavanje se temeljilo na najnovijim knjigama koje je postulatura objavila, a riječ je o Stepinčevim propovijedima izgovorenim za vrijeme i nakon Drugoga svjetskog rata, zatim propovijedima na temu *Veliča* Blažene Djevice Marije i priručniku za vjeronaučnu olimpijadu »Bl. Alojzije Stepinac – uzor svećenik«.

»U tim propovijedima pokazuje se lik Stepinca kao neustrašiva branitelja i zastupnika ljudskih prava i dostojanstva ljudske osobe, s druge strane on brani katoličku vjeru, katolički pogled na svijet i priprema mlade za suočeljavanje sa svime onime što se protivi katoličkom svjetonazoru. Bio je neustrašivi borac za istine vjere, za jedinstvo hrvatskog naroda i Crkve u Hrvata s apostolskom stolicom u Rimu jer je znao da je iz te povezanosti moguća istinska i prava sloboda«, kazao je dr. Batelja.

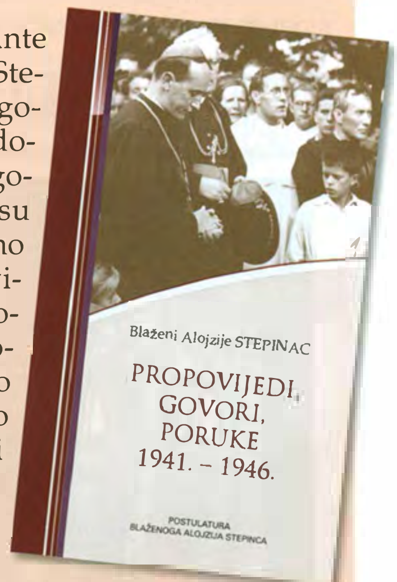
Predavanje je završilo vrlo plodnom raspravom.

Knjige o Blaženom Alojziju Stepincu

Predstavljajući 8. veljače 2012. »Propovijedi na Magnifikat« prof. emeritus fra Bonaventura Duda istaknuo je kako »tih jedanaest propovijedi treba ne tek pročitati, nego promišljati, razmatrati zajedno s Marijom«, jer kako je napisao u predgovoru Mate Zovkić, »Stepinčeve propovijedi pune su biblijske duhovnosti i dovode do uvjerenja da je u svakoj životnoj situaciji moguće ostati otvoren Bogu i bližnjemu«. Ilustrirajući riječima ohrabrenja iz propovijedi kako ne samo da se kršćanin ne smije plašiti ničega, nego se mora radovati jer Bog je uvijek u stanju malene i ponižene utješiti, Duda je istaknuo kako Zovkić primjećuje »iz ovoga se vidi kako je sveti propovjednik živio od nade u konačnu Božju pobjedu i pomagao vjernicima da žive od te nade«.

Fra Bonaventura je predstavio i »Priručnik pri državnom natjecanju iz vjeronauka – vjeronaučne olimpijade osnovnih i srednjih škola u Republici Hrvatskoj za školsku godinu 2009./2010.«, pohvalivši autora za umješnost u oblikovanju riječju i slikom ovaj svojstveni Stepinčev životopis.

Šibenski biskup Ante Ivas predstavio je Stepinčeve propovijedi, govore i poruke iz razdoblja od 1941. do 1946. godine, istaknuvši kako su one nastale u vjerojatno najtežim danima povijesti hrvatskoga naroda, kad su mnogi totalitarni sustavi, kako je nadbiskup govorio 1941. godine »gradili kulu babilonsku, koja je postala simbol rasula i sramote svijeta, jer ako Gospodin ne sagradi kuće, uzalud se trude oni koje grade«.

Iz knjige dojmova u Muzeju Bl. Alojzija Stepinca

2. 4. 2012. – Osjetili smo neku ispunjenost i ljubav. Blaženi Alojzije, moli za nas! – OŠ Trilj

11. 4. 2012. – Uvijek rado dođem na milosno mjesto. – Inga

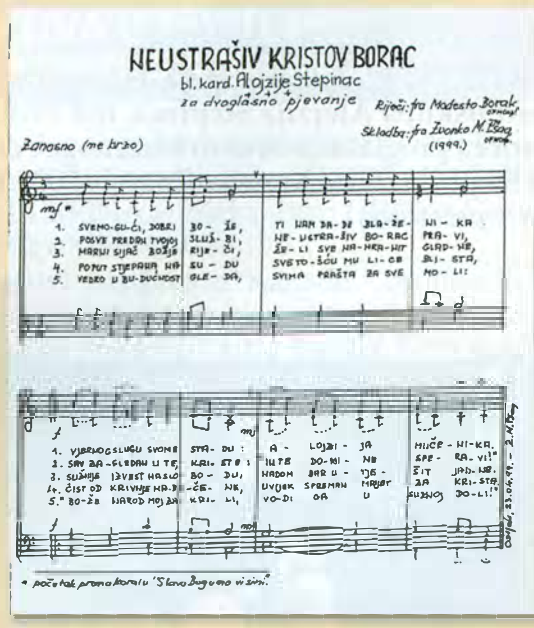
19. 4. 2012. – Zahvaljujemo s. Anđeliti i molimo Bl. Alojzija Stepinca da nas zagovara u službi Crkvi i narodu. – Fra Nikica Devčić, Mirko Matasović i ostali đakoni

6. 5. 2012. – U svjetlosti hodimo i dođosmo do ove spomen-zbirke dragog nam blaženika Alojzija Stepinca. Nakon završnog SHKM željeli smo svoju vjeru podijeliti te posjetiti grob Blaženika – uzor i svjetlo našem mladenačkom hodu. – Mladi Krčke biskupije

9. 6. 2012. – Na dan zahvalnosti osnovnoškolaca Zagrebačke nadbiskupije – posjetili smo grob Bl. kard. A. Stepinca i molili za svu djecu naše najljepše domovine Hrvatske. Neka nas sve zagovara naša majka Marija. – Vjeroučenici župe Sv. Terezije od Djeteta Isusa, Trnje, OŠ D. Trstenjaka, Zagreb, s. Magdalena Šokić

16. 6. 2012. – Zahvalni za lijep doček te blago koje je nekoć pripadalo Bl. A. Stepincu, a koje smo danas mogli razgledati. Blaženi Alojzije, moli za nas! – Župa Bl. A. Stepinca, Koprivnica

19. 6. 2012. – Hvala ti, dragi Isuse, što si nam podario kardinala Stepinca koji je dao snagu hrvatskom narodu. Hvala veliko! – Ivica iz Karlovca

❖Notni zapis pjesme Neustrašiv Kristov borac o. Zvonimira Pšaga za koju je tekst napisao fra Modesto Borak

❖Zvonimir Pšag, skladatelj brojnih pjesama u čast Bl. Alojzija Stepinca

IZDANJA POSTULATURE

Donosimo popis knjiga koje je o Blaženom Alojziju Stepincu objavila Postulatura za njegovo proglašenje blaženim i svetim, a svaki ih čitatelj *Glasnika* može naručiti na adresi Postulature: Kaptol 18, pp 949, 10001 Zagreb:

- BARBOUR, H. Ch. i BATELJA, J., **Svjetlo na putu života,** popravljeno i prošireno izdanje (2007.) službenoga duhovnog životopisa kardinala Alojzija Stepinca, nadbiskupa zagrebačkoga, mučenika, uz njegovo proglašenje blaženim (1998.) (*50 kn + poštarina*)
- Alojzije STEPINAC, nadbiskup zagrebački, **Propovijedi, govori, poruke** (1934.-1940.) Priredio i predgovor napisao: dr. Juraj BATELJA; proslov: dr. Ante MATELJAN, Zagreb, 2000. (*100 kn + poštarina*)
- BATELJA, J., **Euharistijska evangelizacija nadbiskupa Alojzija Stepinca,** izd. Postulatura za proglašenje svetim blaženoga Alojzija Stepinca i Glas Koncila, Zagreb, 2006. (*180 kn + poštarina*)

❖Nadbiskup među radnicima na Müllerovoj ciglani prigodom otvaranja nove župe Sv. Nikole Tavelića u Kustošiji, 29. lipnja 1939.

- BATELJA, J., **Blaženi Alojzije Stepinac i grad Jastrebarsko. Euharistijski kongres 1939. i pohod ratnoj siročadi 1943.,** Zagreb, 2008., (*30 kn + poštarina*).
- Alojzije kard. STEPINAC, **Propovijedi o lurdskim ukazanjima;** pozdravno slovo: mons. Juraj Jezerinac, vojni ordinarij; priredio te uvodnim slovom i bilješkama popratio dr. J. Batelja, Zagreb, 2008.; (*50 kn + poštarina*)
- Alojzije kard. STEPINAC, **Propovijedi bl. A. Stepinca o sv. Josipu,** Mala knjižnica Postulature blaženoga Alojzija Stepinca: Propovijedi iz sužanjstva, sv. 2.; pozdravna riječ: Kard. Tomáš Špidlik; uvodne misli, bilješke, biblijska kazala i kazalo imena sastavio J. Batelja; Zagreb, 2009. (*50 kn + poštarina*)
- Alojzije kard. STEPINAC, **Propovijedi Presvetom Srcu Isusovu;** proslov: mons. Valentin Pozaić, pomoćni biskup zagrebački; priredio te uvodnim slovom i bilješkama popratio dr. J. Batelja; Zagreb, 2009. (*50 kn + poštarina*)
- BATELJA, J., **Euharistijska evangelizacija nadbiskupa Alojzija Stepinca,** izd. Postulatura za proglašenje svetim blaženoga Alojzija Stepinca i Glas Koncila, Zagreb, 2006. (*180 kn + poštarina*)
- VRANEKOVIĆ, J., **Dnevnik. Život u Krašiću zasužnjenog nadbiskupa i kardinala Alojzija Stepinca,** Pozdravno slovo za knjigu napisao je zagrebački nadbiskup i kardinal Josip Bozanić, a uvodne misli i bilješke dr. Juraj Batelja; ilustracije su iz arhiva Postulature (*200 kn + poštarina*)

NOVA IZDANJA

- Alojzije kard. STEPINAC, Propovijedi na *Magnificat. »VELIČA DUŠA MOJA GOSPODINA!« (Lk 1,46-55),* Zagreb, 2012. (20 kn + poštarina)
- Alojzije kard. STEPINAC, **PROPOVIJEDI, GOVORI, PORUKE (1941. - 1946.),** Zagreb, 2012. (100 kn + poštarina)
- Juraj BATELJA, *BLAŽENI ALOJZIJE STEPINAC - UZOR SVEĆENIK.* Priručnik pri državnom natjecanju iz vjeronauka - vjeronaučne olimpijade osnovnih i srednjih škola u Republici Hrvatskoj, za školsku godinu 2009./2010., Zagreb, 2012. (50 kn + poštarina)

U nizu *Mala knjižnica Postulature Blaženoga Alojzija Stepinca: Propovijedi iz sužanjstva* objavljene su do sada tri knjige propovijedi Bl. Alojzija Stepinca, koje je on sastavio kao sužanj u Lepoglavi.

- Alojzije kard. STEPINAC, **Propovijedi o lurdskim ukazanjima;** pozdravno slovo: mons. Juraj Jezerinac, vojni ordinarij; priredio te uvodnim slovom i bilješkama popratio dr. J. Batelja, Zagreb, 2008.; (*50 kn + poštarina*)
- Alojzije kard. STEPINAC, **Propovijedi bl. A. Stepinca o sv. Josipu,** Mala knjižnica Postulature blaženoga Alojzija Stepinca: Propovijedi iz sužanjstva, sv. 2.; pozdravna riječ: Kard. Tomáš Špidlik; uvodne misli, bilješke, biblijska kazala i kazalo imena sastavio J. Batelja; Zagreb, 2009. (*50 kn + poštarina*)
- Alojzije kard. STEPINAC, **Propovijedi Presvetom Srcu Isusovu;** proslov: mons. Valentin Pozaić, pomoćni biskup zagrebački; priredio te uvodnim slovom i bilješkama popratio dr. J. Batelja; Zagreb, 2009. (*50 kn + poštarina*)

DAROVI ZA POKRIĆE TROŠKOVA U POSTUPKU PROGLAŠENJA SVETIM BL. ALOJZIJA STEPINCA

Nakon objavljivanja zadnjega broja Glasnika svoj dar za pokriće troškova u postupku za proglašenje svetim kard. Alojzija Stepinca uručili su ovi darovatelji: Marija TORBARAC; Irena SLIŠKOVIĆ - Trilj; Jure DŽAJA - Stobreč; Jelka VEČERINA – Rijeka; Ivan HRDY - Cleveland; Damir SLAMEK; Ozana CRNOGORAC; Branislav MENALO.

Prigodom rođendana preč. Josipa Gjurana njegovi župljani iz Kanade, osobno ili s obitelji, proslijedili su mu novčani dar koji je on velikodušno namijenio u svrhutroškova u kanonskom postupku proglašenja svetim Bl. Alojzija Stepinca: Ante BUŠIĆ, Ivo OBAD, obitelj ERIĆ, Maja TOMAS, Zorica FABIĆ, Dragica SEIR r. KOZLIČEK, Nick POPOVAČKI, Danica IVIČEK, Pero OKRUGLIĆ, Dragan BAJIĆ, Dragica FARKAŠ, Josip PAVLOVIĆ, Maca BOSILJEVAC, Ruža ČELO, Štefica ŽUŽAK, Božo PERKOVIĆ, Katica JEZERINAC, obitelj ŠEBALJ, Katica i Steve ŽAGMEŠTER, Marko i Biserka CRLJEN, Nela MARKIČEVIĆ, Drago i Josipa BOKULIĆ, Slavica i Josip DRAGEŠIĆ te Andrija i Mery KUPEC.

Uplatu i pretplatu za *Glasnik* i svoj dar za pokriće troškova u postupku za proglašenje svetim kardinala Alojzija Stepinca možete poslati preko Zagrebačkebanke na ime:

POSTULATURA KARD. STEPINCA I KUNSKI RAČUN: 2360000-1101605758
ili iz inozemstva i domovine u devizama na sljedeći račun:
ZAGREBAČKA BANKA d. d. - ZAGREB; SAMOBORSKA 145 - HRVATSKA; SWIFT: ZABAHR 2X
KORISNIK: NADBISKUPIJA ZAGREBAČKA; POSTULATURA bl. ALOJZIJA STEPINCA
KAPTOL 31 - ZAGREB; IBAN: HR 40 23600001101605758

Zahvaljujemo...

- Hvala vam što čitate i drugima omogućujete primati *Glasnik Blaženi Alojzije Stepinac*. Ako na vrijeme podmirite svoje obveze prema *Glasniku*, on će moći redovito izlaziti i biti vjesnik Blaženikovih vrlina, kojima ga je Bog proslavio za dobro svoje Crkve i hrvatskoga naroda. *Glasnik* može svaki čitatelj i svjedok obogatiti svojim dopisom i uspomenama na kardinala Stepinca ili fotografijom iz njegova života. Ako ste bili dionikom koje svečanosti priređene u njegov spomen, izvijestite o tome putem *Glasnika* sve prijatelje i štovatelje kard. Stepinca.

❖ Nadbiskup dr. A. Stepinac dolazi na svečanost osnutka župe Sv. Nikole Tavelića u Kustošiji

Samo Bog je velik!

Nastavljamo objavljivati izabrana poglavlja dnevnika vlč. Josipa Vranekovića u kojemu je opisao život i stradanja Blaženoga Alojzija Stepinca na izdržavanju kazne u Krašiću.

Blaženik je u potpunoj tajnosti na novu postaju križnoga puta u Krašić prebačen 5. prosinca 1951. Bilo je to premještanje iz jednoga zatvora u drugi. No, on je i tamo bio onemogućen u vršenju biskupske službe, ponižavan i progonjen. O tom progonu on je napisao mnoga svjedočanstva. Jedno od njih zabilježio je u pismu koje je 18. siječnja 1957. uputio prof. Ivanu Meštroviću:

Krašić, 18. siječnja 1957.
Poštovani dragi gospodine profesore!

Primio sam Vašu čestitku k Božiću, na kojoj srdačno zahvaljujem Vama i Vašoj cijenjenoj gospođi supruzi.

Koncem prosinca vratio se iz Amerike profesor Mate Ujević,[1] pa mi je preko prof. Šercera[2] (koji smije do mene kao liječnik) pružio dosta informacija o Vama i o prilikama u svijetu, što je za mene bilo od velikog interesa, pogotovo sada, kad su nakon događaja u Mađarskoj i Poljskoj podvostručili straže nada mnom, bojeći se valjda, da se ne bi slični događaji ponovili i ovdje.

Međutim baš sada čitam u broju od kolovoza prošle godine mjesečnika »Katholischer Digest«, kako se neki američki predsjednik tješio u tmurnim časovima izrekom Edisona,[3] koju je imao napisanu na svom pisaćem stolu: »Wenn du einmal mutlos bist, dann denk an Jonas: er kam sogar aus dem Bauch des Walfisches wieder heraus!«[4]

Biti u komunističkim raljama je gore nego u trbuhu kita, ali kad se američki predsjednik mogao tako utješiti, još više se moram i mogu ja kao predstavnik Crkve, koji znade, da nije prazna riječ psalmiste, kad veli: »Što god se dopada Gospodu, to On čini u nebu i na zemlji, u morima i u svima dubinama.«[5]

Može dakle i mene izbaviti ne samo iz trbuha kita nego i iz ralja komunista, koji su, kao nitko do sada u historiji svijeta, pokušali i trude se uporno, da od čovjeka, koji je od Boga stvoren kao slobodno biće, učine bijednog roba, koji drhće nad svakim migom svog krvavog gospodara, i ne zna drugo nego poput papige opetovati, što komunistički komesari proglašuju za parolu dotičnog dana.

Naš ubogi narod puno, puno trpi i dalje. Ali se moram diviti izdržljivosti našeg priprostog seljačkog puka, koji komunisti najviše mrze iza svećenika, jer je uz njega još jedino, koliko toliko samostalno biće. Međutim, mi se molimo i dalje za svoje progonitelje, prema nauci Krista Boga. Nestat će ih prije ili kasnije, a Bog ostaje.

Srdačno Vas pozdravlja i iskreno poštuje

+ Alojzije kard. Stepinac
nadbiskup zagrebački

[1] Mate UJEVIĆ, urednik *Hrvatske enciklopedije* (1941.-1945.) rođen je u Krivodolu 1901. Studirao je slavistiku u Ljubljani i Zagrebu. Umro je u Zagrebu 1967.

[2] Antun ŠERCER rođen je 12. travnja 1896. u Požegi, bio je otorinolaringolog u bolnici na Šalati te u bolnici »Sestre milosrdnice« u Zagrebu. Umro je u Zagrebu 25. studenoga 1968.

[3] Thomas Alva EDISON (1847.–1931.), američki izumitelj i tehničar.

[4] »Ako se jednom obeshrabriš, sjeti se Jone: on je čak izašao iz utrobe kita.«

[5] Ps 135, 6.

❖Početni radovi na izgradnji križnoga puta u Krašiću na spomen Bl. Alojzija Stepinca, 7. kolovoza 2012.

11. II. 1954.

Policija je tako drska, da i sestre iz kuće na cesti hoće legitimirati. One mirno prolaze. Ne daju im legitimacije. Neće im ni svoje ime reći, nego samo: »Poznate nas dobro!«

12. II. 1954.

»Jučer je u Rimu proslavljena godišnjica Lateranskog ugovora. Sv. Oca zastupao je Tedeschini. Talijanske se vlasti lijepo ponijele. Razborita je to gesta Sv. Stolice, da se na neki način i sada afirmira sporazum, da se ne bi jednog dana sjetili komunisti ili Nijemci, pa predbacili, da je taj sporazum načinio Vatikan sa fašistima, i da ga oni ne priznaju.«

***

Jezerinac mi javlja da *Glasnik Srca Isusova* u Salzburgu donosi vijest da Sv. Otac naziva našeg Eminenciju »najvećim prelatom Katoličke Crkve«. Saopćim to Eminenciji, a on samo ponikne glavom kod stola i veli:

»Samo Bog je velik!«

13. II. 1954.

Subotnju pobožnost, kojom zgodom Eminencija propovijeda o krijepostima Majke Božje, posjećuje oko 400 vjernika. Veseli to Eminenciju i veliku nadu polaže u te molitve.

14. II. 1954.

Kod objeda ispričao mi je svoj slučaj na fronti kod Piave. Tjednima i mjesecima bio je u smrtnoj opasnosti i u prvim linijama. Za ofenzive 15. VI. 1918., koja je bila odlično zamišljena, također je bio u prvim redovima.

»Zabili smo klin u obliku potkove. Naprijed s lijeve strane bio sam sa svojim vodom. Naša je artiljeria neprestano tukla od 3 sata ujutro do 11 sati sa 1500 topova. Točan plan bitke primili smo svi oficiri. Određeno je bilo za svaki sat, što ima koji uraditi. U 11 sati bio je juriš. Ali dvojica oficira, koje sam kasnije našao u zarobljeništvu, prešli k Talijanima i izdali plan bitke. Jedan je bio iz Sarajeva – naš čovjek, katolik, a drugi Srbin. Talijani se brzo povukli iz prvih linija i naša je artiljerija tukla na prazno. Mi udarali na juriš, misleći da je pred nama sve smrvljeno, a kad tamo, prolazeći kroz prve neprijateljske linije, ne nađemo nikoga, ni živa ni mrtva. Odjednom udari po nama talijanska artiljerija. Izgubili smo silne tisuće ljudi. Da nije bilo izdaje, brzo bismo stigli do Rima, a drugo krilo vojske krenulo bi prema Piemontu i Francuskoj, pa bi tako saveznicima došli iza leđa. Tko zna ne bi li to možda bilo sudbonosno i za konačni ishod rata. Ali vidjelo se da je Austro-Ugarska sve više trula i da ide svome kraju. Tom sam zgodom skoro poginuo. Od cijelog mog voda ostalo je samo 7 ljudi. Granata je pala pred mene i zasipala me zemlja. Usta su mi bila puna zemlje. Srećom je desna ruka bila vani, slobodna, pa sam se nekako iskopao živ van. Tu je bio neki moj vojnik Poljak. Bilo mu je 18 godina. Granata ga zahvatila svega od glave do pete. Sav je bio u ranama. Krv mu curila niz oči, da nije mogao ni gledati. Raširenih je ruku ležao i samo ponavljao: *Pane Jezus! Pane Jezus!* ... Naredim dvojici da ga odnesu straga u previjalište. Dok su ga nosili, udari u njih granata i raznese ranjenoga i jednog od one dvojice. Bili su to strašni i gorki časovi. Još smo jednom kasnije započeli ofenzivu, ali je i ta propala i tu sam zarobljen. Dobro je naša komanda načinila: zabiti klin u talijanske redove i tako ih razbiti. No oni su navalili sa bokova i odsjekli nas u prvim redovima od pozadine, a da mi to nismo znali. Odjednom nađem se s nekoliko vojnika, kako smo jurišali, pred nepreglednim zelenim mnoštvom: sila talijanskih vojnika – čovjek do čovjeka. Pred mene stupi talijanski oficir i čujem ga, gdje govori: *Abasso baionetta!* Sjetim se u onom uzbuđenju, da imam o poja-

su bajonet, pa da me ne ubije, bacim bajonet na zemlju. Pištolj sam u naglosti ostavio u rovu. Dok su me sa nekoliko mojih vojnika vodili, iznenada naši iz pozadine zapucaju topovima i granatama upravo pred mene i ubili mi jednog čovjeka. To mi je bilo najbolnije: Ne znajući, naši udaraju po našima!«

***

Kod večere:

»Vidim, da iz Berlinske konferencije ne bude ništa. Ne mogu se složiti ni u pitanju male Austrije. Molotov predlaže 3 mjeseca za rješenje, a oni mu pametno odgovaraju: 'Čemu tri mjeseca, kad su dosta tri dana?' Možda će doći do strahovitog ratnog obračuna, ali mi se sve više čini, da će dobri Bog, po zagovoru Bogorodice nešto izvanrednoga učiniti, da postidi svu ljudsku moć, vještinu i silu.«

***

Povodom vijesti radio Rima, da će i Jugoslavija stupiti u Atlanski pakt rekao je Eminencija:

»Bez obzira na tu vijest, Tito zna, što ga čeka, ako okrene potpuno na Istok, a opet treba mu pomoć! Ako se prikloni Zapadu, opet je nevolja, jer će štošta morati izmijeniti. On će to i učiniti. Oni će sve polizati, samo da se održe na vlasti. Đilas je to vjerojatno i predvidio, pa je htio preteći Tita, ili je možda i sve među njima dogovoreno samo, da imaju neku legitimaciju pred zapadnim svijetom.«

15. II. 1954.

Dolaze ovamo crkveni starješine iz Oštrca i mole Eminenciju da im dade Jezerinca za župnika. Eminenciji je drago, što ljudi vode brigu, da dobiju svećenika. Kad u lipnju svrši Jezerinac studij, vjerojatno će ga dobiti. »Narod nam ne da mira, kažu starješine, i govori, da smo mi krivi, što još nemamo stalnog svog župnika«. – »To je znak, da živi vjera u tom narodu«, rekao mi je Eminencija, a ljudima za uspomenu dao sličice.

16. II. 1954.

Vlč. Starčević sav mokar – po snijegu zaobilaznim putem dođe ovamo. Teško mu je u Draganiću, ali je radin i odlučan. Svijet je tamo

❖Skupina mladih Hrvata iz Chicaga pjeva ispred crkve u Krašiću, 5. srpnja 2012.

zapušten u vjerskom pogledu. Neki je dan vjenčao djevojku od 22 g., koja se pred vjenčanje prvi put ispovijedila.

»*Peccata sacerdotum, peccata nostra*«, veli Eminencija. »Da su svećenici bili radini i požrtvovni, drugačije bi bilo. O Bože, što će iza 50 godina opet za nas reći! *Qui stat – videat ne cadat*!«

Priča dalje, da su u Americi skupili 1000 dolara za potrebe draganićke crkve, a poslat će ih ušivene u jedan komot. – *Tempora*!

***

Jučer dobili poštom američki *Hrvatski glasnik* – glasilo HSS-a. Tu je lijepi Krnjevićev govor, održan u Londonu, gdje odlučno ističe odcjepljenje od Srbije i granice Republike Hrvatske na Drini. »Stvoriti moralnu bazu – to će biti prvi zadatak obnove«, ističe Krnjević. A Eminencija će na to:

»To pak nema bez tijesne suradnje i pomoći Crkve. Zato, tkogod dođe na vlast mora i te kako računati s pomoći Crkve. Danas ih ona jedina pomaže, štiti i bez nje ni maknuti ne bi mogli vani. Dobro to svi znaju.«

17. II. 1954.

»Zanimljivo je bilo jedne noći. Sanjao sam i u snu vidio svog oca. On promatra gradnju jedne crkve i govori: Nikada ne budem ja vidio, da bi ta gradnja bila dovršena. Brzo iza toga ustanem i kad sam svršio sv. Misu javljaju mi telefonski iz Krašića, da je u noći umro otac. Svakako zanimljivi slučaj! ...

Sestra Štefa mi veli, da joj je mama dva dana prije smrti rekla, da je vidjela u sobi u

kutu neobično lijepog dječaka, koji ju je gledao i sa onog mjesta lagano svojom rukom tiho blagoslivljao. Mama joj je još rekla, neka toga nikome ne priča, da joj ne bi možda tkogod rekao, da je luda. I opet zanimljiv slučaj! Nije li to upravo bila zadnja velika utjeha mami!«

***

»Sutra završava Berlinska konferencija. Ništa nisu polučili. Ništa zato! Uspjeh je konferencije u tome, što su sada valjda zapadnjaci uvidjeli, da se sa Sovjetima ne može razgovarati!«

***

»Sutra na završetku Berlinske konferencije bit će demonstracije u Berlinu i Beču protiv Molotova i Rusije. U Berlinu će građani šuteći prolaziti ulicama u znak protesta, dok će u Beču vjerojatno biti živo. To odgovara njihovom mentalitetu. Dobro je to! Neka vidi Molotov, što misli narod. ... Ali, što komunist za to mari! Glavni je njihov argument: brutalna sila!«

18. II. 1954.

Svećenici u Karlovačkom kotaru imaju sa strane UDBA-e daleko manje uznemirivanja nego mi u Jastrebarskom. Tu je Eminencija, pa nije začudno što đavao pritišće.

***

Na šetnji:

»Keilbach mi je poslao knjigu na njemačkom 'Marijina legija'. Vidim da su već milijuni učlanjeni u tu Marijinu organizaciju. Osnovana je u Irskoj još 1926. g. Ako dragi Bog dopusti da dođem na svoje mjesto, odmah bih uveo i proširio u dijecezi Marijinu legiju. Ti vitezovi uzeli su ime od rimske legije, da se tim imenom naznači neustrašivost i nepobjedivost njihova, kakvu su imale rimske legije.«

19. II. 1954.

»Čitam sociologiju od Ušeničnika i sve sam više uvjeren, da je Gospodin Bog pustio vlast socijalizmu i komunizmu, da dovede ljude do apsurda i onda će narodi uvidjeti, da im je jedini spas u Bogu.«

20. II. 1954.

Ujutro:

– »Sanjao sam čudan san. Našao sam se u Rimu. Tu su bile običajne ceremonije kod instalacije za kardinala. Pružali mi prsten, oblačili albu i kad su mi pružali i drugu albu, sjetim se: ti si u Rimu, a kako ćeš natrag? – U snu bilo mi je vrlo teško, no brzo sam se probudio. ... Nije dobro, da čovjek prije sna čita stvari, koje ga uzbuđuju. Tako sam sinoć čitao pisma što ih je sestra donijela iz Zagreba, gdje mi javljaju, da bi trebalo nešto poduzeti da se neke važne stvari na Duh. stolu konačno urede... A možda sam već i previše rekao.«

❖Kip Majke Božje Kraljice Apostola u svetištu Majke Božje Dolske u župi Pribić pred kojim su ljubav prema Bogorodici jačali Bl. Alojzije Stepinac i Sluga Božji kardinal Franjo Kuharić

***

O. Vanino D. I. javlja, da preuzvišeni g. Čule boluje od iste bolesti kao i Eminencija.

»Čini mi se«, veli Eminencija, »da je on kao i ja određen za žrtvu. Nadam se, da će uz Božju pomoć ustrajati do kraja. Toliko ga poznajem od prije, a i sada su mi javili, da ga je brat nagovarao, neka traži pomilovanje, a on mu odlučno odgovorio: 'Niti imam koga tražiti, niti zašto!'«

***

»Htio bih još vidjeti našeg dragog nadbiskupa Šarića. Sigurno je bolje, da je otišao van. Ovi bi ga tu mučili fizički i psihički. Skršili ga. Dao bi kakve ustupke ili izjave... Ovako je bolje. A Bogu hvala na svemu!«

21. II. 1954.

Dolaze: Dr. Bogičević, Šercer, Riesner, Popović, tajnik, Stella. – Dr. Bogičević je načinio grafikon, gdje je prema tjednima ili dvotjednim nalazima prikazao tok Eminencijine bolesti. Stvar je dosta zahvalna. No, dr. Popović mi kaže, da »Eminencija nije jedan od onih bolesnika, kojemu bi se moglo u jačoj mjeri pomoći i produljiti život. Okolnosti naime, u koje je ubačen takve su, da nužno negativno djeluju na razvoj bolesti. Jetra su prilično slaba – i to je veliki negativum u cijeloj stvari«. – Tako medicina! No, molitve i žrtve vjernika učinit će svoje i Bog će nam se u njemu smilovati.

***

Tajnik javlja Eminenciji, da su mnogi svećenici i silom dopremljeni u Zagreb na skupštinu CMD-a, ali se većina od njih nije upisala u to nesretno društvo.

22. II. 1954.

»Piše mi Marica Stanković. Lijepo rade te 'Suradnice Krista Kralja'. Svuda ih ima: u bolnici, uredu, tvornici. Okorjele obraćaju i spremaju za sv. sakramente. Riječju i primjerom djeluju u svojoj okolini. Za svaki dinar polažu glavarici račun. Dugo se na to spremalo, i eto, sada Sv. Otac odobri novu ovu družbu.«

23. II. 1954.

Iznenada dolazi preko Ozlja [...] i [...] Ispratili smo ih do Drčevca [...]. Ivandija je sigurno bio duševno skrhan, kad je otkrio dnevnike.[6] On i Nežić jedini su znali za njih. Dugo smo za ovom dvojicom gledali iz »naše granice« u Drčevcu. Vratimo se preko Selna kući. U to začujemo pucanj strojnice. Zla slutnja obuzela nas obojicu, misleći, nije li tkogod na njih zapucao. Prilično zamišljen, išao je Eminencija kući.

Sudeći po svemu, njihovi su se razgovori kretali oko stanja u Nadbiskupiji [...] Iz tih misli naglo se prene Eminencija i veli:

»Ah, dragi Bog znade, da nikada nisam težio za ovim položajem. Ali, kad sam odabran, onda moram sada ovako postupiti! Tješi me ona riječ: 'Da Bog ne trpi mira (mirovanje) kod onih, koje je odredio za rat.' Veseli ga, da je dr. Nežić onako spremno prebrodio 45 dana na vojnoj vežbi. Radio je sve poslove: straža, nošenje drva iz šume, politička nastava i sl. Svi su znali, da je on biskup. Mislili su crveni, da će ga mobiliziranjem izlučiti iz naroda i klera. On će ostaviti tu zamjenika, a oni će već s njime lako na kraj. No, on nije ostavio zamjenika, nego dekanima dao velike ovlasti. Sada crveni nisu imali s kime da pregovaraju. Biskup je stavio suspenziju za one koji će 12. XI. 1953. ići u Zagreb na skupštinu. I opet: *Perditio tua ex te, Israel*!«

[...] dva puta dolazi na Rijeku, da se s njim [...] sastane. Buriću je rekao, da mene treba kao izvršitelja E. oporuke. – No, Eminencija nema o tome ni pojma. *Quid*? (Umoran sam nekoliko tih stranica pisao u noći – gotovo u polusnu, pa je zato malo neurednije pisano.)

24. II. 1954.

Danas nije Eminencija izišao na šetnju. Sprema pisma za Zagreb i dalje...

»Kako je Sv. Otac obolio, to sam ponovno pogledao i proučio izbor Pape. Makar znam, da mene, Višinskoga i Mindzentya neće biti na tom izboru, ali tko zna, što se može dogoditi. Red je, da mi stvar bude poznata. Zanimljivo je, što je već Papa Pijo X., a onda i sadašnji Sv. Otac naglasio, da onaj koga zbor kardinala izabere za Papu, neka se nikako ne ustručava prihvatiti taj izbor«.

Rekavši to, Eminencija se malo zamislio i dodao je:

»Dobro je to i mudro rečeno, jer ako bi se otezalo sa izborom, tko zna, gdje bi i kako bi stradali interesi Crkve.«

---

[6] Dr. Antun Ivandija nije otkrio kamo su on i dr. Dragutin Nežić na sigurno stavili Nadbiskupove dnevnike, nego ih je izdao bogoslov Ivan Čoček koji ih je vidio kad su dnevnike odnosili na tavan Nadbiskupskog bogoslovnog sjemeništa.

Impressum

Časopis Blaženi Alojzije Stepinac (skraćeno: Blaž. Alojzije Stepinac) glasnik je Postulature za proglašenje svetim Blaženoga Alojzija Stepinca i časopis njegovih štovatelja, Kristovih vjernika i ljudi dobre volje.

God. XIX. (2012.), 11. listopada Broj 3-4.

Cijena: 10 kn; za inozemstvo 4 eura ili 8 USD. *Glasnik* izlazi četiri puta godišnje s dopuštenjem crkvenih poglavara.

Izdavač: Postulatura Blaženoga Alojzija Stepinca, Kaptol 31 p. p. 949, 10001 Zagreb

Uređuje i odgovara: dr. Juraj Batelja, Kaptol 18, p.p. 949, 10001 Zagreb. Adresa uredništva: Postulatura Blaženoga Alojzija Stepinca, Kaptol 18, p.p. 949, 10001 Zagreb; telefon (01) 4814920; faks: 4814921; Spomen-zbirka iz ostavštine Blaženoga Alojzija Stepinca, Kaptol 31, p. p. 949, 10001 Zagreb, telefon: (01) 4894879 ili e-mail adresa: juraj.batelja@zg.t-com.hr

Kad se u našem *Glasniku* spominju riječi »čudo«, »svetost«, »svetac« i sl., u duhu je to crkvenih propisa i treba ih razumjeti u smislu običnoga ljudskog izražavanja. Konačan sud o tome izreći će Crkva. Lektura: akad. Ante STAMAĆ; Marina ČUBRIĆ, prof. Tisak: DENONA

Članovi Molitvene zajednice »Bl. Alojzija Stepinca« iz Travna pohodili su grob Stepinčevih roditelja i župnika Vranekovića u Krašiću, a potom slavili svetu Misu u župnoj crkvi, 9. lipnja 2012.

Okupljanje hodočasnika ispred rodne kuće Bl. Alojzija Stepinca u Brezariću, 8. svibnja 2012.

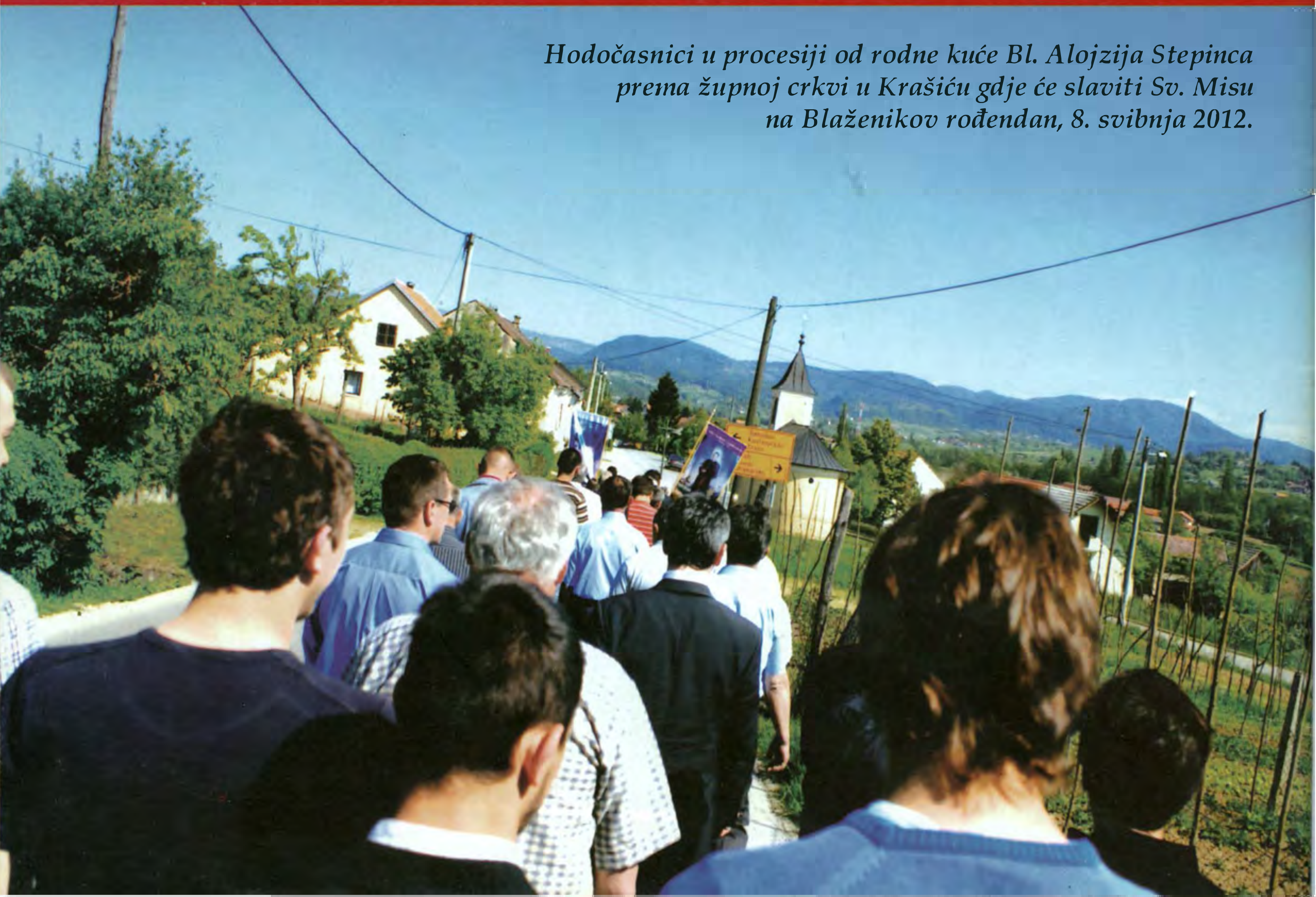
Mons. Josip Mrzljak, biskup varaždinski i svećenici iz Krašića u župnoj crkvi u Krašiću slave svetu Misu uoči spomen-dana smrti župnika Josipa Vranekovića, 25. srpnja 2012.

Hodočasnici iz Orahovice pohodili su Krašić, Pribić, Sošice i Jazovku, 9. lipnja 2012.

Bl. Alojzije Stepinac predvodi Sv. misu na brodu kojim je hrvatsko nacionalno hodočašće 1937. godine pošlo u Svetu Zemlju prigodom blagoslova oltara Sv. Nikole Tavelića u Jeruzalemu

Hodočasnici u procesiji od rodne kuće Bl. Alojzija Stepinca prema župnoj crkvi u Krašiću gdje će slaviti Sv. Misu na Blaženikov rođendan, 8. svibnja 2012.